

شیرازی

وقف هذه القصيدة النعمانية في دار الكتب

كبرى يلى زاده

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

بِاسْتِئْذَانِ السَّادَاتِ جُنُكَ قَاصِدًا
وَاللَّهُ يَا خَيْرَ الْخَلَائِقِ إِنِّي إِلِي
وَيُحَقِّقُ جَاهِلِكَ إِنِّي بِكَ مُقَدِّمٌ
أَنْتَ الَّذِي لَوْلَاكَ مَا خَلِقَ مُدَوِّ
أَنْتَ الَّذِي مِنْ نُورِكَ الْبَدْدُ اكْتَشَى
أَنْتَ الَّذِي لَمَّا رُفِعْتَ إِلَى السَّمَاءِ
أَنْتَ الَّذِي نَادَاكَ رَبُّكَ مَرْجَبًا
أَنْتَ الَّذِي فِينَا سَأَلْتُ شَفَاعَةً
أَنْتَ الَّذِي لَمَّا تَوَسَّلَ آدَمُ
وَبِكَ الْخَلِيلُ دَعَا فَعَادَتْ نَارُهُ

طاهر
بسم الله الرحمن الرحيم
والله يا خير الخلق اني الي
ويحقق جاهلك اني بك مقدم
انت الذي لولاك ما خلق مدو
انت الذي من نورك البدد اكتشى
انت الذي لما رفعت الى السماء
انت الذي ناداك ربك مرجبا
انت الذي فينا سالت شفاعة
انت الذي لما توسل آدم
وبك الخليل دعا فعادت ناره

وَدَعَاكَ الْيُوبُ لِضِدِّ مَسْتَه
وَبِكَ الْمَسِيحُ أَنِّي بِشِيرًا مُخْبِرًا
وَكَذَلِكَ مُوسَى لَمْ يَزَلْ مُنَوِّسًا
وَالْأَنْبِيَاءُ وَكُلُّ مَا خَلَقَ الْوَرَى
لَكَ مُعْجَزَاتٍ عَجَزَتْ كُلُّ الْوَرَى
نَطَقَ الطَّعَامُ بِسَمِيهِ لَكَ مُعْلِنًا
وَالذِّئْبُ جَاءَكَ وَالْفَرْالَةُ قَدَانَتْ
وَكَذَلِكَ الْوُحُوشُ أَنْتَ إِلَيْكَ وَسَلَتْ
وَدَعَوَتْ أَشْجَارًا أَنْتَكَ مُطِيعَةً
وَالْمَاءُ فَاضَ بِرَاحَتِكَ وَسَبَّحَتْ
وَعَلَيْكَ ظَلَمَتِ الْعَمَامَةُ فِي الْوَرَى
وَكَذَلِكَ لَا أَتْرُكُ شَيْئَكَ فِي الثَّرَى
وَأَشْفَيْتَ ذَا الْعَاهَانِ مِنْ أَمْرَاضِهِمْ
وَرَدَدْتَ عَيْنَ قَتَادَةَ بَعْدَ الْعَمَى
وَكَذَا خَبِيبٌ وَأَبْنُ عَفْصَةَ بَعْدَ مَا
وَعَلَى مَرْمَدٍ بِهِ دَاوُودُ بَيْتُهُ
وَسَأَلْتَ رَبَّكَ فِي ابْنِ جَابِرٍ بَعْدَ مَا
فَارَزَلْ عَنْهُ الضَّرْحَيْنِ دَعَاكَ
بِصِفَاتِ حُسْنِكَ مَا رَحَا لِعَلَاكَ
بِكَ فِي الْقِيَمَةِ مُحْتَمٍ بِحَسَاكَ
وَالرُّسُلُ وَالْأَمْلَاقُ تَحْتَ لَوَاكَ
وَفَضَائِلُ جَلَّتْ فَلَيْسَ نَحَاكَ
وَالضَّبُّ قَدِ لَبَّاهُ جِبْرِ لُقَاكَ
بِكَ تَسْجِيدٌ وَتَحْتَمِي بِحَسَاكَ
وَشَكَا لِبَعِيرِ إِلَيْكَ جِبْرِ دَاكَ
وَسَعَتْ إِلَيْكَ حُبَّةٌ لِنَيْدَاكَ
جَمُّ الْخَصَى بِالْفَضِيلِ فِي بُنْيَاكَ
وَأَجْدَعُ حَنِّ إِلَى كَدِيمِ لُقَاكَ
وَالضَّخْرُ قَدْ غَاصَتْ بِهِ قَدَمَاكَ
وَمَلَأْتَ كُلَّ الْأَرْضِ مِنْ جَدْوَاكَ
وَأَبْنُ الْحَصِينِ شَفِيتُهُ بِشِفَاكَ
جِرْحًا شَفِيتُهُمَا بِأَمْسِنِ دَاكَ
فِي خَبِيرٍ وَشَفِي بِطِبِّ نَاكَ
إِنْ مَاتَ أَحْيَاهُ وَقَدْ أَرْضَاكَ

طاهر
بسم الله الرحمن الرحيم
والله يا خير الخلق اني الي
ويحقق جاهلك اني بك مقدم
انت الذي لولاك ما خلق مدو
انت الذي من نورك البدد اكتشى
انت الذي لما رفعت الى السماء
انت الذي ناداك ربك مرجبا
انت الذي فينا سالت شفاعة
انت الذي لما توسل آدم
وبك الخليل دعا فعادت ناره

طاهر

وقفت هذه الترجمة للقصة النعمانية في دار الكتب
لكبري زاد

١٤٦٩
ر

٢٦٠

الحمد لله الذي جعل اولاد الحسنين سادات وجعل جدهم سيد السادات
بمقتضى تقاديره الازلية وبموجب صفاته الجمالية والصلوة والسلام
على سيد السادات ومنبع السعادات وعلى من صار سادات بقربه
وصحبته وخدمته ومتابعته من ائمة اصحاب الكالات وارباب المهمم
العاليات (اما بعد) فيقول المفتقر الى ربه الجليل السيد الحاج ابراهيم
الخليل ابن المرحوم السيد يحيى السعدي بن المرحوم السيد فيض الله
ابن المرحوم السيد على عاملهم الله تعالى بلطفه الجليل وكرمه الجليل ان
هذه الترجمة لطيفة تتكفل لحل بعض مشكلات القصيدة الشهيرة بقصيدة
ياسيد السادات التي نظمها سراج الامة ابو حنيفة نعمان ابن الثابت
الكوفي الذي روى عن النبي صلى الله عليه وسلم في فضيلته ان ادم
افتخر بي وانا افتخر برجل من امتي اسمه نعمان وكنيته ابو حنيفة هو سراج
امتى وعنه صلى الله عليه وسلم ان سائر الانبياء يفتخرون بي وانا افتخر

يا ابي حنيفة من احبه فقد احبني ومن ابغضه فقد ابغضني كذا في
التقدمة شرح مقدمة ابي الليث قال في الضياء المعنوي وقول ابن
الجوزي انه موضوع نعصب لانه روى بطرق مختلفة وهكذا في
فضائله ومناقبه اخبار كثيرة فمن اراد تفصيلها فليرجع الى تواضع
وسميتها سرور القلوب العرفانية بترجمة القصيدة النعمانية
المسميات بالذر المكنون او حياة القلوب الازعانية بشرح القصيدة
النعمانية المسماة بالذر المكنون فنقول ولا وبالله التوفيق انها من البحر
الكامل الذي اصله متفاعلن ست مرات وله ثلث اعارض وتسعة
اضرب عروضه الاولى سالمه ولها ثلاثة اضرب احدها سالم كعروضه
وثانيها مقطوع وثالثها احد مضموع وعروضه الثانية جذا ولها ضربان
احدها كعروضه وثانيها احد مضموع وعروضه الثالثة مجزوة ولها اربعة
اضرب اولها مجزوة ومرفل وثانيها مجزوة ومزال وثالثها مجزوة وكعروضه ورابعها
مجزوة ومقطوع فنقول ان هذه القصيدة الشريفة التي نظمت بمجد سيد
البشر محمد المصطفى صلى الله عليه وسلم عروضها سالمه وضربها مقطوع
ولا يضرننا في بعض الابيات اضممار العروض والضرب كما نبين في
تقطيعاتها وان خالف العروض الاندلسي لان سلافة العروض والضرب
وعلمها في البحر الاخير من الصيغة فنقول وبالله التوفيق وعليه التكلان

يسمى هذا الاضمار خافا العروض
او الضرب

لأن في جميع أمورنا وأحوالنا محتاج إلى توفيق الله تعالى ونحو ذلك مما التوكل عليه تعالى
 يَا سَيِّدَ السَّادَاتِ جُنُكَ قَاصِدًا ۞ أَرْجُو رِضَاكَ وَأَخْتِمِي بِحَبَابِكَ
 أولاً بيتك معانيسی بیان بده لثانیاً مفرداتك معانی لغویة سنی و مقصود سنی
 وقواعد نحویه و صرفیه و زره اعرابی و اعلالی بیان بده لثالثاً اجزاسنك
 قواعد عروضیه و زرنه تقطیع معانی بیان بده لم رانشاء الله تعالى

بیان معانی بیت

ای و لولرك اولیسی اولان محمد صلی الله علیه و سلم حضرت تری سنك
 مدح و ثناء قصداً بدیجی اولدیغم حاله قبوکه کلام سنك مدح و ثناء
 آنا سنك اولان قصور و کسور می عفوکه اولوب بندن راضی اولمیی جا
 ایدر اولدیغم حاله و دخی بز سنك حماه و شریعتك و سنت سنیک ایل
 احما و تحفظ و صاقر اولدیغم حاله یعنی حراملرن و مکروهلردن
 ولا تقوا لیمان شیردن سنك شریعتك ایل صاقر اولدیغم حاله

بیان معانی مفردات و اعراب و اعلال

یا کلمه سی قریب و متوسط و بعید ایچون ندایه موضوع در فعلی و جواباً
 حذف اولنان در رت موضعك موضع ثانیه سی اولان منادک بایندیک
 تفصیلی محکمه مبتندر امام ناظم حضرت تری کندینی مفخر موجودات
 حضرت تریك حضورند فرض ایدوب احسن آداب ایله یاسید

السادات دیوند ایلدی بو فرض و تقدیرک وجهی یواولکه که امام ناظم
 حضرت تریك صلوة و سلام و احیای سنن رسول الله ملک که کرامك
 تبلیغی منا سبقتله قبر شریفند حی اولان رسولک علیه الصلوة
 والسلام اقبال علاقه سبیله عاتبی حاضر منزلنه تنزیل ایدوب حرف
 ندا ایله یا سید السادات بیوردی یا خود جائز که امام ناظم حضرت تری
 مدینه منوره تشریف لرنده مواجره سعادتند قبر شریفند حی اولان مفخر
 موجودات رسولک حضرت تری بایلمک شرف رؤیت ایدوب حقیقه ند ایله
 یا سید السادات دیوند ایلده سید لفظك اصلی سیود ایدی زیر
 اوساد سیود دندر اتفاقا کذب سنك یا ایله و اجمع اولدی قد سبقت
 احدهما بالنسكون قاعده می اوزره و اوی یا قلدق یکی حرف بر جنسك
 واقع اولدی یا لاولی ساکن ثانی متحرک اولی ثانیه ادغام اینده سید
 اولدی وزنی فیعل مبدعینك کسر بیله یا خود فتحه کسریه ابدال
 اوله رق یا خود فعیل مبدع طویل کی بویه اوج قول وارد در شهری اولدر
 ثالث ترجیع اولندی هنره ایله فعائل وزنی اوزره قومك جمعلد کلرندک
 ایچون بو تفصیل دلائل الخیران شرحی فاسیده در سادات سیدك
 جمعی در حزب اعظم شارحی مدنی مرحوم علی القاری مرحومك المنسویه
 الی السادات قولنده دیر که ساد سیود سیاده در اندن اسم سیود در

صورة مجاز امامك حضورند
 غائب اولان رسول کبریا
 حضرت تری بایند حاضر اولان
 شخصه تشبیه ایلد ترجمه
 مذکور اولان علاقه و وجه
 تشبیه ایله حاضر شخصه ندایه
 موضوع اولان یابی ذکر
 ایلدی غائب عن المجلس اولان
 محمد صلی الله علیه و سلم ندای
 مراد ایلدی استعاره مصرحه
 اصلیه اولد ادعواک معناه
 اولسی حبسبیله استعاره مکنه
 اولوق دخی مکندر سید السادات
 اولان رسولک امام ناظم
 عندند حاضر بر شخصه
 علاقه مذکور ایله تشبیه
 ایدوب او شخصه رسولک
 دهند استعاره ایدوب
 انک ملاعیندن اولان یاند
 رسولک اسناد ایله مشبیه
 اولان اول شخصك ذکر فی
 لفظك ایله می

اَوْجَدُ وَشَرَفُ مَعْنَا سَنَهْ دَر رَجُلِ سَيِّدِ دَر انْتِ سَيِّدَهْ دَر هَا اَيْلَهْ صَكْرَهْ
 بُو مَوْلَا لَهْ اِطْلَاقِ اَوْلَنْدِي خَدَمِ اَوْز رِيَنَهْ شَرَفِ لَنْدَن اِيْجُونِ هَرَنْقَدَر
 اَنْدَر اِيْجُونِ شَرَفِ اَوْلَرْ سَهْ قَوْمَلَرِيْ اِيْجَنْدَهْ سَيِّدِ الْعَبْدِ وَ سَيِّدِ مَوْلَا
 جَمْعِي سَادَهْ وَ سَادَاتِ كَلَوْرِ كَذَا فِي الْمَصْبَاحِ نَدَانِكِ بَجَوَابِي جَشْتِكِ دَر
 جَشْتِ مَهْمُوزِ اللّٰهْ اَوْلَانِ جَاءَ كَلِمَهْ سَنَكِ نَفْسِ مَتَكَلَّمِ وَ حِدَهْ سَيِّدِ ر
 كَافِ خَطَابِ مَفْعُولِيْدَر بُو خَطَابِ دَخِي نَدَا دَهْ كِيْ خَطَابِ كَبِيْدَر قَاصِدَا
 جَشْتِ نَكِ فَاعِلَنْدَن حَالِدَر اَرْجُو حَالِ مَتَرَادِفَهْ قَبِيْلَنْدَن دَر جَشْتِ نَكِ
 فَاعِلَنْدَن حَالِ اَوْلُور سَهْ حَالِ مَتَدَاخِلَهْ قَبِيْلَنْدَن دَر قَاصِدَا كَلِمَهْ سَنَكِ
 تَخْتَنْدَهْ اَوْلَانِ فَاعِلَنْدَن حَالِ اَوْلُور سَهْ رِضَا الْفَايِلَهْ دَر كِتَابَهْ وَ
 لَفْظَا مَدِيْ دَخِي جَائِز دَر لَكِنِ بُو مَقَامَهْ ضَرْوَرَهْ وَ زَنْ هَمْزَهْ سِيْ خَدَفِ
 اَوْلَنْدِي صَحَاحِ جَوْهَرِيْ بَرَكَهْ مَقْصُودِ اَوْلَانِ مَصْدَرِ مَحْضَرِ اسْمِ اَوْلَا
 مَدُودِ اَوْلَرْ قِ رِضَا دَر بُو مَقَامَهْ مَصْدَرِ مَبْنِيْ لِلْفَاعِلِ اَوْلَمَقِ مُمْكِنِ
 مَعْنِيْ سَنَكِ بَزْدَن رَاضِيْ اَوْلَقْلَغَكِيْ رَجَا اِيْدَر اَوْلَدِيْغَمِ حَالِدَهْ اسْمِ مَصْدَرِ
 دَخِي اَوْلَمَقِ مُمْكِنِ مَعْنِيْ سَنَكِ بَزْدَن رِضَا كِيْ رَجَا اِيْدَر اَوْلَدِيْغَمِ حَالِدَهْ
 رِضَا نَكِ كَافِ اِضَافَتِيْ مَصْدَرِ كِ يَا اسْمِ مَصْدَرِ كِ فَاعِلَنْدَهْ اِضَافَتِيْدَر
 وَ اَحْتَمِيْ اِفْتِعَالِ بَابَنْدَن فَعْلِ مَضَارِعِ نَفْسِ مَتَكَلَّمِ وَ حِدَهْ سَيِّدِ تَقْدِيْرَا
 مَرْفُوعِ اَرْجُو اَوْز رِيَنَهْ مَعْطُوفِ دَر اَحْتِمَا مَرِيْضِ مَضْرُوسَنَهْ لَرْدَنِ پَرِهِيْزِ

اَيْلَكِدَر بُو مَقَامَهْ شَرِيْعَتِ اَحْمَدِيْهْ دَهْ حَرَامِ وَ مَكْرُوْهْ وَ لَا تُقِ
 اَوْلِيَانِ شِيْلَرْدَن كَنْدِيْنِيْ حَفْظِ اَيْدُوبِ پَرِهِيْزِ اَيْلَكِدَر رَحْمِيْ جَانِكِ
 كَسْرِيْلَهْ وَ مِيْمَكِ قَصْرِيْلَهْ شَوْلِ بَرِ مَوْضِعِدَر كِهْ اَجَانِيْكَ كَنْدِيْنِيْ تَقْدِيْرِيْ
 حَمَايَتِ وَ حَفْظِ اَوْلُنُوْر اَصْرَافَهْ دِيُوَارِيْ اَوْخُوْدِ چَالِيْلَرْدَن دِيُوَارِ كِيْ شِيْ
 يَا مِغْلَهْ كِهْ قُوْرِيْ دِيْنُوْر بُو اَرَادَهْ مَرَادِ شَرِيْعَتِ اَحْمَدِيْهْ دَر كَافِهْ اِضَافَتِيْ
 لَا مِيْهْ دَر الْفِ كَافِ فَتْحَهْ سِيْ شَعْبَهْ سَيِّدِ رِ الْفِ اِطْلَاقِ دِيْنُوْر

بَيَانِ تَقْطِيعَاتِ بَيْتِ

يَا سَيِّدُ مَسْتَفْعَلُنْ شَادَاتِ جِيْ مَسْتَفْعَلُنْ تُلْ قَاصِدَا مُتَفَاعِلُنْ
 اَرْجُوْ رِضَا مُسْتَفْعَلُنْ لَوْ اَحْتَمِيْ مُتَفَاعِلُنْ بِحِمَا كَا فَعِيْلَانُ
 بُو بِيْنِيْكَ مَضْرَاعِ اَوْلَنْدَن اَوْلَانِ حَشْوَلَهْ زَحَافِ اَوْغَرِ اِيُوْبِ مَضْمُورِ اَوْلَشْدِ
 اَضْمَارِ جَزْدَن حَرْفِ ثَانِيْسْتِيْ اسْكَانْدَر وَ مَضْرَعِ ثَانِيْسْتِيْ جَزْ اَوْلَنْدَهْ
 زَحَافِ اَوْغَرِ اِيُوْبِ يِنَهْ اَضْمَارِ اَيْلَهْ مَضْمُورِ اَوْلَشْدَر جَزْ ثَانِيْسِيْ سَالْمِدَر عَرُوضَهْ
 سَالْمَهْ دَر ضَرْبِيْ قَطُوعِدَر قَطْعِ اَهْلِ عَرُوضِ اَصْطِلَاحَنْدَهْ وَ تَدْمُجْمُوعِ
 سَاكِنِيْ حَذَفِ وَ مَتَحَرَكِيْ اسْكَانْدَر مُتَفَاعِلُنْ جَزْمَنْكَ وَ تَدْمُجْمُوعِيْ اَوْلَانِ عَلُنْ
 سَاكِنِيْ اَوْلَانِ نُونِيْ حَذَفِ لِيْنْدَكِ وَ عَيْنِيْ اسْكَانِ اَيْنْدَكِ مُتَفَاعِلُنْ قَالِدِيْ
 كَلَامِ عَرَبِيْهِ مُتَفَاعِلِ وَ زِيْنِيْ بُولَنْدِيْغَنْدَن فَعِيْلَانُ وَ زَنْ نَهْ نَقْلِ
 اَيْنْدَكِ اَبْيَاتِ آتِيَهْ دَهْ دَخِيْ كَلَنِ مَحَلُّوْهْ بُو اَصُوْلِ اَوْز رَهْ عَمَلِ اَوْلَنْدَهْ

بُو مَقَامَهْ حَالِدِنِ سَادَهْ كَانَا تَحْضُرِ اَيْلَهْ
 لَوْ اَيْلَكِدَر مَرَادِ اَوْلَانِ مُمْكِنِ مَعْنِيْ بِيْنِيْكَ
 لَوْ اَيْلَكِدَر مَضْمُورِ مَسَالِيْمِ

زَحَافِ مَشِيْ مَعْنَا سَنَدَن عَرُوضِ
 وَ ضَرْبِدَن غَيْرِيْ اِجْزَايَهْ زِيَادَهْ
 يَا خُوْدِ نَقْصَانِ اَيْلَهْ عَارِضِ
 اَوْلَانِ تَغْيِرَهْ دِيْر لَرْدَن
 عَرُوضِ وَ ضَرْبِهْ عَارِضِ اَوْلَانِ
 تَغْيِرَهْ غَيْرِ لَازِمَهْ دَخِيْ دِيْر لَرْدَن
 بِيْنِيْكَ عَرُوضِ وَ ضَرْبِيْكَ غَيْرِيْ
 جَزْ لَرْدَن اَوْلُور اَخِر لَرْدَن
 اَوْلُور سَهْ عِلْتِ دِيْر لَرْدَن
 لَازِمَهْ دَر مَسَالِيْمِ

وَاللّٰهُ يَا خَيْرَ الْخَلَائِقِ اِنْ لَمْ يَكُنْ قَلْبًا مَّشُوقًا لِابْرُوْمٍ سِوَاكَ

(بیان معانی بیت)

الله تعالی بهر بیدارم که ای مخلوقات! خیر لیسای تحقیق بمن
ایچون شوقلتمش قلب وارد در که سندن بشقه سنی استمزد

بیان معانی مفردات بیت و اعراب و اعلا له

والله ده و او قسم ایچون در فعلی محذوف در وجوب اقصمت الله تقدیرند
اصح اقواله الله لفظی ذات واجب الوجود الخالق لكل شیء معناه
جز شینک علمیدر سائر اقوال و ابجاث مفصلانده مشروح در
یاخیر الخلائق تقدیر ندانک وجهی و بیانی یکدی خیر اخیر دن مخفف
اسم تفضیل در الخلائق ناس یاخود مطلقا مخلوق معناسنه اولان
خلیقه نک جمعی در خیرک مضاف الیه بیدر مفرج موجودات حضرت تیرینک
صفات خاصه سندن اولان یاسید السادات عنوانله بیت اوله
تعبیر ایدوب بو بیتده دخی یاخیر الخلائق عنوانله تعبیر اتد آن حروف
مشبهه بالفعل دن فتح اوزره مبنی قسمک جوابیدر لی ظرف اولدیغدن
اسمی اوزرینه تقدیر اولنوب آن نک خبریدر قلبا ان نک اسمیدر مشوقا
قلبناک صفتیدر اسم مفعول در اصلی مشوق شاق و شوق شوقادن
او اوزره ضمه ثقیل اولوب ماقبلنده کی حرف صحیح ساکن شینه و رزک

پس اجتماع ساکنین اولدی و اویندن اجتماع ساکنینی دفع ایچون
واولرک بریننی حذف ایتدک و او ساکن ماقبل مضموم و او ی حالی اوزره
ترک ایتدک مشوق اولدی شوق اوزر و معناسنه در که نفس و قلبک
بر شینه میل و جکنه سندن عبارند در جمعی اشواق در و بونی
الاصل مصدر در جکنمکک معناسنه و اصلی اوزره استعمال
اولنور که نفس و قلبی بر شینه بهر جکند رو بارز و مند قلبی تقوله
شاقینی جبهایا شوق شوقا ای حاجتی پس بواراده مصدر اولان
شوقدن اسم مفعول در لایروم و مدن لایطلب معناسنه در
سوی شینک ضمی و کسری ایله معنای ایچندن بواراده مراد غیر
معنا سیدر کاف خطاب به مضاف در خطابک وجهی یکدی الفی اشباع در

بیان تقطیعان بیت

وَاللّٰهُ يَا مُسْتَغْفِرَ خَيْرِ الْخَلَائِقِ مُسْتَغْفِرٌ اِنْ لَمْ يَكُنْ مُنْضَاعِلُنْ
قَلْبًا مَّشُوقًا مُسْتَغْفِرُنْ قَالَا اَبْرُوْ مُسْتَغْفِرُنْ مُسْوَكَ فَعْلَانْ
مصرع اول و ثانینک جز اول و ثانیلرینه زحاف او غرایوب مضمدر
اولشردرینه عروضی سالمه و ضربی مقطوع اولمشدر اضمار و قطع
تعریفی بیت سابقه یکدی بنعلی تقطیعدن مقصود مزاوران
بنه خلل کلیموب سلیس او قنوب فقیر عاجزه دعا یه وسیله اولمقد

و بحق قولي جئت اوزرينه
معطوفه يا سيد السادات
اولنده اعتبار اول نور يا خود
واو ابتدائيه در ميس

و بحق جاهك انتي بك مفرم **و الله يعلم انني اهو اكا**

بيان معاني بيت

ودخی یا سید السادات سنک رتبکک و منصبک حقیقته بمن
ایده رمکه تحقیق بن سکا حریص و مشتاق و الله تعالی بلور تحقیق
بن سکا محبت ایده رم یا خود بن الله تعالی به قسم ایده رمکه الله تعالی
بلور تحقیق بن سکا محبت ایده رم بمو معنای ثانیه کوره و الله لفظنی
مجرور انتی نک هنزه سنی مکسور او قوملی زیر اقسامک جوابی اولور

بيان معاني مفردات بيت واعرابه واعلامه

و بحق ده با قسم ایچوندر جوابی انتی در ننگم ابن حاجب مرحوم و یلقی
القسم باللام وان و حروف التثنی بیورر فعلی محذوف در اقسام بحق
جاهک تقدیرنده در حق بو اراده ثبوت و تحقیق معناسنه در صفتک
موصوفه اضافتی اولور محتملدر معنی جاه محققنه قسم ایده رم
دیمک اولور حق حرمت معناسنه اولمقد محتملدر بوصورنده
حقک مضاف الیهی اولور اضافه لامیه ایله جاه قدر و منزلت
معناسنه در انتی ده ان حروف مشبهه بالفعلین نون نون و قایه
یا یا متکلم واحد یا سید سکون اوزده مبنی محلو منصوب ان نک
اسمیدر بک ده کی یا مؤخر مفرم نه متعلقدر کاف خطا بلر

حق حرمت معناسنه اولمقد
کوره معناسنک منصبک
حرفنه قسم ایده رم

بو اراده ساقلل رسو ال
ایدر لسه که مخلوقه قسم
اوتر حق جاه ایسه مخلوقدر
زیرا الله تعالی نک غیر ی
تقیم وارد در بوندن ایچون
نبی صلی الله علیه وسلم
بیورری من حلت بغیر الله
تقد اشیرک جوابی بر مضاف
تقدیر ایده رم ز قسم بر اول
اولور تقدیر کلام سنک
جاهک حقیقته ربه سنه
بن قسم ایده رم دیمک اولور
متشبه

رسول الله صلی الله علیه وسلم در مفرم اغرم بغرم مدن اسم مفعول
درد و عشقه کرفنا اولان آشفته به دینور بقال هو مفرم ای سید
الحب و بر نسنه به پک دوشکون حریص اولان آدمه دینور بقال
هو مفرم به ای موقت و الله ده و او استینافیه اولوب سوال مقدر
جوابدر سوال مقدر کو یا شول و جمله در که ای امام ناظم مصرع
اولده سن قسم ایروب بیورد که یار رسول الله بن سکا مشتاقم
نه دن معلوما احتمالا که بر فور و لفظ کدن عبارت اوله جواب بیورد
الله تعالی بلور خلا فی کفر در تحقیق بن سکا یار رسول الله محبت
ایده رم و الله ده و او قسم ایچون اولمقد محتملدر بو تقدیر جه لفظ
جلال مجرور اولور تقدیر اوله کوره یعلم و الله مبتدا سنک خبری
اولوب انتی هنزه نک فخیله یعلم نک مفعولینی مقامنه قائمدر
تقدیر ثانیه کوره جمله معترضه اولوب مبتدا محذوف نک خبری
اولور تقدیری هو یعلم اولور قسمک جوابی انتی اهو اکا اولور
بو تقدیر جه انتی نک هنزه سنی مکسور او قوملی اهو باب
را بعدن هو ی یهو ی هو ی دن فعل مضارعک نفس متکلم
وحده سی اولور هو ی محبت معناسنه کاف خطاب فتح اوزده
مبنی محلی منصوب مفعول به صریحیدر اهو انک الفی اشباعدر

و بحق قولي جئت اوزرينه
معطوفه يا سيد السادات
اولنده اعتبار اول نور يا خود
واو ابتدائيه در ميس

بیان تقطیعات بیت	
وَيَجِيءُ مَا مَتَّاعِلُنْ هِيَكْ اَيْنِي مَتَّاعِلُنْ يَكْ مُقَرَّمْ مَتَّاعِلُنْ وَاللَّهُ يَغْ مُسْتَفْعَلُنْ لَمَّا اَيْنِي مَتَّاعِلُنْ اَهُوَ اَكَا مَفْعُولُنْ بُوَيْبِنَكْ مَصْرَعْ اَوَّلُنْكَ جَمِيعْ اجْزَا سِي سَالْمَلُودْ رُو مَصْرَعْ ثَانِيُنْكَ جَزْ اَوَّلِي مَضْمُونْ جَزْ ثَانِيْسِي سَالْمْ وَجْزْ ثَالِثِي كِهْ ضَرْبِي دَا صِلْ اَوْزْرَهْ مَقْطُوعْ اُولْدُ فِدْ نَصْرَهْ زَحَافْ اَضْمَارْ اَصَابِتْ اِيْدُوبْ مَضْمُونْ حَوْفْ اُولْمُشْدُ اَنْتَ الَّذِي لَوْلَاكَ مَا خُلِقَ اَمْرُو ۞ كُلُّوْ لَا خُلِقَ اَلْوَرَى لَوْلَا كَا	
بیان معانی بیت	
وَدُخِي بِاَسِيْدَا السَّادَاتِ سَنَ شَوْلْ بِرْذَاتِ سَنَكِهْ اَكْرَسْنْ اُولِيَايْدُكَ بَنِي آدَمْدَنْ هِيَجْ بِرْ كَسَهْ خُلُقْ اُولْمُزْدِي وَدُخِي سَنْ اُولِيَايْدُكَ مَخْلُوقَاتِدَنْ هِيَجْ بِرْ شِي خُلُقْ اُولْمُزْدِي اَمَامْ دِيْلَمِيْنَكْ رَوَايْتْ اِيْلْدِي كِي حَدِيْثْ قَدْ سِيْدَنْ بِيْجُونْ اِبْنِ عَبَّاسْ رَضِيَ اللهُ عَنْهُمَا دَنْ مَرْفُوعَا رَوَايْتْ اُولْمُزْدِي اَنَا فِيْ جَبْرِيلَ عَلَيْهِ السَّلَامُ فَقَالَ يَا مُحَمَّدُ لَوْلَاكَ مَا خُلِقَتِ الْجَنَّةُ وَلَوْلَاكَ مَا خُلِقَتِ النَّارُ اِبْنُ عَسَاكَرْ رَوَايْتْ لَوْلَاكَ مَا خُلِقَتِ الدُّنْيَا اَمَّا لَوْلَاكَ لَمَّا خُلِقَتِ الْاَفْلَاكُ اَمَامْ صِنَاعِيْ مَوْضُوعْ دِيْدِي كَذَانِي الْخَلَاصَهْ لَكِنْ مَعْنَا سِي صِيْحْمُ دِيْلَمِيْنَكْ وَابْنِ عَسَاكَرْ رَوَايْتْ اِيْلْدِي كَلَرِي حَدِيْثْ لَرْدَنْ اِيْجُونْ خَلَاصَهْ جِيْبْ اَكْرَمْ جَمْلَهْ مَوْجُودَاتُكَ سَبِيْنِيْدَر	

امام صفای صادق علیه
السلام در حدیثی که روایت شده است
که اگر من نبودم هیچ کس را
خلق نمی کردند

بیا

اخفش قولنه کوره ضمیر منصوب یا مجرور اولان کاف خطابی ضمیر مرفوع منفصل اولان انت لفظنه استعاره
ایدوب خبری وجوبا محذوف در تقدیر کلام لولا انت موجود ماخلق امرؤ و بولولانک جوابنه لام تأکید
داخل اولور بوبیند حذف اولندی ضروره وزن ایچون و بولولا حرف در کله حرف جر اولسون
و کرکه اولسون لکن حرف ۱۳

بیان مفردات بیت و اعرابه و اعلاله	
انت ضمیر منفصل خطاب مبتدا الذی اسم موصول صله سی لولانک جمله سی صله موصول مبتدا نیک خبریدر و بونک جمله سی حذف عاطفایله جتنک اوزرینه معطوف در یا سید السادات اولندی معتبر در بوند نصکره کلان بیات دخی بوبله در لولا حرف جر در اولک ثبوت و تحقیقندن ثانیته انتفاسی ایچوند در خلاصه دیمک اولور سنتک وجودک اولمیدی لکن سنتک وجودک اولدی بنی آدمک و مخلوقاتک وجودی اولمق اولدی نفی نفیه اوغرایحق وجود معناسنی فاده ایلدی یعنی بنی آدم و مخلوقات موجود اولدیلر تفصیلی اظهار شرحی اطه لیده و امتحان الاذیکاده در مانایه خلق فعل ماضی مجهول امری نائب فاعلی اصل فاعلی الله تعالی در امرؤ بنی آدم دیمک اولور رجالتنه و شوانته اطلاق اولور تغلیبا راسنتک حرکت آخرینک حرکت سینه تابعدر تفصیلی محذره در کل ناکید معنوبدر سیاق نفیده واقع اولان عموم افراد یی ناکیدر اجزا بولند و غنڈ قوم کی تنوینی مضاف الیه دن عوضدر کلهم تقدیرنده بعض شراح کلا اوقیوب کافک فتحیله اصلی حرف ردع اولوب حقا معناسنه دخی کلدیکنه بناء انک دخی وجهی وارد در و لا خلق الوری	

ولولا هی لامتناع شی
لوجود غیره فانها یجربها
اذا اتصل بها ضمیر کاورد
فی بعض اللغات نحو لولاک
لهلک عمرو فسیبویه
تصرف فی العامل ثلاث یلزم
التأویل فی الفاظ کثیره
فجعل لولا حرف جر یغنی زل
مزلته لانه فی المال واقع
موقع لام التعلیل فان المعنی
لم یصلک عمرو لوجودک
والاخفش تصرف فی الضمیر
لان الاشکال من قبله فهو
احق بالتأویل فجعله مستعارا
للمرفوع کافی قولهم ما انا کانت
والا کثر لولانک بانفصال
الضمیر لکنه مبتدا حذف
خبره وجوبا اظهار و شرح

و قول لولا لولا کما لولا کما
لولا کاف خطابی ضمیر مرفوع
او مجرور محذوف
ای کما استعاره انت الضمیر
مجرور
و قول لولا لولا کما لولا کما
لولا کاف خطابی ضمیر مرفوع
او مجرور محذوف
ای کما استعاره انت الضمیر
مجرور

مؤخر لولا كانك جوابیدر ضروره وزندن تقدیر اولندی یاخود
ما خلق امرؤا وزرینه معطوف اولوب لولا کاتانیبه لولا که اولی
تاکید اولور لانافیہ خلق معلوم الوری مطلقا مخلوق معناسنه
فی الاصل وزنی اورتمک معناسنه مخلوق دبری برینی
اورتنوگندن وری دینلدی لغته مراجعت ابله معلوم اولور

بیان نقطیات بیت

اَنْتَ الَّذِي مَسْتَفْعَلٌ لَوْلَا لَمَّا مَسْتَفْعَلٌ خُلِقَ اَمْرٌ مَتَفَاعِلُنْ
كُلُّ لَوْلَا مَسْتَفْعَلُنْ خُلِقَ اَلْوَرَى مَتَفَاعِلُنْ لَوْلَا كَا مَفْعُولُنْ
بویبتک مصرع اولنک جز اولنه وثانیسنه اضمارا و غرایوب مضمدر
اولمشدر و عروضی سالمه در و مصرع ثانینک جز اولنه اضمارا و غرایوب
مضمدر اولمشدر جز ثانسی سالمدر جز ثالثی که ببتک ضربیدر یا نکز
مقطوع اولاجفکن مضمدره اولوب زحاف اضمارا ابله مزخوف اولمشدر

اَنْتَ الَّذِي مِنْ نَوْرِكَ الْبَدْرُ اَكْتَسَى وَالشَّمْسُ مُشْرِقَةٌ بِنُورِهَا كَا

بیان معانی بیت

ودخی یاسید السادات سن شول ذاتسنکه سنک نور کدن بدر که
ابولک اون در د بدر کسوه لندی یعنی نوری نام و کامل اولدی
ودخی کوش سنک حسنک نورندن ضیا و پردی یعنی پارلدی

کوشنجه سنه کوره یینه
مستفعل ابله وزن
اولمشدر

شارحک نسخه سنده
من نوره ضمیر ثابت ابله
بوتقدیرجه ضمیر موصول
عاند اولور مستقیم
برفخته ده اکسی برندن
اکتب واقع اولمشدر
اکا کوره معنی سنک
نور کدن بدر نور اکساب ابلدی دینک اولور مضمدر

خلاصه

خلاصه معنی دینک اولور که شمس و قمر بلکه کونین رسول اکرم
حضرتلرینک وجود ننددر و رسول محترم حضرتلری وجود ک
ماهیات اوزرینه فیضاننده وجودک موجودات اوزرینه سیلانندن
واسطه در و امام ناظم حضرتلرینک بویشند لولا که لما خلقت الافلاک
حدیث قدسی سنه تلیمی وارد رنتکم علی القاری مرخوم قصیده
برده نک فان من جودک الدنیا و ضررها ببتک شرحنده روایت ابلدی که
اول ما خلق الله نوری فنظر الله ابله نظر هبیه فانشق نصفین فخلق من
نصفه الکوین حدیث شریفنه اشارت وارد رنتکم امام بصیری بو
معناله بوبیتلرده لولا که لم تخرج الدنیا من العدم و دخی فان من جودک
الدنیا و ضررتها و من علومک علم اللوح والقلم اشارت ابیدر معنی دینک
اولور که قمر که بدر اولد یعنی حالد و غیره احوالنده منور اولسی
بلکه قمر که کندی وجودی کذلک شمسک اشراق و ضیا و بر مسی بلکه
کندی وجودی رسول اکرم صلی الله علیه و سلم حضرتلرینک نورندن
خلق و ایجاد اولمشدر و الحاصل جمیع موجودات انک نور ننددر

بیان مفردات بیت و اعرابه و اعلاله

انت ضمیر خطاب مبتدا الذی اسم موصول صله سی اکسی صل
موصول جمله سی مبتدا انک خبری من نور که ده من مؤخر اکسیه متعلقه

نورده مضاف اولدی کاف خطابہ نورک تعریفی کیفیت ظاہرہ
 بنفسها مظہرہ لغیرها بوند نصکرہ نور در سلہ وعلہ وعقلہ اطلاق
 اول نور نیکم شیخ ملا علی القاری شفاء شریف دیباجہ سی شرحندہ
 بیوردی البدردہ لام تعریف جنس ایچون اولوب جنس افراد
 ضمنندہ وجودی اعتباریلہ زیر اکل طبیعی موجود در دیمک اولور کہ
 بدر ابتدای خلقندن بوم ینفخ فی الصورہ وارنجہ اولان افرادی
 یاخود لام تعریف استغراق ایچون اولوب دیمک اولور کہ بدر
 ابتدای خلقندن بوم ینفخ فی الصورہ وارنجہ اولان ہر بر فزی سنک
 نور کدن اکتسا ایلدی کذلک الشمسہ اولان لام تعریف دخ
 جنس یاخود استغراق ایچون اولہ لکن الشمسہ افراد کل بوم طلوع
 اعتباریلہ اولور بدر ایک اون در دخی کجہ سندہ نور تام ایلہ
 منور اولان جریدہ کہ نصف کورہ دیمک اولور تفصیلی کتب
 ہینندہ در لکن بدری تغلیب طریقیلہ ہر یکجہ اولان ای بلکہ
 لبالی وایامہ اولان قمر مراد اتمک وادر زیراکرہ قمرک نصفی کہ
 شمسہ مقابلدر دائما متوردر اکتسی افعال بایندن فعل ماضیہ
 کسورہ لندی دیمک اولور والشمس مشرقہ جملہ سی البدر اکتسی
 جملہ سی وزرینہ معطوف اولوب لڈی لفظک صلہ سی اولور

الشمسک لام تعریفی عہد
 خارجی ایچون اولوق دخی
 مکندر زیر اجنسی فرد
 منحصر اولوق حسبیلہ جملہ
 معلومی و معبودی
 اولشدر مسمی

تغلیبک طریقہ قمرک بدر
 اولیان افرادی بدر اول
 قمرہ تشبیہ ایدہ دریلخود
 قمرک اون در دینہ وارنجہ
 اولان افرادیہ مجاز اولی
 طبعیہ بدر دیر او
 بشندن آخرینہ وارنجہ
 اولان افرادیہ مجاز کونی

مذہبیلہ بدر دیر پس قمرک ایکی فردی اولش اولور بری حقیقی بری مجازی صکرہ مایطوق علیہ والشمس
 لفظ القمر مراد ایدہ در ذکر مقید ارادہ مطلق طریقیلہ مسمی

بدر دن شریعت مراد اولنند صورتی شریعت مطہرہ فی بدر تشبیہ ایدہ در ضیا و روشن ایتہ در
 عالمی بدری ذکر ایدہ در شریعت احمدیہ بی مراد ایدہ در تنک بدر عالمہ اولان ظلالی کیدر یکی کبی
 شریعت دخی ظلمات کفریہ بی کیدر دی کذلک ایمان و دین و ملت شمسہ تشبیہ ایدہ در عالمی
 اشراق ایدوب نور لندرون

والشمس متدا مشرقہ خبری افعال بایندن ضیا و بری معناسنہ
 طلوع ایدوبی معناسیدہ محتملدر بنورده بای سببیہ مشرقہ نہ
 متعلقدر بجا حسنہ مناسنہ مضاف الہی کاف خطابہ بہا ناک
 مضاف الہیدر الف اطلاقدر اضافتی بایتنہ بہ حمل ایدر سک دیمک
 اولور کہ سنک بہا کدر اگر لایتمہ بہ حمل ایدر سک دیمک اولور کہ
 سنک بہا ایچون اولان نور سبیلہ شمس اشراق ایلدی ہر حالہ
 بہا ناک کاف خطابہ اضافتی لایتمہ در بویتدہ بدر دن شریعت مطہرہ و
 شمس در ایمان و دین و ملت مراد اتمک دخی مکندر و دخی طریق تغلیب
 ایلہ حقیقت بدر و شمس و شریعت مطہرہ و ایمان و دین و ملت مراد
 اتمک بوم مقام مدحہ انسب و اوجہ در معنای مجاز و تغلیبک صورتی
 و کیفیتی ہا مشدہ اولان منندہ بیان اولندی تأمل اولنہ

بیان تقطیعات بیت

انتا لڈی مستفعلین من نورک ال مستفعلین بدر اکتسی مستفعل
 والشمس منش مستفعلین رفقہ ینو متفاعلین بہا کاف افعالن
 بو بینک مصرع اولنک جزء اولی و ثانیسی بلکہ عروضنہ زحاف
 اوغرایوب مضمر اولشدر در و مصرع ثانیسنک جزء اولی مضمر
 و ثانیسی سالم و ثالثی کہ ضربیدر او ہر حالہ مقطوعدر و اضمار

شمس کرایدہ در ایمان
 و دین و ملت معنای بری
 مراد ایدہ در تنک شمس
 عالمہ اولان ظلمات
 کیدہ روبر روشن قلدی
 کبی دین و ایمان و ملت دخی
 عالم قلوبی ظلمات کفریہ
 پاک ایدوب نور توحید
 و نور تصدیق رسالت ایلہ
 منور ایلدی تغلیبک کیفیت
 ذکر اولنان کیفیت استعار
 ایلہ بدر و شمس استعارہ
 لند کد نصکرہ بدر و شمس
 ذکر ایدوب مایطوق علیہ
 لفظ بدر و شمس مراد
 ایدہ در کورہ بدر و شمس
 حقیقیلر اولسونلر کدرہ
 مجازیلر اولسونلر اطلاق
 علاقہ سبیلہ مسمی

شتری و شتری بیند فیمده و شریه سینک فتحی و رانک سکو بنه و سرائیه کاتبه و زننده مصدر لرزد
 کچه بویه کنت معاسنه در بزار شری دجل بتری لری و شری و شریه و سرائیه از اسار عامه الیل
 شری سینک فیمده مدی و زننده عامه بیلده بویه کمنکه دیور که اسد در کله اول و اوسط و کله آخرنده
 اولسون و بوموئند مذکر

و دخی و دخی با سید السادات سن شول ذات جلیل القدر سنکه بیلده
 منجر اجد و فنا که سن سمایه چقریلده سنکه سبیکله سما عالی قدر
 اولدی و دخی انجق سنکه اول کچه بوریمکن زینتنوب طونندی

بیان معانی بیت
 بیان مفردات بیت و اعرابه و اعلاله

انت الذي مبتدا وخبر لما شرط معناني متضمن وقت معناسنه اولوب
 شرطيله و جزا سبيله جمله سی موصولك صله سیدر رفعت رفع
 رفع دن فعل ماضينك مفرد مذکر مخاطب و مجهولیدر الی رفعت به
 متعلق قدر السما معلوم همزه سی حذف اولندی لاجل الضرورة یا خود
 وقف حمزه تا عده او زره و فقهه بك مؤخر قد سمت قولنه متعلق اذا
 حصر ایچون و دخی وزن ایچون تقدیه اولندی سمت سمودن یو کسلك
 معناسنه در بيقان مما الشئ یسمو سمو اذا ارتفع و تزینت سمت
 او زره معطوف قد کله سی اولنده معتبره در تزین بزمك که
 محذوف ایله تعبیر اولنور لسرا کاده لام جازه تزینت کلمه سی نه
 متعاقبه در شری کچه ایله یورنك هامشده اوقیا نوسدن

دخی دنور تفوز عجبی
 و انجینی سره ای سیره عانه
 الیل شارح دیر که اشبو
 سری و هدی و زننده
 مصدر زرد در زیر
 بوجیم بنیه سیدر حق
 بنواسد بونلری جمع قیاسیه
 مؤنث استعمال یلدیلر
 تنهی اوقیا نوس

قال سيبويه انجب الکاتب
 لما اذا دخل على الماضي يكون
 ظرف و زرع على مضارع
 بدل و زرع و زرع على
 نية و بدل و معنى لا نحو
 ان انفسنا نعلم بانك فقط
 والتعارف في جواب ما
 من انجب و معنى
 و ان انفسنا نعلم بانك فقط
 و ان انفسنا نعلم بانك فقط

فان انفسنا نعلم بانك فقط و ان انفسنا نعلم بانك فقط

بازلدى كاف خطابه مضاف لى الف اشباع در امام ناظم حضرت
 بویستی رسول اگر حضرت تلرینک معراج شریفی بیان صد دنده ایراد
 ایلدی قصه معراج بیانی شفاء شریفده و شرحی علی القاریده
 یا خود قلری او زره بعض تفصیلاتی طی ایدرک پس سورة اسراند
 ایه اولی سنک سبحان الذى اسرى بعبدہ لیلک من المسجد الحرام الی
 المسجد الاقصی الذى بارکنا حوله لفریه من ابائنا انه هو التميع
 الیصیر و سورة نجمک اولنده و النجم اذاهوی ماضل صاحبکم و
 ماغوی و ما یطق عن الهوی ان هو الا و حی بوحی لقد رای من ايات
 ربّه الکبری به و ارنجه و صحاح اخبارک مشتمل اولدقلری فخر کائنات
 علیه افضل النجات حضرت تلرینک رفعت درجه لری بیانی شویله
 در که ایه مذکوره دن ظاهر اولان اسراند ابتداسی نفس مسجدند
 بینا انا فی الحجر عند البیت بین النائم و الیقظان انا فی جبرائیل علیه السلام
 بالبراق حدیث شریفند ایچون و دخی مبتدا منتهایه مطابق اولسون
 ایچون زیرا مسجد اقصی ایچون حرام یوقدر یا خود اسرا حرمنددر
 نتمک صاحب البرده بیوردر سربت من حرم لیل الی حرم الله تعالی حرمه
 مسجد شمیمه بیوردی من المسجد الحرام قول شریفیه حرم مسجدی
 احاطه ایلدیکندن ذکر حال ارا د محل فیلندن اوله رقی و اسراند

مها فی نونک کسری و هزاره ایله ابو فاضل بنده رضی الله عنه نك قزقنداشیدر یوم فتح مکه ده اسلام
کدی و اخرند کی هزاره یایه تبدیل اولنور اسمنده اخلاف ایندیلرد نلدی فاخته د نلدی عاتکه د نلدی
حامه د نلدی فاطمه د نلدی درمله صحابه و عظیمه المقداد در مکه

حرم دن اوله سنه شوحید شریفه دلالت ایدر که فخر کائنات
حضرت نوری امهائینک اونده اولدیلر ایدی صلوٰۃ عشاد ن صکره پس
اول ارادن اسرا اولندیلر وینه اول کجه ده امهائی وینه کلدیلر و قصه
معراجی امهائی به سوبلدیلر ممکندیلر بوا یکی محلدن اسراند بیلر
جمع اوله شو طریقی ایله فخر کائنات حضرت نوری امهائی اونده اولوب
صلوٰۃ عشاد نصکره مسجد شریفه واروب بیت شریف یاننده حجّه
کلدیلر نیکم بین النائم و البقطان قول شریفی کا اشارت ایدر ::
نزول نند نصکره امهائی وینه رجوع بیورب قصه بی امهائی به سوبلدیلر
بر قصه معراج هجرت نبویه دن بر سنه اول اولدی و امام نفوی
ذکر ایندیکه تحقیقا معظم السلف و جمهور محدثین و فقها دیدیلر که
اسرا بعثندن اون النی آئی صکره اولدی و امام شکیب دیدیکه اجماع
قصه اسرا مکه مکرمه ده اوله سی اوزرینه درودخی بزم اختیار
ایتدیکم شیخ ابو محمد مینا طینک دیدیکدر که قصه معراج هجرت
بر سنه اول ربیع الاول آینه اولدی سید جمال الدین المحدث روضه
الاحبابنده روایت ایدر که معراج شریف شهر رجب شریفک بکرم
بدیسنده اولدی حرمین شریفینده اولان عمله موافق اولدینگی
اوزره و دخی ربیع الاخر ده د نلدی و دخی رمضان شریفه ده

مطلب معراجک
نه وقتده اولدینگی
بیانی

د نلدی و دخی شوال شریفه د نلدی و دخی نقض صحیفه د نصکره
د نلدی و دخی بیعه العقبه د نصکره د نلدی و دخی د نلدی اسرا
ذی الحجه ده اولندی زیو انبی علیه السلام حضرت نوری الی بر یاشند
و طقوز آئی و بکرمی سکر کونک ایدی و دخی د نلدی رجا اولنور که
ربیع الاولک اون ایکیسی ایدی و الله سبحانه اعلم و دخی مسلمین
بینده نبی علیه السلام اسرا سنک صحنه خلاف یوقدر زیو
اسرا نص قراندر لکن مبتدعه طائفه سی اسرا بی بیت مقدسه دک
قصر ایندیلر امدی مطلق الاسرا بی انکار ایدن شکسز کافرا اولور
و دخی اسراندک تفصیلنده و عجائب و غرائبی بسطده و نیز محمد
علیه الصلوٰۃ و السلام اسرا ده خولصنده احادیث کثیره مشهور
متواتره اولغه قریبه اولدی اسرا حقه واره اولان احادیثک
اکمل ثابت بنانی نك انس بن مالک رضی الله عنه دن روایت ایلدی
حدیث شریفدر انس حضرت نوری روایت ایدر که تحقیقا رسول
الله صلی الله علیه و سلم حضرت نوری بیور دیلر که بکا براق کتور لک
براق برابض دابه در ذکورت و انوثت نده اولماز و طول
ماندر حمارک فوقنده بفلک دوننده ایا غنی نظر نک نهایتنه
وضع ایدر سعادت ایله نبی علیه السلام حضرت نوری بیور دیکه

البشانی بضم الموحدة و تخفیف
النون بعدها الففون فباء
نسبته قبيلة بنانة کان رئیساً
فی العلم والعمل و الشیاب الفخرة
و یقال ما کان فی وقته اعبد
منه اخرج له الائمة السنة
و قال الذهبی هو ثابت کاسر
بن العازر فی شرح الائمة

۲۲
بن کا بندم حتی بیت مقدسه کلد مو او براتی بن حلقه یه باغلام
اول حلقه انبیا علیه السلام دایه لونی باغلام قلی حلقه در
یا خود بر اقلرینی باغلام اگر انرا چون دخی بیت مقدسه اسرا تا
اولور سه اند نصکره نبی علیه السلام بیوردی بن مسجد اقصایه
داخل اولده عقینده جبریل علیه السلام بر کاسه خمر و بر کاسه
سود کتوردی یعنی الله تعالی دنا متحانا مسلم روایتند بویه در
بخاری روایتند و دخی بر کاسه سود کتوردی و دخی روایت اولندی
اوج شی کتوردی سود و خمر و غسل و دخی روایت اولندی درت
شی کتوردی سود و خمر و غسل و ماء عقینده بیوردیلر که بن سود
اختیار ایندم پس جبریل علیه السلام بیوردیکه فطره اسلامی یعنی
علامه اسلامی و استقامتی اختیار ایندک بر درجه سی التون و
بر درجه سی کوش اولان معراج ایله سمایه چینه رلق جبریل
علیه السلام سماه دنیانک قیوسنی اچمک دیوندا ایلدی پس دیندی
سن کسک جبریل دیدی بن جبریل سنک ایله کیم واردینکد جبریل
بیوردی محمد علیه السلام وار اول محمد بعث اولندی یعنی اسرینو
سعود سمایه بعث اولندی بعث دعوتدن استفاد کلد جبریل
بیوردی تحقیق بعث اولندی پس نرمه ایچون باب سما اچلدی پس بن

۲۳
آدم علیه السلامی کوردم بکا مرجبا بن صالح و نبی صالح دیدی و
بنما ایچون دارینده خیر ایلد دعا ایلدی صکره سماه ثانیه به حیقرلدق
جبریل علیه السلام استفتاح ایلدی کنه منوال سابق او زره
دیندی و جواب ایلدی پس نرمه ایچون قیو اچلدی پس خاله یعنی
نیزه او غلامینی که عیسی بن مریم و یحیی بن زکریا علیه السلام اولد
کوردم انلر بکا مرجبا دیدیلر و بنما ایچون خیر ایله دعا ایندیلر و نصکره
او چینی کو که حیقرلدق و لیکلر مثالی سوال و جواب دیندی نرمه ایچون
قیو اچلدی پس یوسف علیه السلامی کوردم تحقیق اکا حسنک
نصفی و پریش بکا مرجبا دیدی و خیر ایله دعا ایلدی صکره در دخی
سمایه حیقرلدق و منوال سابق او زره ذکر اولندی پس ادریس
علیه السلامی کوردم بکا مرجبا دیدی و خیر ایله دعا ایلدی الله تعالی
بیورر و رفعا مکانا علیا مکان علی شرف نبوة و مقام قریبدر
حسن بن علیدن رضی الله عنهما رواست اولندی که او مکان علی جنتدر
زیرا ادریس علیه السلام عزرائیل علیه السلام دیدیکه بکا موتی داند
موت بکا قولای اولسون ایچون عزرائیلده روحنی قبض ایدی باذن الله
تعالی صکره دیرلدی پس دیدیکه بنی جنتیه کتور رغبته و خوف زیاده
اولسون عزرائیلده کتوردی صکره دیدیکه بنی جنتیه کتور رغبته

و شوق زیاده اولسون ملکه کتوردی اندنصکره ملک جیق دیدی
 پس ادریس علیه السلام دیدیکه بن موقی داند و ناره او غرام پس
 بن جیقم دیدی پس الله تعالی بیوردی بنمراذمه ابله داخل اولدی
 آبی پزاق دخی دینلدی او سما رابعه درننکره بوحیدت شریفه
 اوبله در اندنصکره سما خامسه به جیقردق منوال سابق اوزره
 سوال وجواب اولندی اوراده بن هرون علیه السلامی کوردم پس
 بکامرحبادیدی و بکاخیر دعا ابله دعا ایندی اندنصکره سما سادسه
 جیقردق منوال سابق اوزره سوال وجواب اولندی پس موسی علیه
 السلامی کوردم بکامرحبادید و خیر ابله دعا ایندی اندنصکره سما
 سابعه به جیقردق منوال محرز اوزره سوال وجواب اولندی پس
 اند ابرهیم علیه السلامی کوردم مظهرینی بیت معموره اسناد ایندی
 حاله و او بیت معموره هرکونده تمشیریک ملک داخل اولور بردخی انور
 بیت معموره عودت اینمزلر چوققلقلرندن علی رضی الله عنه دن روایت
 اولندیکه بیت معمور سما سابعه ده در واکا اول مکانده ضراخ دینلو
 ضراخندن مقابله معناسنه زیر او کعبه به مقابلدر ابن عباس
 رضی الله عنهما روایتله ابوهریره رضی الله عنه روایتله بیت معمور
 سادینه در دخی دینلدی سما رابعه ده در و دخی دینلدی

سما سادسه ده در واکا اول نور که هریر سما ده اولان هریر بیت
 معمور نسیمه قبلنور معنای مذکور ابله تحقیق بیت معمور سما سابعه
 قول مشهور اوزره که حننده وارد اولدی که محل کعبه دن سما
 نقل اولندی و فضیلتی محنده مسطور در اندنصکره جبریل علیه السلام
 بنمراذمه سدره المنتهی به کندی پس کوزدمکه پیراغی فیلقول اولدی
 کبی و بمشتری قبه لرکی نبی علیه السلام بیوردیکه وقتا که اول سدره
 الله تعالی نک امر و اراده سندن ایچون غشی ایدن شی غشی ایندی
 اسرار قدرندن کندی بی غشی ایدن شیدن متغیر اولدی پس
 برکمه الله تعالی نک مخلوقاتندن قادر دکلدر که انک کیفیت غشینی
 وصف اید غایت ضیا سندن و نقایت هاسندن پس الله تعالی
 بکاوحی ایلدی بکی شبیی وحی ایلدی پس الله تعالی هرکون و کجه ده بنم
 اوزر به الی صلوٰه فرض ایلدی پس بن موسی علیه السلامه ایندی
 امدی او دیدیکه ربک سنک امتک اوزرینه نه فرض ایلدی بند
 الی صلوٰه فرض ایلدی دیدم موسی علیه السلام دیدیکه ربکه
 رجوع ابله تخفیف استه یعنی بونکلفک تخفیفی استه زیرا سنک
 امتک بکااطافت کتوره منزله زیرا تحقیق بن بنی اسرائیل تجربه ایندم انکر
 شدن و عدم اطاعت بولدم فخر کائنات حضرت نوری بیوردی بن بنجه

رجوع ایندم وقتا که رجوع ایندم بیورد قلندن الله تعالی به مکان
 اثباتی و اهمه به کلد یکند نامام نووی رحمه الله تعالی بیورد یکه رجوع
 معناسی بن شول موضعه رجوع ایندم که اولاً رتبه مناجات ایندم
 ینه اول موضعه ثانیاً رتبه مناجات ایندم پس بر دیدم که یارب
 اتمدن تخفیف ابله زیرا امت ضعیفادر بوند انبیاء علیهم السلام
 قوتلرینه اشارت وارد در زیرا انلردن چوغی بر کون بر کجه ده بیک
 رکعت مواظبت ایندی بر پس بر بندن بشنی خط و وضع ایندی
 پس موسی علیه السلام رجوع ایندم و دیدم که بر بندن بشنی
 خط و وضع ایندی و ینده موسی علیه السلام دیدیکه اتمک اکا
 اطاعت کنور مزلر تکه رجوع ابله و تخفیف استه رسولز علیه السلام
 بیوردیلر بر ابله موسی یننده رجوع اتم ثابت اولدی حتی بر
 بیوردی یا محمد او صلوٰه مفروضه یشر صلاتدر هر کون و کجه
 او بشدن هر بر صلوٰه ایچون اون صلات ثوابی وارد در اوله اولجه
 او یشر صلوٰه مضاعفه حسب سبیله الی صلوٰه اولور بوند نصکره
 وقتا که رسولز نیتی و صفی مزله معنی اصالة و انبای ایچون نیایه
 الی وقت نماز وظیفه سبیله قائم اولمقلق اولدیس و وقتا که شو
 الی وقت نماز ثوابیله مجازات اولتمق اولدیس که انلرک اوزر لرینه

تخفیف

تخفیف اولندی کمینده و انلر زیاده قلندی کبفینده پس بر قضیه
 کلیه وقاعده مطرّده قیاسیه رب تعالی ذکر ایلدی حدیث قدسی
 کلام النبی ضمینده و بیوردی و دخی یکمکه بر حسنه کمر و قصد و
 اشله سی اوزر ینده عزما یلیه وانی بر مانعدن ایچون ایشلیه انک
 ایچون بر حسنه یازیلور ایمی دی اول حسنه بی ایشلر سه انک ایچون
 اون حسنه یازیلور و دخی یکمکه بر سینه کمر و قصد و ایشلر سی
 اوزر ینده عزما یلیه و اول سینه بی ایشلیه اول سینه بر شی یازلر
 یعنی سینه واحد یازلر نادم اولوب الله تعالی دن خوفندن ترک ایندی
 بلکه انک ایچون بر حسنه یازیلور یا خود معنی اول سینه بی همی و
 قصدی و عزمی بر سینه دن زیاده یازلر زیرا انک همی باقی قاله
 ز بر استیئه مصممه سینه در ایمی دی اول سینه بی ایشلر سه انک
 ایچون بر سینه یازیلور رسولز علیه الصلوٰه والسلام بیوردی بن
 نزول ایندم حتی موسی علیه السلام منتهی اولدم و اکا خبر و پردم
 پس او دیدیکه رتبه رجوع ایدوب تخفیف استه بن دیدم که تخفیف
 بن رتبه رجوع ایندم حتی استخیا ایندم محمد بن اسحق ذکر ایلدی که
 تحقیق ابن عمر رضی الله عنهما برینی کوندردی بن عباس رضی الله
 عنهما به سؤال اینکه محمد علیه الصلوٰه والسلام حضرت لری ربّنی

عین بصیرت کوردی ابن عباس حضرت قنری دید که کورد و ابن عباس در
 شهر روایت محمد علیه السلام در بستی عینیه کوردی بوقول شهر ابن عباس در
 اسانید متعدد ایه در ابن عباس حضرت قنری بورد خفیف الله تعالی موسی
 علیه السلامی کرمه خاص قلد و ابرهیم علیه السلامی خله خاص قلد و محمد علیه السلامی
 رفته خاص قلد لکن سعد الدین شرح عقانده محمد علیه السلامی رفته
 ربستی فوادیه کور بو مقامه یازیحی زاده محمد افندینک محمدیه نام کانیده
 یازدینغی قصه معراجی و اسرار وحی تفصیلاتی باز مقلغی مناسب کورد

الا ان عاشق حضرت نه قیلر قانظر الله	بصیرت کوزینه کوزله جوویر مشد بصیر
کوزکده وارمی فان قانی چون دکا سینه آو	چون ویر مایسن جان چون دیمز جاکر الله
بوکلدی بی افلاک عجب وارمیدد کلا	یرله کوزله دیاشدن اقوب بر لوصول الله
یند سن باغ گلزاری چون یابد باغ گلزار	بقالوده قارچ ایدوب دی تا سحر الله
جوویر قد بو فاما کلک بقاسی کل نباته	فان اوله قنا و اخر قوما سون حج ان الله
اوننده عالمی اصل حجاب و کد سکا فصل	دری قانی دوست و صلی بمار می خبر الله
کی اورد باره له یار حبیب الله که رآه	خجه مشتاقدی یار خجه انی سور الله
خبر ده وارد اولمشد در ست نقاب بصره	که معراج رسول الله جقوب ویر شرف الله
رسانت چون که اوستد پس اند صکره برید	دیدیلر بر حق بیلدن ایشیت خجه اید الله
خبره ویدی سوال الله که یا تمسده حرمه	حطیده اضحاج ایدوب ایشیدد نظر الله

عشاده اوردی جبرائیل سلام اوردی الله
 طوبی پس صدمی یاردی که نا کو کورید
 کوردی بر لکن النون طوبی و ایمان حکمند
 کوردی اول برانی که اکا بنمشد ابرهیم
 چونک استدم که چکند اولد ساکن
 که بوندن یت سکا کسه ایدج نیمبیر
 ندیره کیم کوزی اوسه بصرد ابقند
 که رنن یامجد بر سوزینه اوندم کد
 پس اندن کلدی بر عورت و غش کئی نیش
 چون خایه طفره در اچو قیفر مشد الله

کا اول صفاتیه تجلی ایلدی الله
 پس اندن صکره ذاتیه تجلی ایلدی الله

پس اندن قدسه کلام دیر کورد سجده	باقی بخلده دیدنه بوردی رسول الله
بوکر اقصایه کیرد برن یکی رکعت نماز	دیدم یاجبرئیل با کاجو ویر مشد نوال الله
کله رکن برند اورد صاعمدن پس اونند	دیمی احمد الله که کور مدی زوال الله
اگر طور سن قوامت یهودیلر اولسرد	بجه الله که صفایدی کو اول لایزال الله
ددم که بدنی صمد لدن اشندم کور و آواز	ددی احمد الله که ارشد در مزل الله

اگر طور سکه قوامت نصار اولیسر کرد	ولکن صفقه حقا کرد اول لامثال الله
دردم کلدی بو کو عورت نداشتد بکد	دیدیکم صفقه کبر و ابر مردی و بال الله
کیم اول دنیا بد کلدی کوز کدی کا عرض کرد	ولی فضل ایندی بیلد د بشارت مثال الله
اگر طور سایده امت اولوردی حل نیام	ولی لطف ایدوب ایر کورد بولان خوش حال
پس اندن دید یکیم بکا کورد بیلر یکی کاسر	بکا عرض ایلدی فی کیم ایدم امثال الله
برنده خمر واریدی برنده سورا پد انک	مروق صافی قلمشده بشد دزال الله
دیدی پس بکا جبرائیل ایکسندن برنج کل	که قیلد خاصر فضندن سکا چون انصال
پس اندن بر سید ایدیم ددی کاک خوش اولد	بولیسر امتک اسلام وریسر در وصال الله
اگر خراج سده امت اولیسر دقوعا صی	ضالنده اولیسردی قلدردی انقصال الله
بورده سیره اهلندن روایت ایدد راولر	کسور مشدر عطا سندن بولار خوش مثال الله
قدسه ایتد استقبال قویغمبر کجانی	چو بدده فوشو کوندردی کواکله هاول الله
ملنکدن متر بیلر قوه کلدیلر اچار له	پس اسلام یوریدد اولیور دذوالجلال الله
کوزل بکت مثاننده کلو بکو رشده پس	کالنجه منظر ایلدند کور ذوالکمال الله
انچون دعوت ایدی یکیم جبینی سر اینه	کوله کیم عرض ایدد کالجان ذوالکمال الله
بو کانا خنددر قرآن کیم اوقیتدانی سبحان	که سبحان الله اسیری یوز مشدر تعالی الله
اکا اول صفاییله تجلی ایلدی الله	
پس اندن سکره ذاتیه تجلی ایلدی الله	

اشارت ایتد بیلر انده نمازه	که طوره انبیا حقه نیازه
حبیب الله چون اشنتد اقامت	خلیل الله دیدی قبل اقامت
دیدي پس جبریل کیم یا محمد	چو سنسن حامد و محمود واحد
براشور کیم اقامت سن قلا سن	بو امره استقامت سن قلا سن
چون اویدی انبیا الر مصطفایه	ايرشدیلر صفایه اصطفایه
ابواللیث ایندی بوند بر روایت	کوله کیم ایدد سن آنی رعایت
کورد بیلر دیدی اول برده معراج	کیم اغا کو کله اول نور و حاج
بو اول معراج دیکیم جمله ارواح	بو عالمدن کدیجک قویو باشباح
یوم سراجیله چیققر لر سمایه	پس اندن اغدی پیغمبر سمایه
محمد ثلثه دیدی دکه بونده	رسول الله ندر سه اگله بونده
ايرشدند دیدی کیدر کن سبیله	بودنیا کو ککنه جبرائیل ایله
قبو آچت دیدی کیم ددیدیلر	دیدي جبریل دخی کیم وارد دیدیلر
دیدي کلدی محمد در ضو تب بول	دیدیلر مرسل اولدی می بو کون اول
نعم دیدی دیدیلر مرجبا پس	نه کلمکدر که کلدی مجتبی پس
قبو آچدی کورد دم آدمی دید	دیدي جبریل بو آدم مدر سلام ویر
سلام ویردم دیدیکه مرجبا اول	نبی صالح آنی صالح اوغل
بو کز چقدیم ایلکخی آسمانه	طوردردی مجبی عیسی اول مکانه

دیدیلمرجباصالح فرنداش	دخی صالح نبی عزتسه سا بااش
بور سیمه چغدی ناسبع سموات	بور سیمه دیندی هر کورده عبارات
نظر قیل نیجه اکرام ایندی الله	که د بند ز عالمی رام ایندی الله
اکا اول صفاتیه تجلی ایلدی الله پس اند نصکره ذاتیه تجلی ایلدی الله	
او چنجیسنده یوسف اندن دریس	بشنجیسنده هارون د کله ندریس
چون اوردم ساد سینه آسمانک	طوردی استنه موسی سمانک
چو کچدم اول فلک اغلدی اول	دید بلر چون اغلرسن دیدی اول
انچون اغلرم کیم حق تعالی	که بندن صولیه برندی قلکد اعلی
بنوک اقلری چوق اولسر در	بندن جسته چوق صولیسر در
پس ایشدک بدنجی آسمانه	نجه اوردی اشت تخت امانه
قبو اچک دیو بیلدردی جبریل	دید بلر کیمدر بودیدی جبریل
دید بلر کیمدر رسکا مصاحب	محمد در دیدی بکا مصاحب
دید بلر مرسل اولدی بمی محمد	بو کجه بوند کلدی بمی محمد
نعم دیدی دید بلر مرجب پس	نه فلکدر که کلدی بنجی پس
قبو اچلدی ابراهیم کوزدم	بو آنکدر سلوم ویریدی ویردم
سارنه الدی دیدی مرجب اول	نخی صالح همنه صالح او غیل

پس اندن چون کیدردم انتباهه	ایر شدم بولده سدره منتهایه
یمیشی قلّه لر کبیدی مطلق	فیلک قول اغنه بگزردی بیبرق
کوزتدم انده درت ایرماق افردی	ایکیسی ظاهر اچاغ چاغ افردی
ایکیسی باطن افرادی سبیل	سوال ایندم بن اندن جبرئیل
دیدی بو ایکی کیم باطن اقلر لر	ایکیسی دخی او چمقدن چقار لر
بو ایکیسی که ظاهرده اقر بیل	بریسید رفوات ویرسی نیل
زهی قدر معنی ویردی الله	زهی کیم صدر اعلی ویردی الله
که جمله انبیا بیلدیلرانی	کیم اعلی در بولردن عز و شانی
اکا اول صفاتیه تجلی ایلدی الله پس اند نصکره ذاتیه تجلی ایلدی الله	
فولاق خونار سک ای خواجده و کم توانایه لا	دیم بر جوهر فردی فلک دایه ملک لا لا
بوریرک کوک بدرگور عالم لک صدر	شور سیمه عالیدر قدری که صور سیکل لک لا
چو ایزد سدره او شاه برنونند دوشک کلد	دید بلر نور حضرتت که اوزند سدره بی کلد
بو کز بر رفرف اخضر دوشه دیر باغینه	احاطه ایندی فانی توان بویله در نقلا
چو چقد اند او سینه بو کز جبرائیل کوردی	کیم النور قنادینی اجوب عرض باغش بالا
ملک حسنه جبریل بو کورده ایکی کز انحق	مکر کیم ظاهر اولوردی بشر شکند از بالا
چو کونک دیکد اندن دیکد پس جبریل کا	که بر بار مق بن اشیوندن تجاوز قلمزم اصلا

رواندر که اول کجه رسول پش نشنه به بند	بری براق بری معراج که نورانی اید شکلا
او چنخی نیا کو کندن نوشته هرقنا دیله	یدنجی کو که اندن جناح جبرئیل بدلا
بشنجی روف اید یکم دوشه دیلر ایاغینه	عروج ایشند انکه که نعظما و اجلا لا
بیوردی پس رسول الله کیم ایدم بیت معوره	کنورد یلربکا انده کرواوج کاسه تسبیلا
که خمر و سوره غسل اید پس الدم بن سو ایدم	چون ایچدم دیدن جبرائیل ایشند فطره فعلا
که یعنی فطرت اسلام ایدر توحید استغفار	سکا حق قلدا ازانی اید سن حقه نهیلدا
پس اندن کیردم او چاغه کورم کیم طاشکرتو لو	ترابی مسلا از فردی جواهر دی کل و لا لا
بوکر عرش او سنه چقدی ایشند قوتینه	نه قوسین بلکه اوادی بودر سونقلله عقلا
قوت پس روف عرشه ایاغرتور کحضرتده	اشارف قلدا جبرائیل سلام ویرربکه قولا
اوقید پس خجانی صلا و طیبانی هم	سلام ویردی تعالی الله اکا اکرام ایدو فضلا
رسول الله دیلد یکم سلامی عام اوله شک	دیدن بزه سلام اولسون دنجی صا حلوه مثلا
ایشندانی جبرائیل شهادت ایتد توحید	سموات اهل مجموعه یله دیدیلر افضالا
چون ایدی بو مقامه اولنجی ایلدا الله	جبار رفیع ایدوب کمال عرض ایدو به صلا
اکا اول صفاتیلده تجلی ایلدی الله	
پس اندن صکره ذاتیلده تجلی ایلدی الله	
لای طالب تحقیق ایشنکیم ایدلم تدقیق	اگر الله ویره توفیق بیان اید و زلجالا
صحره در کیم الله کیم باش که زمیله کورم	کو کل کوزی ایلده کوردی بودر فزاندن تنزلا

کوزیله

کوزیله بقدر قلیبینه قوادیلده نظر قلدا	پس اندن کوردی اللهی کو کل کوزی ایلده لا
ولی شیخ عرب کیم اول نوایدیور مشلا	محل اختلاف اولسه کر که کیم اید و زعلا
چو دیدی ابن عباس کیم محمد کوردی الله	دیمشد رعایتیه حاشا کوزیله کورم کلا
دیدن چون اختلاف اولد پس ایدن بوسوز ترجیح	که حقدان ابن عباسک سوزنده بوقه اصدرا
معاذ بن جبل ایدر خدیجه آنه ایدر کیم	ایشند میکم رسول الله بوسوزد بیدتیلدا
که معراج کجه سی کوردم بو باکوزیله الله	بوسوزدر سوزلرک صاغی اید بوسوز قیدیلدا
عجم فاضلری کچه کو کل کوزیله کوردی در	عرب کاملری حقد رطونک بوسوزی قیلدا
الا ای واصل حضرت ایشند حقایقندن	که بوند دیند بر معنا که سوزلک اصلدا
که چونیکم دنیا کو کینه ایشند قوت نفسینه	قوت سدره ده قلیبنی ایدو بن ربه میلا
قوت پس جانی اندن مقام قاب قوسینده	ایشند بوسری اعلادن که تحقیقا و اولدا
دیدن نفسی که ایز القلب دیتغلبی کبر الروح	دیدن روحی که ابن السردید سری که خصلدا
دیدن سری فتی الله خطاب ایشند اللحد	که بانفس نعمت سکا که غفرانیله نقضیلدا
و باروح رحمت سکا باغشلا دم کرامتله	و یا قلب سکا فضا مدن محبت ایدر تجلیلدا
و یا ستر محمد کل بنی سکا سنی بکا	بودر اوش سر اوادی پش اید حقه تبیلدا
چون نور حضرت عزت تجلی ایشند سرینه	نماء سلب اولد محسوسانه تمیز تجلیلدا
نظر قلدی جهانبینه نعامت کل نور اوش	سطوع ایتدی بوکر سترله ایچنده نور تکلا
بوکر ایدی تجلی ذات وجود تموضضیلدا	قوت پس ماسوی اللهی ورنلناه تر تیلدا

پس اند حق بقا و بر بقا بالله ابله طور	اولوب نور علی نور اول و فصلنا تفصیلا
چو کند جمله کیفیات فنا بولدی وجودیات	که حتی قال قلبی اولوبدی نوره تبدیلا
بو نور ببله نظر قلدی کبر و اول ذات نورینا	بو کز نور انکشاف بندی کبر و نورینه تمجید
بو نور الله کوردی کبر و الله حق	نعین کند قال ذات نه نشیهان تعظیلا
<p>اکا اول صفات بله تجلی ایلدی الله</p> <p>پس اند نصکره ذات بله تجلی ایلدی الله</p>	
الای جوهری معینده صراف	اشند که کیم نه دیدی بونده عراف
لدنی علمک بو کوه ریدی	حقایق حقه سینک جوهریدی
بور تحقیق حقانی ابدی آه	نسیم غیب ایدی کیم اپردی ناکاه
لدنی علمه شول بولدیکیم یول	که آما و صد فتادیدی اول
پس او بدی مصطفانک شریعتینه	اشت کل امدی انک شریعتی نه
تجلی قلدی چون کیم حضرت ذات	رسول الله اپردی وحدت ذات
بقا بالله ابروب کیدردی ذات	مظاهر دن سفر ایدردی ذات
شهود ایدر ابدی حسنی صفاتی	صفاتی کو سترردی غیب ذاتی
پس اسم اعظم اولدی چونکه ظاهر	بلوردی ابکی باطن ابکی ظاهر
بو باطن حقه ظاهر دوشندی اول	که فیضی ذات اوله انده مکمل
بو ظاهر کبر و حقان باطنیدی	مهوره کلدی شول کیم باطن ایدی

بری پیرینه چون صوندی هدایت	نعین بولدی اسرار هوایات
خطاب ابرشدی خلق دن کس امید	بنم ربک بکا طوت پس امید
که خلقک بو قدر النده اشیا	بنمدر قبض و بسط افتنا و احیا
بکایت صحنه شمعی شروعی	چون آخر بکا ایدرسن رجوعی
معلق قبله قبلک دنیا به وار	که دنیا چون سنی بن اتمدم وار
دخی وحی ابدی انده ابکی آیت	مفسر لرا ایدر بوبله روایت
که قرآنک جمیع ابدی انزال	اداره جبرئیلدی پیک ارسال
ولی بو ابکی ایت اسکله انی	که آمن الرسولدر دکه انی
محب ایدی و محبوب بو قدری ثالث	کفا حادی خطابی وحی باعث
<p>اکا اول صفات بله تجلی ایلدی الله</p> <p>پس اند نصکره ذات بله تجلی ایلدی الله</p>	
رسول ایدر چون ابردم انده ناکاه	بکا اوج نشنه و پردی انده الله
بری بو ابکی آیتدر که دیدک	خوش اکلا غلروایتدر که دیدک
ایکجی بو که عفو ایتدی بکاثر	که حتی اتم اولیه خاشد
شو کیم شرک انیمسه مغفور اولم	ندکلو عاصی سه مغذور اوله اول
او چنجی بو کیم الی وقت نمازی	بیورد بیکیم ایدر قوللر نیازی
ایرددی عزت بله عرشه فرشدن	بیوردی کبر و واره فرشه عرشدن

کيه اوله رحمة للعالمين اول
 بيوردي چونکه دوندم يريوزينه
 ديدى ربك نه امر ابتداى سكا فرض
 ديدى بكم امك قوت ينور من
 كه بن سندن اولك ايندم انتهاجى
 كيرو وار ربكا پس اسنه تخفيف
 باغشلا دى بو كذا ونى الله
 كيرو موسايه ايردم صوردي بكا
 كيرو اولكى كيسي ديدى موسى
 كيرو موسايه ككدم كيرو واردم
 كيرو واردم بشن باغشلا دى حق
 ديدى چوقدر بوش ايله طلبك
 پس اولدم راضى بوش وقت نماز
 نه ناز ايد- نياز ايد بواقت

اكا اول صفائيله تجلى ايلدى الله

پس اندنصكره ذاتي تجلى ايلدى الله

چومرجه عروج ايند سمنوزده اول بددا
 قام اولد رجوع ايند بو غايا اوزده اول بددا

بيوردي چون كند قيلم مناد برندا ايندى
 كه فوضم ايلد امضا ولكن ايلدم تخفيف
 كه هر وقت نمازي بن بر طوم اوز وفه
 پس ايند سدره يرايند ايرشد بخنه كيرو
 كيرو ايندى مقامينه كه مسجد حرامينه
 بوهم طي مكائيد بوهم طي زمانيدى
 نه يره قلى كيم ايرسه ايرردى فالى انده
 حرمه پس نزول ايند ابو جمل ايرد پس اول
 ديدى بكم اشيو كچه بن كه بيت المقدس وارده
 ابو جمل چون كيم اينشد قفردى انده كزار
 موسى ايلد انكار تعجب ايلوب انى
 ابو بكر كه ايند يلر بو كچه قدسه واردم دير
 ديدى بكم نندن ديسك ديدنك چون كيم بن
 چون انى ايلد تصديق پس ادين ويرد ايلد
 فبا تل جملة كد يلر حرمه صف صف ايلد
 يلور زكور مدك سن هج بيت المقدس ايلد
 اماران علومان بيا ايتايد لم نصديقو
 نه بيوردي انى دكله بو ايات اوزده اول بددا
 بو رسيله خبر و پردي بو رايان اوزده اول بددا
 الوبانى كروند بو اوقات اوزده اول بددا
 جماعتى جمله مى ايند بو مرقا اوزده اول بددا
 عروج ايند نزول ايند بو ميقا اوزده اول بددا
 ايكي ساعت سر جملة بو هيئت اوزده اول بددا
 اولد بطلب كى فالب كالات اوزده اول بددا
 ملاقات ولد انكه ملاقات اوزده اول بددا
 بيان ايلد معراجن بو كالات اوزده اول بددا
 شند يلر جو معراجن ديد يلر جملة سى هياى
 برز اصحاب اولوب مرتد قود ايماننى حاشا
 ديدى بكم وارده صاد قدركه حقد او ايجد
 ناوردم بو كوكلردن خبر و برسه اوزده اول بددا
 حقيقت بولد تحقيق انچون اولد شكر خاى
 خبر و برآمد ديد يلر اوزده اول بددا
 نذر پس مسجد اقصى اكر بصد كسه انده پاي
 توقف قلدى بر ساعت بوسوزد ملول بوزى

بغایت کربت ابر شدی مبارک قلبه افک	و بکن قلند امه اربا نوب فاشن دیمد و آ
که زیر انسنه صورت دیر کم آنی کوز لافشد	پس اولد مشغول وجهه نما مریده اوبی همتای
اکا اول صفایتله تجلی ایلدی الله	
پس اندنصکره ذاتیله تجلی ایلدی الله	
ایرشد لطف ربانی حجابن کل رفع ایتد	که ظاهر اولد قدسی عیان اولد کاهر جای
ندن کیم صورت دیر اکا قوسندن خبر ویرد	دیدیلر وصفنی کرک دیر بد زبر له بالآ
دیدیلر یوله کورد کمی عجب هیچ قافله نرد	بوسوز سوز او بردی او کوزی کوکلی جانی بای
دیرد روحاده او غرامم که بر دوه بزم مشر	ایدلردی طلبانی خبر ویرد او عالی رای
صوصادم برفح بولدم بولردن پس صورت ایتد	صورتی انی بولردن سزا ویرد او عالی رای
دیدیلر قافله قنده دیدی تنیم او غرامم	دیدیلر وصفایت ایتدی ظفر ویرد او عالی رای
که او کجه بر جمل که که خاکستر اوله رنگی	ایشت کیم بونله نجه و طر ویرد او عالی رای
دوه نك اوستینه ایکی غراده بقلیشلرد	خط طر محیط طر خبر ویردی او عالی رای
چنانکیم شمس اید اشراق بولرد اولر ظاهر	بوقوم بولکلامی بوقدر ویردی او عالی رای
دیدیلر اکلدق برر که ره لم عجز ایتد	دیددی برر نظر ایدک نظر ویردی او عالی رای
پس اندن چقدیلر بونله نیه طاعی اوستینه	چون بونلره خبر ویرد شمر ویردی او عالی رای
چو صبح ایتدی ایدر که والله کونش طوغد	ای ایدر که والله نلر ویردی او عالی رای
ایرشدن بر جمل او کجه شهاد اولد پس صادق	پس چون شمس ایدش سوزده قور ویرد او عالی رای

کونش کیمی عیان اولد نجه نیه ایتدی	چون ربانی حقیقتن کهر ویرد او عالی رای
شور کیم مرند اولمشد کیر و ایمانه کلیدیلر	کیدردی کفر زهری شکر ویرد او عالی رای
بولر انکار ایدوب جمله جملیشد آکا	بواثبات ایلوب سوز ویرد ویرد او عالی رای
چون اثبات ایتدی معراجن ایرشدن بوقی	ایرشدن جبرئیل دیدی بوجلد ایتدی فی الای
پس اندن کعبه بابنده امامت فی الجبرائیل	اکا ایتد رسول الله رعایت فی کعبه اول بدر
رسول الله دخی کجیدی امامت برینه آند	پس اصحاب ویدیلر اکا درایت فی کعبه اول بدر
صلوة ظهر ایتد اول که فیلند جماعتله	عنایت ایلدی الله هدایت فی کعبه اول بدر
اکا اول صفایتله تجلی ایلدی الله	
پس اندنصکره ذاتیله تجلی ایلدی الله	
بکی کوز ایتدی جبرائیل امامت	بونیکنه اذان و نه اقامت
اذان اول مدینه ده دینلیدی	اذان اولدی اقامت اید نلیدی
چون ایکی کون امام اولدی صلوة	اشارت ایلدی انواع وقت
صوکنده دیدی بواوقات سکادر	هم امتنه که وقت الانبیاد
انچون ایلدی آند امامت	رسولی تا که تصدیق اید امت
صلوتک هیئت اعداد رکعات	بیلندی جبرئیل اعلیه بالذات
چو بیلدک حال معراجی مقامی	ایشت بونده اولان باقی کلامی
دیمشد راضفها فی نور وهاج	اونوز درت کز اید و بدر که معراج

او تودرد در بدی جسمانی اید	تلاشی دوش در کل روحانی ایدی
محقق و ولی تحقیق ایدر لر	که معراجی انک درت ایدر لر
ایکی کز ایتدی جسمانی دبدیلر	ایکی کزدخی روحانی دبدیلر
هم اولد و شایله ایدردی معراج	پس اندن روحله کیدردی معراج
بولردن صکره جسمانی ایدردی	نه روح ایدر سه جسم آنی ایدردی
اکریزه سؤال ایدر سه سائل	که عقلمده دولانمز بوسائل
تفاسیر ایچره روحانی دینلر	احادیث ایچره اصلا ایدنلر
نه یرده بولدیکز بوکاسندنه	بواقواله جهت نه مستندنه
جواب بودر اکای علمه طالب	افاض الله تحقیق المطالب
تفاسیر و احادیث ایچره دینن	تواتر یا خود مشهوردی دینن
که قطعا شبهه یوقدر صحتنده	جماعت دکلمشدی صحتنده
جمع سوزی و حی ایدی تراجم	حقایق دی بدایعدی ذرایع
اکا اول صفاتیله تجلی ایلدی الله	
پس اندن صکره ذاتیله تجلی ایلدی الله	
پس اوله اولسه اصحاب فلوهر	تواتر سویلدی یا خود مشاهیر
نکته نانی جسمانی دبدیلر	دیدنی روحانیسی اوحدیلر
که بعضی بی دیشدر اهل آثار	بیشدر بعضی سینی اهل ایشار

بوو محمدن نقل اولوبدر چوق کتایده	خبر لر در لودر لو ایشو با بیده
چومعراجدن خبر نقل ایتدی راوی	ابوبکر ایدی اکا دیدی راوی
که دیدم یار رسول الله خبر ویر	نه وحی ایتدی سکار بک اثر ویر
دیدنی ربه اکر عفو ایتیمادم	حسابی امتیکه ایتیمادم
ولی ایتدی شکایت امتمدن	بری بوکیم دیمادم حضرتمدن
که یارنکی عملدن شمدگوستر	بولر یارنکی رزقی شمدی استر
ایکجی ویر مرزم رزقینی غیره	بولر اعمالنی غیره یه ویره
اوچنجی رزقنی برلر کیدر لر	بولر غیره واروب چوق شکر ایدر لر
بودر در دنجی بنون ایدن اعزاز	بولر خلقدن طلب قیلور لر اعزاز
بودر بشنجی چون اودی یرندم	انی کافر لر ایچون خلقت ایتدم
بولردون کون دور بشوب جهیدلر	واروب کندیلری اوده ایدلر
کیدر معراجده کلدی بر روایت	بیور مشدر رسول ایلده درایت
که ربه دن سؤال ایتدم سائل	ولی اولیمادم تولیدی سائل
که ویردیک آدمه یارب جنت	نه ویردیک بکایارب فضل و منت
دیدنی ویردم چقاردم صکره آنی	سکا اعطا ایدم اعلی جنانی
که امتله اولاسر انده باقی	چقرمایم فلا سزانده باقی
نچون بولما یسر اول حسن حالات	چون اولد جامع جمله کالات

اكا اول صفائيله تجلى ايلدى الله
پسرانند فصره ذاتيله تجلى ايلدى الله

دېدىم نوحه سفينه قبله اعطا	دېدى دنيای قبلدم ساكه اعطا
كه يريوزين سكا قبلدم مساجد	مساجدله صراطى كچه مساجد
دېدىم ياربت ابراهيمه اودى	صوغق قبله كه يانمك وجودى
دېدى هم امتيكه اويله ايدم	سلام و بردايد و باوده بوريدم
دېدىم كيم وىردك اسمعيله زمزم	دېدى كيم بن سكا كوز وىرم هم
دېدىم كيم وىردك اسمعيله قربان	دېدى منلو كه ايدم احسان
فدا قباوم يهوديله نصارى	بنم لطفدن اوله لرحياري
دېدىم موساييله سويلشده على الطور	دېدى سنكه سويلشدم على النور
دېدىم عيسايه مائده كرامت	دېدى اوله سكا يوم القيامت
دېدىم داود وىر مشده زبورى	دېدى انعامى وىردم سكا نورى
دېدىم كيم يونسه وىردك بخاى	كه اوج ظلمدن ايركوردك بخاى
دېدىم كيم ائمه وىردم نشاطى	قبرده و قيا مئده صراطى
دېدىم وىر مشده خضره جياى	دېدى كيم سلسيل ويره جياى
دېدىم موسايه ايندر دكدى تورى	دېدى كيم ايه الكرسى اعظم ايان
دېدىم عيسايه اخيل ابتدك انزال	دېدى كيم سورة اخلاص سن آل

پسرانند ديدى باكا يا محمد	كه كوندردمدى ساكا يا محمد
نه تورات و نه انجيله كلوبدر	كيم كافاخه آدايد لبدر
كيم آن اوقه جسمينى انك	حرام ايدم اوده شادايلاه جانك
بكاسندن كرامتو قولو بوق	جيبم سلك كه سندن سوكل بوق
چو كوردى بو كالى اول على راي	جمالى كولدى اولدى عالم آراى

قافية الالف

روايت ايدر لوكه اول سيند الانبياء	كودر عمر شده برقه اول سعد الانبيا
معظه كلبدلوانى كورچك ديدن اول	نه اوله بوقته ايچنده عجب اخفيا
بو كافانى مفتاح كه فتح بدم آنى كور	خطاب ايردى حقندن كه باكمل الانبيا
كلمه ائنه سنده در كيم شهادت كتور	شهادت كتوردى كودر زبده الاتقيا
كه قبه ايچنده يا تورنى كرز برد كور	دكزاور تاسنده براغاج تبوب پرضيا
بوداغنده بر قوشقش اغزند بر ذره توب	تعجب ايدوب ديدى با صاحب الكبريا
نذر بود ديدى رحمت كنجى در يابدر	نه حدابر را كانه بكانك بوريا
اول اغاج بو دنيا اوقوش مكد رسند	او ذره كاهدر كيم ايدر لواندك جيا
بو ذره كاهنى بنم رحمتيه نظر	بودر نسبتى كلا يا سيد الانبيا
خدا يا چوسندن نه ارحم الراحمين	نظر قيل سلوك ايدم در پي اوليا

فصل فى سرار الوحى

قافیه الباء

ابشت چون اورلدی بشارتده طبع خط	چقوب قاب قوسینه اولد معلى جنب
قونلدی اواد ناده پسر فعتی مسند	نه قوسین نه ادنی که کشف لک جند
شرایعده ضرب اولدی سکه اندازد	حقایقده نشر اولد اعلامی فتح اوکد با
بازلدی نشاننده منشور و قافش	بیان اولدی شاننده عنوان فضل خط
او قوندی آنک شاننده خطبه لولا لیسر	ابرو ب قاف افاقه قوردی هایون قباب
ویرلدی آنک دوستلرینه نغمه جان	یراقلندی دشمنلرینه عذاب عقاب
پس اشراق ایلدی کاکان نور اله	نثار اولدی سترینه اسرار وحی کتاب
روایت ایدد جعفر صادق اول قطب ین	علیدن که اولسون مقام اکا حسن مآب
محمد سوال ایتدی یارب بیور اشیدم	کیم افضل عمل قنیدر ویرد پس خو جواب
توکلدن افضل عبادت رضادن عزیز	فتمده بنم یوق بولردن بکی مستجاب

قافیه التاء

پس اند خط ایلد کاکا اول عالی ذات	که یا احمد اولد مجتده کامل صفات
شو کیم بندن او تری محبت اید عالمه	کسیله بکا اولشه ویرم اکا ثبات
بکا واجب اولد یکیم اکا محبت اید	جو یوقدر بنم جملک غایتینه سمات
نظر ایلم بولره پس بولره نظر	اید جمله مخلوقه رحمت کوزیر التفات
به لر حاجت خافه عرض اتمده ار واد	حلالدن کفایت قدر اید لرا کفایت

بنم ذکر م اوله بولرد نغمه وصفا	محبت رضام اوله بولرد اصل حیا
که یا احمد استرسل ورع اوله سلک تمام	پس ایت زهد دنیادنی زبد کائنات
دخی رغبت ایت آخرت سنکدر دوم	دیددی زهد رغبت نیته ربور بینا
دیددی قبل طعامی شرابی لباسی قلیل	ذخیره قومه ار نه به استرسل نجات
مدام ایت بنم ذکر می بدی نجه ایدم	دیددی خلوت اولوب بودنیای در بکه

قافیه التاء

که یا احمد او غارن کبی ایلد اکثرات	نه کورسل سوب ایلد میل ایلد التها
دیددی یارب ایلد دلالت نبی ایشه	که تا کیم تقرب بولم حضرتیکه یا مستغاث
دیددی کجه کی کوندزات کوندزله کجیل	دیددی نجه ایدم بوز سم بیور یا غیث
دیددی و بخو کی قبل نماز طعام کی جوع	بور سمه قیلور آخرت چون قیلن آخرت
که یا احمد اول قول کیم بیلرله کرد درخت	بن کا ورم او جامعه سرای و اثاث
دیددی نیت اوله دیدک صافیه دیانی	دخی قبنی علمنی انیمیه انبثات
بن کا نظر ایتد یکیم بیله حاضر اوله	کوزی نوری اجلقدن اوله اید یا نغاث
که یا احمد ایتسک اگر صمنه جوعه نظر	دخی خلوتد یکیم نه اولور بولردن تراش
دیددی نوله میراث جوع دیددی کمندر	دخی حفظ قلب تقرب بوله بی بخت
دخی دانا خزن اید سوینده حق اول	قایر میه هیچ عسره بیره ایدینه حراش

قافیه الجیم

که با احمد ایستد کمی بویوله سن انتهای	که قول نه وقتن تقرب بویوله ای سراج
دیدید بلزمائی یارب بلدریکا	دیدید ساجد اولسه عبادند یا اولسه آج
که یا احمد اوج قول غیب ایشد درد کلکل	برسی او کیم نماز ایجه ایدر بکا اعوجاج
که بیلور کک قوشوسنه طور ایشو قول	یا کیمه ان کتوروب عرض ایدر احتیاج
ایکینجی بوقولدر که بو کون غداسی ندر	یارنه غصه بر کیم نه قلم نه ایدم علاج
اوجنچی اوقول کیم کولر شاد اولور حاله	نه بیلور که بر راضی و یا خشم ایدم احتیاج
که یا احمد ایشد که جتده بر قصر وار	که اغ انجودندرد کلد زرب جدر جاج
که خاص قولر اولور اولور اولور وده بشکر	نظر قبولورم بونلره سولرم بن نتاج
ایدر جنت اهل طعام و شرابله ذوق	بولر لذتی سوزم ایله ایدر از دواج
دیدید نوله یارب علامت بوقولدر	دیدید نیازندان اوله پسند تخت ایله تاج

قافیه انحاء

که یا احمد اولدر زنی سوم کما قاح	کیم اوله فقیره مجتده قلبی انشراح
دیدید یله یارب بیان فقیر کیم در	دیدید صبر ایدر قلته اچلف شمع
دخی شکر ایدر نعمه طوبیه آزان	بلون کلمه هیچ دیلندن اوله با صراح
غضب قلمبه رتبه حکمه راضی هم	نه ماضی به غصه نه مستقبله از یل
که یا احمد اولدر محبت بکا اکل غل	کیم اوله فقیره محب اچیله جناح
یقین و ان فقه به یقین قیافه در سکا	که بند یقین یلیوب سکا یرم طاح

کوزنک

ایراق طوت سنی اغنیادن دیرلرک فلاح	کوزنک فقیر بیکه دوستم بولرد رنیم
طعامک نفیسن بیوب کوزلمه سن ملاح	که یا احمد اصله صونمه لباس ایله هیچ
که خیره چکر سن او شرمچینور روح	که هر شتره ماوی در نفس ماره بیل
چو شیطانله او یار نیته بولیر در بخاح	فقیر اولسه قافو غنی و یلجی کبر ایدر

قافیه انحاء

انک اهلینی سوم کل ایکل انسلارخ	که یا احمد اولغل بودنیاند بکن ابراخ
دیدید قبل بیان کیم بولردن ایدر انفساخ	سوب لغزنی آخرت اهلنی کوزنگل
کولر جوق او بور جوق فقیر جوق بدلتاخ	دیدید دنیا اهلنک اولور کبر و اهل جوق
عبادنده سست و کناهدر پادرفراخ	رضاسی از اولور قبول یلر معذرت
نکبر ایدر لمعلله هم بولر انتفاخ	جوق اولور بولورده حماقت جهالت ایکن
ولی بونلر احمق در ربنده ایکن ایدراخ	بولر کند ی زعمنده عاقللر دیرلر
حبالرا ایدر لرد و کوباشلر ایدر بصراخ	که یا احمد آکل کبر و آخرت اهلنی
کیم ازا او غل سوزینه طور لر صماخ	سوزی بونلرک شوق قدر خوش کور کیم بکا
غزاقلیجیله ایدر لر نفسلرین یکی شاخ	بولر طرفه العین قدر بندن اولمز جدا
طریق اطاعتده ایدر بونلر ارتساخ	طور در عبادند بنیانشم صوصن کبی

قافیه انحاء

کیم اکل سوزمی بوله سیز شام	کیم اکل سوزمی بوله سیز شام
کیم اکل سوزمی بوله سیز شام	کیم اکل سوزمی بوله سیز شام

شو و قند نبرو کیم بولر دیلر دی بنی	نه بیک نه ایچمک نه کونک نه شروفساد
مصبتله صبر ایدوب کوزلدیلر بنی	کامیچون اغلر بولر باش دوکر لرشدار
کوزی باشلری کیم افریوز لر یوستنه	انیسی درو بونلرک ایلبوب امتداد
مصابیلریدر بازجی ملکلر عمل	بنمله مناجات ایدر لر بولور لور مردان
سوزی بونلرک بودر کیم نه وقتن عجب	بودار القنادن بقایه ایریشه معاد
که با احمد اولدکی اکاه که زاهد لره	که نه ایلبیشم بولاره عطا اعتداد
دیتک یلزم دیدی لولوب حسابدن امین	ایلام بونلر ورت قیوجنت ایچره عداد
بری بوقیودر کیم ایره هدا یا مدام	برندن پنی کوره لر اولتزد لکشاد
اوجنچی فبودن نظر ایدر لوطامویه	معذیلری کوره لر انده بش المهاد
قافیه الذال	
برندن کله حور بلر قیلر لالتداد	بودرت قبودن پس بولر بوله لالتداد
دیدکی کیم در با الهی بوزاهد لره	که وصف ایلدک بونلری ایلدک بوغجه یاز
دیتک زاهد اولد که بوقدر انک میج اوی	که ناکیم خراب اولجق ایلبیه العیاذ
دخی بوقدر اولد کیم اولسه لر غم بیه	دخی مالی بوقیم کدیجک دیه العیاذ
فی کسه بلنر که مشغول اوله حالنه	که تا طرفه العین قدر ایدر بندن نفاذ
دخی بوقطعامی که اندن دبلیه کشی	دخی بوق نفیس طوقی کیم کیجک اولد شاذ
نه شوق جهنم ایدر لره نه شوق جنان	باقون بره کو که بندن دیلر لریا ذ

دیدک وارمیدر اتمده عجب بوصفت	دیدکی انبیاد بولر کیم دیلر لر معاد
سنک امتکدن دخی اولسر طائفه	که صدیق اولر شهید هم ایدر لرملاذ
دیدک اتمده می چوقدر اولر بوزاهد لره	ویا غیر خلقدن بیور با که یا مستعاذ
قافیه الراء	
دیدک اتمک زاهد غیره نسبت که وار	که بر نور ایضند بر قاره قبل اعتبار
دیدک چوغیتک بوز اتمدن بولر نولدی لر	دیدک شک ایدوب اتمدی لر یقینه قدار
اشندی انی حقه حمد ایتدی قیلدی دعا	که بارت صقله بولاری ایدوب بختیار
پس اندن بیور دیکه یا احمد ایلره ورع	ورع دینه باش وسطدر هم آخر کار
ورع فتح ایدر بیل عبادت لره قابوسن	مکرم قلور حقه خلقه انی اختیار
که یا احمد اول صمنه لازم که صامت لره	کوکلری علمیه معمر اولور معنی دار
که با احمد ایش عبادتاون اجزادر	طوقوزی حلال سنمکد که ایدر لرشار
که با احمد ول کسه کیم عقلی بوقدر انک	جهانده غنایه ایر شمدی اول کجی ناز
شو کیم علی وارد رانت اولدی ول فقیر	رضا بولمک اولکیم از نسنه به قلد افخار
که با احمد ایش غصه کی لسانکی بیدر	که بندن کشی غافل اولسه انی باقه ناز
قافیه الزای	
دیدکی احمد سنی چون ایلدم نور حجاز	اکلدکی نیچون ایندم انبیادن سرفراز
دیدکی بارت بلنرم دیدی یقین و صدقه	حسن خالقیه بو خلقه مرحمت جود جواز

دیدی با احمد دیر سک بوله سن ایمان دارین	نفس آج این صحنه لازم اول کیم اولد زعفران
نفسه الزام ابله خشیت ناکه بند ز قور اول	کر بور سیه ایدد بسک اوله سا که کشف راز
دیدی با احمد اگر قولم قبله قرینی آج	صاقل رایسه دینلی کوسو پلر سه مال آاز
اکه بر حکمت ویر میکم نور له بهان اوله	هر شفا و رحمت اوله ایلیه با که نیاز
نسسه لر بلدیرم اکا کیم انی بلما زدی	نسسه لر کوسو سترم اکا که اینم شفا نهان
اول کا بلدرم عیبینی تا عین بلوب	کسه نک عیبینه قیاما ایددینلی پسر دراز
هر دقایق علی بن که الهام ایلیه	بولیه شیطان اکا یول کشفه قیام نماز
او کرم شیطانک اکا حیل سن هر نفسک	ناکیم اغوا ایمیه لونه حقیقت نه مجاز
قافیه السین	
دیدی با احمد یلور میسن نه وقت اولور اساس	ناکه بر قول عابد اولون کیه زهد لباس
دیدی یارب بلزم دیتنجانیم جمع اوله	اندهیدی دور لو خصلت اولیه هیچ انظار
بیر سیلک ورعدر کیم محارمدن یغه	بودر در اینجیسی کیم صمت ایددین اندراس
سویلیایه شولکه مالایعنی در ایسم اوله	بودر در او چنی قورقه طوبیه کوکلنی پاس
ارنوره اغلامستی بند اول خوف بلوب	بودر در درنجیسی ایددین جبال بی قیاس
بندن استیا ایدد اول اشکارا و نهان	بودر در شنجیسی کیم ازیه کیه پلاس
بودر در التنجیسی کیم خشم ایددینیا اول	زیر این خشم ایددم دنیا ییل ای خیر ناس
بودر در پیدنجیسی کیم ده ستاریم اوله	زیر این سودم بولاری ایددم بن خیر ناس

دیدی با احمد شو کیم بن سودم اللی دیه	سوز اول حتی دیم بن دککل ای قدر ناس
قوت اله خرقه کیه سجده قله ایدد قیام	صمت ایدد قبله توکل با که اول ای خیر ناس
قافیه الشین	
اغلبه جوق از کوله ایدد هوا سندر دخت	مسجد او ایددنه علی مصاحب کیز لو فاش
زهد یار ایدد سوه عالمی خلاصه	ایدد یو خسلری بولداش بونلره اوله طوطا
استیه دائر رضای هر خج خشمدر اول	قاجه مخلوقات اینچند رنجیه خلیل با
معصیتد زهم خج قور قبیم خشمدر اول	ذکره مشغول اوله دو کب کوزند آجی با
دائر اوله اول بنم تسبیحه نهاییه	کندوزینی عشقم اودینه صله اول کالفرش
وعدنه صادق اوله هر عهدنه ایدد وفا	قلبی طاهر اوله یمشق اولیه بر قاتی ماش
خاشع اوله اول نمازده ایدد فوضده اجتهاد	راغب اوله اول نواب یوزین ایدد فقر اش
راغب اوله هر عذابمدر بنم نشین ایدد	ناکیم اکادوشه میه لر جهمده فدر اش
همشین اوله بنم دوستلارمه ایرلیه	بونلر کله بیله اوله جانی کوکلی در معاش
بوصفیلر کیم وار سه لولدر عابد قولم	اشبو احوال اولسه عابد دکل جانیایه فاش
قافیه الصاد	
دیدی با احمد اگر قبسه قولم نی انتفاص	جمله کوکلر لر لاجنجه نماز اولسه خاص
هر یو عالم خلقک قدر بنجه ایدد سه صیام	هر فرشته لر کبی بنسه طعامدن انتکاح
یکسه اصلو لباسی لسه عربا دینده	بوصفیلرله ایدد سه در لو علی افتناص

کورسم انك قلبك ايچنده دنياحسني	ذره مقدار يده اولسه انسه اند منظر
يار باست موسه ياخوزينت دنياي اول	اوليه باكا يقين اول بلميه هيچ اختصار
جبقرم قلبدن انك سوكمي هيچ قوميه	قلبه ظلمت برانغم بوليه اندن خلاص
هر مجتدن حلاوة قلبه طاندريم	چونكه دنيا سوز اول بلاء كرك اكا قصاص
پس ورامد قوللر و مه اشبولنجار ديكل	هر سلام و رحمت و لسون ساكه بله اصرار
بونده نغم اولد بلك اسرار و حيك آتري	يلك تن جان اشبور قودن اربنچون زاصر
كيم اولابوسوز لر بيله اول عمل قبله تمام	تام كر حقن عنايت اريشه ايد فخاصر

قافية الضاد

چون كا اشبواسرري افاضه ايلد قياض	كوب برده خبر و يزدندنكم سويلد قياض
روايندكه بو بودي چنكم عرشه ايرشدم	قورم زرفي نده نبي چون ضويلد قياض
بر آواز اوردی ارد مدن ابو بكر اوتنه بگزر	كه ضرور ديدند انبصاف ايدرد قياض
كه بعني رحمت ايد حق اشدنم بر غلام سوز	كيم في قدرت البلاء على اللوح بريدی قياض
بر آيت پس خطاب ايشه هوننه الذي ديدى	اول آيت منبى بودر كه رحمت قبلد قياض
فرشته لر سز بچگون ايدر اربا كه استغفار	كه اخراج ايليم نوره منرى از ظلمت امراض
زهی فضل استی سلطانكیم كه كبر و زنده كيد	جفر و شكر في عرشه كه تاح اصل اول اغراض
كه صودر اسك شاهما كينچون كبر و اتك اول	چو نماز ايدر عيسى به كوكدن و بوبد بضر
همه هد به افضل در اشدن بر عرشه	جواب ساوي در كيم حق ندن انسه اعراض

انچون بونده كوندردی كيم اوله عالمه رحمة	چوانچون برادردی جواهر جملة اعراض
رويندر رسول الله ديدچون ايندم استنباط	ديدم قبله بنی يارب دخی عالمك اقطاع
بينور سنكم مسافر لسفر لوز كوردنسه	كلور لوزار مغايله نوله بن اتمه و مساط
ديد صفا يرافلاري پنجه كيم اوللوردی	پنچنكم ويره لوجاني بشارتله ايدم اقطاع
پنچنكم كبره لر قير بولار كه اوله سيني چك	پنچنكم طوره لر كبر و اريشه رحمت انقطاع
پنچنكم اچلر كوز لر عالم كوره لر بونلر	بوسوز لوزار مغان و لسون بولردن تيم اسقاط
ديدچون يور يديم عرشدن گوانيد ير استنباط	كه جبرئيل و ميكائيل بد بيلر سيلدك ايساط
هديه قافي اصحابه هر استرار مغان اامت	ديدم مكيم التي نسينلما بر يشم بونلره نشاط
بري بودر يبور دخی بوسوز اتمه ايركور	سوز سز چونكه جو بردي و بر رسته دخی بر قيرط
بن اولابمجنده كه سيزه جوقدر احسانه	يزلر قطره دريادن اكر عالم اوله خطاط
يكينى بو كه قورق سز جو كوكلر لر هلندن	بن اولابم كه قورق سز جوقدر و درون فسطاط

قافية الظاء

او چنچي چونكم ايدر سز رجا بي كسه دن كحاط	بن اولابم كيم ايد سز كه محروم اتمم كحاط
بودر در دنجيس چونكم ايد سز خلقدن استخيا	بن اولابم كيم ايد سز جفايه و افير حقاظ
بشنجيس بودر چنكم ايدر سز كسه يه خد	بن اولابم كيم ايد سز كه بنون احفظ الحقاظ
بودر النجيس چونكم ايد سز كسه تصدق	بن اولابم كيم ايد سز كه صادق و نادن احقاظ

که زیر او عابد بن سزه از زانی دنیاده	دخی جنت ورن سیزه توبه ایدر استیفاظ
پس ایندی احمد مختار بور سیمه ارمغانیله	کلون بد اصحابه ایدالم بزرده استیفاظ
تمام ایندی بو موضعده تمام اسرار معراجی	ولی وارد ر دخی سوزلر که ایدلر اند استیفاظ
بو سوزلر کیم بیان ایندیله فوق نقل صحیح ابدی	ولی بعضیسی حسانی ایدلر کیم سوبلر الفاظ
دخی بعضیسی روحانی ایدلر کیم اولدر روحیل	کیم انی نقل قبلد بلر شایخ عالم و وعاظ
محمد صادق الوعد الامین در کیم خبر ویرد	خدایا بیز غفلتدن اسر که ابله کل ایفاظ

مؤلفک معراج شریف قصه سی و اسرار روحی حقنده کتور دیکي ابیاتک
مفرداتک بحسب اللغة و بحسب معانی مقصوده سنک حلتی و شرح و بیانی
مراد ایدن اسمعیل حقّی بورسونک شرحه مراجعت ایسون والسلام

بیان تقطیعات بیت

انت الذی مستفعلن نما رفع مستفعلن ت الی السماء متفاععلن
یک قد شمت متفاععلن و تزینت متفاععلن لیسرا کافعلاتن
بو بیتک مصراع اولنک جز اولی و ثانسی مضمرا و لوب عروضی اصل اوزره سالمه در
و مصراع ثانیسنک جز اولی و ثانسی سالم و ضری اصل اوزره مقطوعه در
انت الذی ناداک ربک مک حبا | ولقد دعاک لفریه و حیاک

بیان معانی بیت

و دخی یاسید السادات سن شول ذات جمیل اشبه سنکه سنک ربک سکندا ایلدی

انما در نظمک تفریفا و بیانی اولدر
اجزائی تقطیعه کیدی

و بیانی تقطیعه ایلدن لک بیانی اولدر

ایله معراجده بالذات و غیرتی حوالده نشان جبه یل علیه السلام بابه مرحبا
دیو و دخی بن الله تعالی به قسیدر مک الله تعالی سنی قرینه یعنی درگاه الوهیت
و رویتنه دعوت ایلد و سکا مسؤلانی اعطا و احسان ایلد حیا فعل ماضی سنی
حبوة دن او خود غمزه کوره بایله نمانحیا و خود غمزه کوره بایله یعنی در بند سکا
و سکه ایلدیکه استارم علیک ایها النبی و رحمة الله برکات استارم علیه سبیه
بو تدریج حیا تفعلیل باندن فعل ماضی و لوب غایتی یاسنی و زل چون تخفیف ایلد

بیان معانی مفردات و اعرابه و اعلاز

انت الذی منید و خبر جملة سی حذف عاضفه بیت و ندره کی جنتک حمده سی و زارینه
معطوف در پس یاسید السادات اولنده تقید را و نور نادی مفاعله باندن
فعل ماضی چا غردی معنای سنه لکن حق جز و علا حقنده صفة ذاتیه سندن
اولان کلام انواعندن بر نوع مخصوص که ندره مخصوص ازنی به دال اولان بر جسمه
و ندره و ف خاق ایدوب که اول ندره ازنی ندره تعلق حادیند ایلد بابه
ندر ایدر بیتک و نور لکن اشاعریه کوره الله تعالی ذل کلام ایلد سنی
ایشتمک جائز در حروف و اصواتدن و کیفیتدن و کیتدن و زمان و مکان
اکا ظرف اولقدن از جمله حدوثدن منز و مبر اوله رق کاف خطاب
مفعولیدر ربک نادی ناک فاعلیدر مرحبا و جوبا و سما عاقلی و نوق
اولان مفعول به قیاند ایلدر اصل مصدر می و زه و زه و سعه و غن سنه

واسم مکان دخی و فوق ممکن محل واسع معنای بومقامه دیمک اولور که الله تعالی
جیبینه ندایبورب جیبیم صادقت سعة لانکون فيها مضایق مولا استشفال
ولا خراب یا خود آتیت محلا وسعا غیر مضایق و غیر مستثقل بل بکون فيه
عما و وسعة قلب والنس والفعل لانکون فيه متحرنا ولا متوحشا ولقد رده
لام قسمه جوابدر تقدیری واقسم بالله لقد دعاك اه دعا فعل ما ضیدر
دعا بدعودن کاف خطاب مفعولیدر لقریه ده لام جاره دعا به متعلقدر
وجبا فعل ماضی معلومدر جبا یجئ جوة دن جوة برسنه ویرمک یقال
جبا جوة ای اعطاء الله تعالی نک جیبیه اولیکجه ده ویرد یکی شبیلک حد
وحصری یوقدر خصوصاً رفیت جمالی ویش وقت نماز محمدیه صاحبک
معراج شریف حقنده اولان ایاتنده کجری حیال دخی و فوق ممکن یفعل یابندن
اولان حیادن مخفف اوله رفیع معنی و دخی مرتب سکینه و سلام ایلکه السلام علیک
ایها النبی ورحمة الله وبرکاته خطاب مستطاب الهیه سیدر نک جوة دن اولوق ظاهر در

بوارده شایسته ریختن در لایق
معنای اولوب معنای شویله
ویرد یکی و دخی ربک سنی
در لایق جوة از الیله

نت الذي مستفعلن نادك رب مستفعلن بك مرجعا متفاعلن

ولقد دعا متفاعلن لك لقریه متفاعلن وجبا کافعلاتن

به بینک مصرع و لنک جز اولی و ثانسی مضمون اولوب عروضی اصل اوزره سالمه در
و مصرع ثانسی لنک جز اولی و ثانسی سالمه در عروضی اصل اوزره مقطوعه در

نت الذي فیت سالت شفاعه ناداك ربان لم یکن لیسوا کنا

بیان معانی بیت

ودخی یاسید السادات سن شول ذات کریم الشیم سنکه انحق نوم حقزده یعنی
امتنک مؤمنین و مؤمنات حقزنده عفو ذنوب ایله و بعضلربک جنتدن
اخراجیله و جنتده مقام لریمزی و درجه لریمزی رفیع ایله و سازده اولرله یوم
قیامتده تعجیل حساب لرله شفاعته رخصت استه رک یا خود لیله معراجله
الی وقت نمازدن تخفیف ایله شفاعت ایلدیکنده بش وقت قاله سید یا خود
امت مرحومه که دنیا جتیه شفاعت استمکه فخر کائنات صلی الله علیه و سلم
حضر ترینک شفاعت استملرینه شفا شریفه فصل فی تفضیل بالشفاعة
دیدیکی بخار و عن انی موسی عنه علیه السلام یخیرت بین ان یدخل نصف
امتی الجنة و بین الشفاعة فاخترت الشفاعة لانها اعم اتروقتا بالتقین و نیکها
للمذنبین الخطائین دلیل و ضحدر حدیث شریفک معانی معنی معنی معانی
بیوردیلر که امتنک نصفی جنت کبر میکله دخی نیم شفاعت اتم بینده و خیر
قیلندم پس بن وهله اولیده شفاعتی اختیار ایتدم زیرا تحقیق او شفاعت
منفعنده عمومی واردر ای امت و اصحاب سز لرطن انمکر که او اختیار
ایتدیکم شفاعت متقیلراچونددر لکن اول خدا ایدن کما که دلراچونددر
ربک سکاندا ایلدیکه ول نداسندن بشقه لره اولدی لیله معراجده
اولان مکالمه و سرار و حی کبی یا خود ندادن مردن ان غیر الله انده اولان ندالوا

زیراست انبیا عظمه اسمیله یا آدم یا نوح یا ابرهیم یا عیسی یا یحیی و
ذوالوردی مآخذ کائنات حضرت تدریس با آنها الرسول با آنها النبی عظم جلالته
دلالت میدرند بر اینند او نوندیکه سائل برینده اول ندایا ند اول نمدی

بیان مفردات بیت و اعراب

انت الذی مبتدو خبر کافیه قونی مؤخر سالت به متعلق در افاده حصر ایچون
یا خود و زن ایچون تقدیر او نندی شفاعت نغده اعانت معناسنه بو معنی
مطلقدر لکن بواراده مراد روز جزاده عذابه مستحق اولانلری تخلص و داخیم
داخل اولانلری تخلص و دارنیم اهلنک درجه لرینی رفیع ایله شفاعتد شفاعت قوله
سالت فعلنک مفعولیدر نادى مفاعله باندن فعل ماضیدر کاف خطاب مفعولیدر
ربک فاعلیدر بیت سابقه کجدی لم یکن فعل منفی سنک نغده اسمی نادى فعلنک
مصدر نه راجعدر شوده محتملدر که فعلی مؤنث صیغه سبله او قیوب اسمی شفاعت
ارجاع انکه لسواک لغيرک معناسنه ظرف مستقر یا قیوب لم یکن فعل منفی سنک خبر اولو
تقدیر کلام او نداسنک غیرک ایچون ثابت اولدی دیمک اولور

بیان تقطیعات بیت

انت الذی مستفعلن فیما سأل مستفعلن شفاعت مفاعلان
ناد الذی رب مستفعلن بک لم یکن مفاعلان اسواک فعلان

بهینک مصرع اولنک جز اولی و ثانیسی ضمیر در و عرو ضی اصل اوزره سالمه در

ومصرع ثانیسنک جز اولی ضمیر و ثانیسی سالمه و ضری اصل اوزره مقطوعدر
انت الذی لکنا توسل آدم من ذلک فیک فاز وهو اباک

بیان معانی بیت

ودخی یا سید السادات سن شول بر ذات اجل قدر سنک و فکام ابوالشیر آدم
علیه السلام شجره خلد تناولی سببیله صادره اولان زنه دن سنک عندالله
عظم قدرک و رفعت منزلک سببیله سنکله توسل ایلد بسه فوز و بخاند الله تعالی
عفونی بولدی حال بوکم اوسنک بابا کدر بویه ایکن سنکله توسل ایلد و فوز
بولدی بو معنی عمر بن الخطاب رضی الله عنه حضرت تدرندن روایت اولنان
حدیث شریف که عمر حضرت تدری بیوردیکه رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم
حضرت تدری بیوردی ما فترق آدم الخبیثه قال یارب اسألك بحق محمد الا
غفرت لی فقال الله تعالی یا آدم و کیف عرفت محمد اولم اخلقک قال یارب لانک
ما خلقتنی بید و نغمت من روحک رفعت رأسی فرأیت علی قوائم العرش لا اله الا الله محمد رسول الله فعلمت انک لم تضيف الی اسمک الا احب الخلق الیک فقال الله
صدقت یا آدم لانه احب الخلق الی و اذ اسألتنی بحقه فقد غفرت لک و لولا محمد
ما خلقتک بوحدیث شریفی امام بهقی دلائل نبوه کابنده عبد الرحمن بن زید
ابن اسلم حدیثندن روایت ایلدی و بدیدیکه عبد الرحمن رضی الله عنه
بوحدیث شریف ایله تفرید ایلدی و دخی حاکم ده روایت ایلدی

تداول اولان و اولان

و تصحیح ایدوب صحیح در دیدی و دخی طبرائیده انی ذکر ایلدی و انده یعنی طبرائیده و هو آخر الانبیاء من ذریتک قول شریفی زیاده ایلدی

بیان مفردات بیت و اعراب

انت الذی مبتدا و خبر تفصیلی کجی لما شرط معنای منضم و متضمن وقت معنایه اولوب شرطیه و جزا سبیل جمله سی موصول صله سیدر لما رفعت الیه التباهیتینده تفصیلی کجی توسل تفعل بایندن فعل ماضی آده لفظا مرفوع فاعلی توسل و سبیله اتخاذتک و سبیله نک معنای شول برشیدر که انکله غیره تقرب حاصل اولوب هر نه مرادی و اریسه حاصل اولور اگر تقدیر ازلیه موافق اولور سه یوم مقامده متوسل آدم علیه السلام و سبیله فخر کائنات حضرت تلبیدر و داننده آدم علیه السلام مذکره سی فخر کائنات حضرت تلبینی توسل سبیله مغفرت اولندی من زله قوی توسل قولنه متعلقدر انبیاء عظام حضرتانندن قبل النبوة و بعد النبوة کفر و شرک کره جلی و کره خفی و دخی کذب صادر اولدی و بعد النبوة بکائر و صفات منقره و غیر منقره صادر اولدی تفصیلی کتب کلامیه بک قولنده با سبیله ینه توسل قولنه متعلق یکی حرف جرک بر فعله تعلقی بجائز اولدی یعنی معنایه اوله رف اولور سه لکن یوم مقامده اوله دکلدر و هو برای قدینده و هو نک هاستنی ساکن اولور و مه لی قالون ابن کثیر ابو عمرو و قرآنکوزره منه و رفوزان ایمانینده به حالت قیامت دیناسه ده ضرر زنی به قهوه مبتدا ابالخبار

آدم علیه سلام شجره خیده تنه لی نزهه لی قبیلند ندر

جمله سی فاز فعل ماضی سنک فاعلندن حال و منسی مرتجدر ایا مقصود اوله رف اب معناسنده لغتدر حالت رف منده و نصبنده و جزنده یوبلهجه شمال اولوب تغییر یتدی یکی قاموسده و مصباح منیرده مصرحدر یوم مقامده اوله در

بیان تقطیعات بیت

انت الذی مستفعلن لما توسل مستفعلن سل آدم متفاعلین من زله مستفعلن بک فاز و ه متفاعلین با کا فاعلان

یوبیتک مصرع اولنک جز اولی و ثانیسی مضمیر بر در و عیوضی اصل اوزره سانه در و مصرع ثانیسنک جز اولی مضمیر و جز ثانیسی سالف و ضری صل اوزره مقصود در آدم لفظی منصرف قبل لی اگر وقف اولور سه ضمه مقدره بی شباع یتمه لی و بیک اخیلیل د عاف عادت نازد

بیان معانی بیت

و دخی با سیدر لسادات سنک عالم وجود جسمانی زمان آئیده شریفک سبیله جدنه بر ابراهیم خلیل د غایتندی و عقیبندره نمرود علیه مایستحقه ایقاد ایلدی یکی ناز ابراهیم خلیل علیه السلام بر دوسلامه عودت ایتدی و دخی تحقیق جدله ابراهیم علیه السلام کجه سنده اولان اوسنک نور ضیائک سبیله اول نازک علوی ساکن اولدی قوری باقی قله رف ظن غالب بود عادت مراد خلیل الله علیه السلام سوره بقره نک جز اولنده و بنا و ابعت فیه

مصابحت بیان کون آباغنه کون
مذا ابا و دایت ابا و سرت بابا و دینور
اوقیانوس

رسول الله صلى الله عليه وآله وسلم يعلم انك انت العزيز
الحكيم آية كريمه سبيله دعاسی اوله سوال ولنور سه که ناره الفابود عار
مقدم در جوانده دیز که الله تعالی نك علم از لیسنده ابرهیم خلیل علیه السلام
او علی اسمعیل علیه السلام نسلند منفر موجودات علیه اکمل التحیات حضرت
کامه سی تقدیر الهی سی اولدیدی پس نمرودك آتشنده خلیل علیه السلام
مخترق اولسیدی محمد علیه السلام کامه سی ممکن اولمزدی پس یوحنا نسلند خلیل
علیه السلام محمد علیه السلام سببیله دعا انش اولدی و نمرودك آتشی برد
وسلام اولوب احراق اتمدی و اول آتشك علوی محمد علیه السلام نور ضیاء
سببیله ساکن اولوب جری و قوری باقی قاله رق بونار نمرود قصه سی
و ابرهیم علیه السلام سلامت بوله سی قصه سی تواریخ کابلرند نقل اولمشد

بیان مفردات بیت و اعترافه

فیک ده و او عطفه اولوب یا قریب اولان انت اذی اوزرینه عطف اولنه
یا خود یغیدی اولان جنتک اوزرینه عطف اولنه تقدیر کلام یکی وجه کوره ده
یاسید السادات بک الخلیل اه بویه در یا خود و او ابتدائیه اوله اولکی راجد
بک ده کی بامه تحریر عایه متعقد در یا اولان یحیی چون تقییه اولنه
خلیل له لام عهد ایچونکه مع ابرهیم خلیل الله در مبد و لور دعا فعل
ماضی تثنیه هم ضمیری خلیل له راجع فاعادت ده فی شرط محذوف جوبدر

تقدیر
فیک ده و او عطفه اولوب یا قریب اولان انت اذی اوزرینه عطف اولنه
یا خود یغیدی اولان جنتک اوزرینه عطف اولنه تقدیر کلام یکی وجه کوره ده
یاسید السادات بک الخلیل اه بویه در یا خود و او ابتدائیه اوله اولکی راجد
بک ده کی بامه تحریر عایه متعقد در یا اولان یحیی چون تقییه اولنه
خلیل له لام عهد ایچونکه مع ابرهیم خلیل الله در مبد و لور دعا فعل
ماضی تثنیه هم ضمیری خلیل له راجع فاعادت ده فی شرط محذوف جوبدر

تقدیر کلام یاسید السادات خلیل علیه السلام سنک سبیکه و سنک حومتکه
دعا ابتدیه ناری برد و سلامه عودت ابتدی فاعادت ناره فعل فاعل جمله سی
اعرابدن محلی بوق شرط محذوف جوابی تقدیری اذ دعا الخلیل بک فاعادت ناره آه
برد مفعول و قد خدمت محمد بن محمد بن باب ولدن یا ر بعدن فعل ماضی مفرد مؤنث
غائبه فاعل ضمیری هی ناره راجعدر خمودنک و میمک ضمیمه آتشك قور سو بونیدر
علوی ساکن اولمقد در بنورده یا خدمت فعلنه متعلقدر یا سببیه اولور
نور فی لا صیر کیفیتدر که کوزانی کورر اوله و او کیفیت واسطه سبیله سائر
مبصراتی کورر نیریندن فاضه اولان کیفیت کی اجرام کشفه اوزرینه که
او اجرام کشفه نیریندن برینه محاذیه اوله سنا مقصور اوله ر قضا معناسند
مدود اوله رق علو و رفعت معناسنه در غایتی وزن ایچون مقصور
او قنور بو که کوره معنی سنک علو و رفعتک نوریه دیمک اولور

بیان نقطهات بیت

وبک الخلی متفاعلن ل دعا فعا متفاعلن دت ناره مستفعان
بردا و قد مستفعان خدمت بنو متفاعلن دست کافعون

بو بیتک مصرع اولنک جز اولی و ثانسی سالمرد و عروضی صل اوزره سالمه د
اولنه اضمار او غریب مضمرا و لسی سالمه منافی کلد زحاف عروض دیرلر
ایضاچه ده یکدی و مصرع ثانینک جز اولی مضمرا و ثانسی سالم و ضربی مقطوعدر

بو تقدیر چه نورک سنایه اضافتی
اضافه بیبیه اولور مهم
بو تقدیر چه فخر کائنات حضرت بک
علو و رفعت عظیمه سی نیرینه
نشیب ابره در رفعت نیرینه
نسبت اولنان نوری فخر کائنات
حضرت بک علو و رفعت نیت
و مضاف اید در استماره
مکنیه اوله رق مهم

وَدَعَا يَوْسُفَ بِضُرْمَتِهِ فَأَزِيلَ عَنْهُ الضَّرْحَ حِينَ دَعَاكَ

بیان معانی بیت

وَدَعَا یاسید شاد است سنک حرمتکه یوب علیه السلام الله تعالی به دعا ایلدی
 کندنه مَر ایدن ضرردن و بلادن ایچون پس دعا عقبنده اندن ضرازاله اولد
 سنکله و سنک حرمتکه الله تعالی به دعا ایلدی کی وقتد آتی مستی الضروانت
 ارحم الراحمین قولیلہ ظن غالب ایوب علیه السلام کجیب اکرم حرمتنه دعا
 مراد کندینه مس ایلین ضرر کماله رسیده اولد یسه ربیسنه ندا یعنی دعا ایلدی
 بکا ضرر مس ایلدی من رحم الراحمین من دیو و شوره ایوب علیه السلام مات
 عهد میثاق خاصده انبیاء عظام خضه ایلله اصالة و منکر یله تبعافرض نقد
 اولنسه فخر عالم حضرت نوری زمانلرندن بر زمانده بولنمه سی جمیع انبیاء عظام
 و جمیع اقلری اولیادن و اصفیادن تابع اولسونلر دیوالله تعالی نک میثاق
 اخذ ایندی کی معلوی ایدی و ابوالبشر آدم علیه السلام کجیب اکرم ایلله توتیل
 دخی معلومی ایدی و رسول اکرم حضرت لرینک فضائل و عند الله تعالی مکرم
 اولد یعنی دخی معلومی ایدی پس دعا ایلدی و اتی مستی الضروانت ارحم الراحمین
 دید کی وقتد کویا نوره علیه السلام حرمتنه دیش اولدی قصه سی فی الجمله
 ایوب علیه السلام رومی ایدی عیص ابن اسحق علیه السلام ولدندن الله تعالی
 فی بن قلدی و اهلانی و ماننی جوق قلدی و انی مبتلا قلدی یعنی امتحان

معامله سی ایلدی اولادینک هلاکله بیت ائرک اوزرینه یقلمقله و مال لرینک
 کتمه سیله و بدندنه مرض ایلله اون سکر سنه یاخود اون اوج سنه یاخود
 یدی سنه ویدی آئی ویدی ساعت روایت اولد بیکه امر اسی ماخیره بنت میشا
 ابن یوسف یاخود رخمه بنت افرایم بن یوسف علیه السلام کابر کون دید بیکه
 حق تعالی حضرت نه دعا ایلله بومرض سندن کنسون ایوب علیه السلام دید کی
 بزم صفاء خاطر ایلله اولوب اولاد و مال و صحت ابدانم فرج سنه اولدی امر اسی
 بیورد بیکه سکسان سنه جوانده ایوب علیه السلام بیورد بیکه مدّه بلاؤم مدّه
 رخام بالغ اولدی بن الله تعالی دن جیا ایدرم دعا اتمکه قاضی بیضاوی علیه
 رحمه الهادی بو وجهله بیان بیورد بیکه سورة انبیاء و سورة ص ده ایوب
 علیه السلام اتی مستی الشیطان بنصب و عذاب قول شریفنده مستی
 شیطاننه اسنادله و جهنده معنی یا الله تعالی کا مس ایلدی نصب و عذاب ایلله
 شیطانک و سوسه سیله تنکم دینلری ایوب علیه السلام کزت مالنه اعجاب اید
 یاخود بر مظلوم اندن یردم استندی اولد اتمدی یاخود مواشی سی بزمک
 کافک ناحیه سنده اولدی اولده کا مذهب ایلدی کا غر اتمدی یاخود شیطان
 الله تعالی دن سوال ایلدی بیکه نصب و عذاب ایوب علیه السلام اصابتی وقتد
 صبرینی امتحان ایلله اولله اولنجه اتی مستی الشیطان بنصب و عذاب ایدم
 زله بی اعتراف اولدی یاخود اوبه مراعاة بویه دیدی اتی مستی الله دیدی

قاضی بیضاوی سنه نصن نفس بدیند ماخیر
 بیت ایلدی
 مس

یا خود شیطان آنک اتباعه و سوسه ایلدیده حتی انرا نی ترک ایتدیلر
 و اخراج ایتدیلر دارلوندن یا خود نصب و عذابدن شراد شیطانک
 و سوسه ایتدی یکی شی اوله آنک مرضی یا منده عظم بلادن و رحمتدن امید
 کسمه دن و دخی شیطانک جزع اتمه یه اغراسی اوله تفصیلی قاضی حواشده
 و سائر کتب توارخده مطالعه اولکنه بؤ مختصره بومقدار کافیدر

بیان مفردات بیت و اعرابه

و دعا که ده و او عطفه اولوب یا قریب اولان بک الخلیل اوزرینه عطف اولنه
 یا خود بعیدی اولان بختک اوزرینه عطف اولنه تقدیر کلام ایکی وجه کورده
 یا سید السادات دعا که ایوبه بویه در یا خود و او ابتداء اوله اولکی
 راجد کلام دعا فعل ماضی کاف مفعولی حرف جر حذیفه زیرا معنی
 سنکله و سنک حرمتکه ربینه دعا ایتدی یمکدر زیرا اصل دعا الله تعالی
 اولور ایوب فاعلی ضرورت وزن ایچون منصرف قیلندی لضره لام دعا به
 متعلقدر متر فعل ماضی تحتند فاعل ضمیری ضرره راجعدر ضمیر غائب بارز
 مفعولی ایوبه راجع فازیلده فاعقیب ایچون ازیل افعال یا بندن ماضی مجهول
 عنه ده عن کا متعلق ضمیری ایوبه راجعدر الضرازیلک فاعلیدر حین
 ظرف زمان معناسنه اوله رف ازبله نک ظرفیدر دعا فعل ماضی کاف مفعولیدر
 حرف جر تقدیر یله که تحتند فاعل ضمیری ایوبه راجعدر الف اشباعدر

بیان تقطیع بیت
 و دعا که ای متفاعلن یوب ایض مستفعلن یوسه مستفعلن
 فازیل عن متفاعلن الضرحی مستفعلن دعا کا فاعلن
 بوبینک مصرع اولنک جز اولی سالم و جز ثانیسی مضمرو و عرو ضی اصل اوزره
 سالمه در اولنه اضمارا و غرایوب مضمرا اوله سی ساز مننه من فی ذکر رکامر
 و مصرع ثانیسنک جز اولی سالم و جز ثانیسی مضمرو و ضری اصل اوزره مقعد
 و بیک المسبح انی بشیرا بخبراً
 بصغات حسنک ما دحاً لعلو کا
 معانی بیت
 و دخی یا سید الدات سنک دنیا یی تشریفکی و جو در ستر لونه نکر و کفدر
 و شرکی و فکده و هدی و دین حق اظهار که مژده یی اولدینی حالد و سنک
 حسن صفاتکی خبر ویریحی اولدینی حالد و سنک عند الله تعالی علو مرتبه لرکی
 و علوشا نلرکی مدح ایدیحی اولدینی حالد مسبح و صغیر موصوف اولنان
 عیسی بن مریم علیه السلام کلامی سنک سورده صف ده الله تعالی نک و اذ قال
 عیسی بن مریم یا بنی اسرائیل انی رسول الله الیکم مستقلاً ما بین یدی من التوریه
 و مبشرا بر رسول بانی من بعدی اسمیه احمد فلما جاءهم بالبينات قالوا هذا
 سحر مبین قول شریفی مفهومندن بوبینک مفهوم می مستفاد در و بوحديث
 شریفده دلالت ایدر که رسول اکرم حضرت نرینی عیسی علیه السلام بشیر ایلد

نکده که عینک ضمیمه اوقفون سید
 شاطبی شرحده علی القاری
 بر حرمک اولنه بیه نقلی و ورق
 بند کورده فاشده می

نتیجه از حیات صحیح و حاکم مستدر کند و امام احمد مسندند و غیر این ابن
ساربه الشلی رضی الله عنه در روایت ابی در که عریاض حضرت نوری بود که
رسول الله صلی الله علیه وسلم حضرت نوری بیوردیکه تحقیق بن الله تعالی
عندند اما الکتابه خاتم النبیین هم و دخی تحقیق آدم طینتند بنجد در دخی
بن سزه شونک اولی خبر ویره او بنم دعوة ابرهیم و نبی الخی عیسی قومند
و اُمّت و ریاسی که او کوردیکه کنند بنی وضعی وقتند بر نور جیقت
و نور دن ایچون قصور شام اضاه ایدوب آید نلق اولدی ایشده بویه
اولمدر و بویابده غیری تعبیر لرایله احادیث شریفه وارده در
شفاء شریف و مواهب لذتیه و مشکاة مصابیح و غیری کتب احادیثه
مراجعت ایله تفصیلنه و اصل اول نور هم صحیحه اربابنه سهلدر

ای نضرع منی علی الارض قبل
نفع روح یعنی دم عبیه نسلا
روح نفع اولمزد اولارض
وزرینه نفع اولمشدی

بیان مفردات بیت واعرابه

وبك قولنده واول تفصیلی کجی بامؤخراتی فعل ماضیسنه متعلقدر
لمسیح مبتدائی فعل ماضی فاعل ضمیزی تخنده هو المسیح راجع مبتد او خبر
جمله سی یا قریبی اولان دعاك اوزرینه معطوف یا بعیدی اولان جنتك اوزرینه
معطوفدر المسیح لام تعریف عهد ایچوندر معهود اوصاف اینه ایله موصوف
اولان مسیحدر که مسیح دجال جفر بشیر اتیك فاعلی که المسیحدر اند خالد
نحوه مترادفه بامنداخله در بصفات حسنکه باعلی طریق التنازع

بشیر او مخبر اقولرینه متعلقدر حسن ایله مراد رسول اکرم حضرت تدرینت
شماثل شریفه سی و اوصاف منیفه سیدر شماثل شریفه کابنده مفصلدر
ضافت یا بیانیه اوله دیمک اولور که سنک حسنک که صفاتدر یا خود
لامیه اوله دیمک اولور که سنک حسنک ایچون اولان صفاتی مادحا
قولی اولیکلر کی خالد لعلاک قولنده اولان لام مادحا قولنه متعلقدر
علاک عطف و زننده بوکسک و بلند اولمق معناسنه در یقال علی
الشیء علاه من الباب الرابع اذا ارتفع و شرف و شان جتیه بلند
مرتبه اولمق معناسنه در یقال علی فی المکارم اذا شرف لکن
بوینده همزه سی حذف اولندی وزن ایچون معنای ثانی بو مقامه
النسب کورینور معنای اول دخی ممکندر کاف خطاب فتح
اوزره مبنی محلا مجرور مفعول به غیر صریحدر مادحا قولنک الف اشباع

	بیان تقطعات بیت	
	وَبِكَ الْمَسِيحُ مَتَفَاعِلُنْ حُ اَنِيْ بَشِيْ مَتَفَاعِلُنْ رَّخْبِرْ مَسْتَفْعَلُنْ	
	بِصِفَاتِ حَسَنٍ مَتَفَاعِلُنْ نَكْ مَا دِحَا مَتَفَاعِلُنْ لَعَلَاكَ فَعَلَاتُنْ	

بو بیت مصرع اول و ثان سنک جز اول و ثان لری بالمرددر و عروضی دخی
اصل اوزره سالمه در لکن اضمار او غریب زحاف عروض اولمشدر سلاقمه
منافی دگدر و ضری اصل اوزره عذت قطع او غریب مقطوع اولمشدر

شالخی نک وبع نفسك الدنيا
بانقاسها اعلی مصرعند سازد
علی القاری مرحوم دیرکه العلی
بانضم جمع علیا فیکتب بالیاء
وصلاح جوهری ترجمه سی قطع
دخی ضم ایله علی شرف معناسنه
اولد یعنی نقل ایدر
شرف و شان جتیه بلند مرتبه
اولمق
مکانده بوکسک و بلند اولمق

وَكَذَلِكَ مُوسَى لَمْ يَزَلْ مُتَوَسِّلًا اَبَك فِي الْقِيَامَةِ مُحْتَمِلًا بِحَسَاكَ

بیان معانی بیت

ودخی با سید السادات شریف کبی یعنی آدم علیه السلام زنده شدن سنکه
نوسلی و خلیل علیه السلام سنکه دعاسی و ابوب علیه السلام کندوب
من ایلین ضرردن سنکه دعاسی و مسیح ابن مریم علیه السلام سنکه حسن
صفات کی مردی بی و اخبار دینی و سنت شریف و منزله عالی که در او این چهار
کلمه یکی موسی علیه السلام و سنکه متوسل و نوسلی و خلیل و سید حسنه
و صبا سنکه محتمل و سید نسبی اولدی سنکه محمد صلی الله علیه و آله و سلم و سید یور

چون که آورد نورانی نظر فلک که موسی	دید که کوردم بر آن که صولیس غنای خفا
فلو امر و فنی انکر کتب ایدم تر تصدیق	ایدر لر فتد جانی صالر کافه اسباب
بکا قیامت اناری چو بونلر در کرام خلق	خطاب بر دیکم اولمز من بوجوهر لده سن
فما مقبدا اول انکون اولدیلر محمود	ولرد اشرف امت اولرد را عرف عراف
دید ی یارب توراند کوره در حامدون قوم	دید انکر داندلر ایدر لاندن استعفاف
دید بر قوم کور و در که و نمودن بر زر نور	دید انکرده انکرده سن از انمه استلطاف
دید ی قوم که همیشه نابیل صد و زند	ملک کی هر صف صفت ناز اچره طور کتاف
مسجد اچره اوازی در و زنه بکر و	که یعنی منهدلرد را بیدلر لطف ارف
خطاب ایدیکه یام موسی در ده امت اید	و بیکر کسبه بونلر سوز کی ابله اتلاف

چون که آورد نورانی نظر فلک که موسی
پس یو ایانده اولان کلماته موسی علیه السلام نوسلی ایلدی خصوصاً بنی ابله
اک امت دینه سببه اما موسی علیه السلام خیر کائنات حضرت نونینک حما سببه
و حفظیه محتمل اوله سی امام احمد و زمذی و ابن ماجه و ابی یوسف و ابی سعید
انکر دیدن ابو سعید یور دیکر که رسول الله صلی الله علیه و سلم بیوردی
اناسید ولد آدم یوم القیمة و بیدی لوا انکر و لاخر و ما من نبی یومئذ آدم من
سواه الا تحت لوائی و انا اول من تنشق عنه الارض و لاخر پس یو حدیث
شریفه موسی علیه السلام احتما سی مستفاد اولدی تحت لواءه و نوسلی
دینلر سه که سائر انبیا اعظام دخی تحت لواءه و ابق حسیل انلر دخی تحمیلرد
بز جوابنده دیر که موسی علیه السلام احتما سی زیاده اولد یغندن ناظم
حتما ی موسی علیه السلام تخصیص ایلدی و الله اعلم بحقیقه الحال

بیان مفردات بیت و اعتراف

و کذا قولنده و اول تفصیلی کبری کذا بعیده موضوع سائرند رکان اول
حرف جر در لر بزل قوله متعلقه و مقول به غیر صریح بیدر ذالک ابله بل کاف
ثانی خطاب اچون اعرابدن علی یوق موسی نورا شریف کنیدی اوزرینه نازل
اولان و فرعون علیه اللعن بی دینه دعوته مبعوث اولان موسی بن عمران
عیه الصلوة و السلام حضرت لریدر تقدیر امر فروع مبتدا نزل محمد مطاف

فاعل ضمیری تختنده هو موسایه راجع فعل فاعلیله جمله سی محلا مرفوع
 خبری مبتدایک جمله سی جمله اسمیه یا قریبیه و یا بعیدیه معطوف در متوسلا
 لم یزل فعل منفیسک تختنده کی ضمیر در حال در ثبت معناسنه فعل نام اولدی
 تقدیرده یا خود خبر منصونی اولور کان معناسنه فعل ناقص اولدیغی تقدیرده
 بک ده یا متوسلا قولنه متعلق مجرور بابه محلا منصوب مفعول به غیر صریحیدر
 متوسلا قولنک فی القیمه ده فی مؤخر محتم قولنه متعلق محتم تقدیر مرفوع خبر بعد
 خبریدر موسی مبتداسنک یا خود مبتدای محذوف خبریدر هو محتم تقدیرنده
 ابتدای کلام اوله رقی احتماله قورغوق و کندی بنی تحفظ اتمک معناسنه که همانک مطاوعه
 حتی البریض فاحتمی دینلور بجاده باحتمنه متعلق حتی حفظ معناسنه یا خود
 قور و معناسنه بو مقامه ملحق غالب حبیب اکرم حضرت تریسک لوا الحمدی
 مراد در تقدیر مجرور محلا منصوب مفعول به غیر صریحیدر محتمک
 کاف خطاب مضاف الیهی فاعلیله مضاف اوله رقی الفی اشباعدر

بیان تقطیعات بیت

وَكَذَلِكَ مُؤْتَفَاعِلْنِ سَيُّ لَمْ يَزَلْ مُسْتَفْعَلْنِ مُتَوَسِّلًا مُتَفَاعِلْنِ
 بِكَ فِي اَلْيَقْبَاءِ مُتَفَاعِلْنِ مَهْ مُخْتَمِّ مُتَفَاعِلْنِ جِيَا كَا فَعْلَانِ

به بیتک مصرع اولنک جزء اولی سالم و ثانسی مضموع و عروضی اصل اوزره سالمه در
 به مصرع ثانسیک جزء اولی و ثانسی سالم و عروضی اصل اوزره مقطوعدر

وَالْأَنْبِيَاءُ وَكُلُّ مَا خَلَقَ الْوَرَى : وَالرُّسُلُ وَالْأَمْلَاقُ تَحْتَ لَوَاكَا

بیان معانی بیت

ودخی باسند السادات جمیع انبیاء عظام و هر بر خلق اولنان مخلوقات و دخی
 جمیع رسل کرام و دخی هر ملکی که و باد شاهلر سنک تخت لواکه اولوجیدر
 سن اوله بر عظیم القدر و رسول ذی شان و بنی آخر الزمانسک بوجمله نک
 فخر کائنات حضرت تریسک نواسی تختنده اوله سی بیت سابقه روایت اولنان
 حدیث شریف بابه مبرهندر ابو سعید الحمدی رضی الله عنه روایتیه
 رسول الله صلی الله علیه و سلم حضرت تری سعادت بابه بیوردیلر اناسید و لد آدم
 یوم القیمه و بیدی لواء الحمد و لافخر و ما من نبی آدم فمن سواه الا تحت لوائی آه
 معلوم اوله که تخت لواء جمیع اولان مخلوقات در مراد یوم قیامته قبورندک
 بعث اولان انس و چند و ملئکه عظام دخی و لمسی بعید دکلدر ناظم مرحومک
 و الاملاک قوی ملک جمعی و ملققی احتمالیله و کل ما خلق الوری قول دخی
 ذوی الارواح جمیعسنه شامل اوله سیله ملوک عظام دخی تحت لواءه در
 بعید دکلدر حدیث شریفده که فمن سواه قول شریفی دخی من لفظنک عمومیه ملئکه
 عظامک تحت لواءه اوله سنی تأییدایدر بو مقامه مصرع اولی و الانبیاء
 و کل خلق فی الوری عباره سیله شارح روایت ابلیوب الوری خلف معناسنه
 اولوب لام تعریف مضاف الیهن عوض اولوب معنای شوبله و ردیکه

املاک پادشاه معناسنه اولان
 ملک جمعی اولدیغنه کوره اما
 فرشته معناسنه اولان ملک
 جمعی اولدیغنه کوره معنی
 و دخی هر ملکی سنک تخت
 لواکه اولوجیدر دیک اولور
 صم

ودخی کل مخلوقات نبیانک وراستنده و خلفنده اولدینی حالد بونقدیرجه
ورائک اصلی وزله ابدی ورنه ایچون یاخود حمزه قوایی وزره وقفه همزه سی
حذف اولندی بزم واقف اولدینر نسیخه ذکر ایتدی بکنه وجه وزره در

بیان مفردات بیت واعرابه

والانبیاء قولنده واوله تفصیلی کجی مبتدا در لام تعریف استغراق ایچون وکل
قولنده واوله عاطفه اولوب کل قولنی الانبیاء اوزرینه عطف ایدر موصول
یاخود موصوف خلق ماضی مجهول صله سی یاخود صفتی تخنیده کی ضمیر ماضی
الوری مخلوق معناسنه کل قولندن بدل الکل اولور فائده اثباتی یا تا اید اوله
یاوزر ایچون اوله شوده ممکن که الوری قولنک اصلی الورا اوله مدایله وزن
ایچون یاخود وقف حمزه قاعده سی اوزره همزه سی حذف اولمش اوله ورا بحسب
اللفظ خلف و امام معناسنه کلور اضداد دن اوله وق بالکرام امام معناسنی
مراد ایدر سیک دیمک اولور که انبیاء عظامک امامینده یعنی اوکوند مخلوق اولنا
هر یخلق واکر خلف معناسنی مراد اولنور سه دیمک اولور که انبیاء عظامک

خلفنده یعنی اردنده که کندیلرندن صکره کلان خلقک کلیسی دیمک اولور
بویکی تقدیریه که ده عموم مخلوقات و نمق لازم کلور مع هذا حدیث شریفه که
من الفاعل عموم مدندر پس معنی قاصر اولور اولاسی عموم مجاز طریقیه
ورائک ایگی معناسنی بیه مراد ایدر بزرگه امام و خلف بونقدیرجه دیمک اولور که

نورینک لایحه یعنی مصاف
ایهدن عموم مدندر دیمک اولور که
انبیاء عظامک و در سده خلق
اولنان مخلوقات کلیسی تحت
اولاده در مستند

انبیاء عظامک حضرتانک اوکوند و اردنده کلان و کلمش مخلوقاتک کلیسی تحت
لواکده در بونقدیرجه الوری خلق فعلنک ظرفی اولور و الرسل قولنده نسبینی
سکون یله او قومه لی وزن ایچون رسل رسولک جمعیدر انبیانینک جمعی اولدینر
کجی نبیادندر خبر معناسنه یاخود نبوة دندد ارتفاع معناسنه رسولدن
اعمدر تبلیغ ایله امر اولنور سه رسول اولنور سه نبیدر تعریفنه نظره زیر
تعریفی انسان بعنه الله تعالی الی الخلق تبلیغ الاحکام اگر تبلیغ ایله امر اولنور سه
بالکرنیدر تنکم علی القاری مرحوم بویله جه تحقیق ایتدی و الاملاک قولنده
واو عاطفه یا قریبنه یا بعیدنه اماک پادشاه معناسنه اولان مدیک جمعیدر
تحت سفیر معناسنه الانبیاء و ما عطف علیهم مبتدا سنک خبر بددر کاشور
تحت لواکده بیکدر بونقدیرجه ظرف مستقر اولور بواهمزه سنک حذفیه
کاف خطابه مضافدر لوا علم که سبجاق دیمک اولور بولوا دن مراد
فخر کائنات حضرتلرینک لوا اما کما سمیله مستمی اولان بوا لریدر که
ارض عشره کنور لجمکدر بوا کاده الف الف اشباعدر کچنلر کجی

بیان تقطیع بیت

وَالْأَنْبِيَاءُ مُسْتَفْعِلُونَ وَكُلُّ مَا مَسْأَلُ خُلُقِ الْوَرَى مُتَقَاعِلُونَ
وَالرُّسُلُ وَالْمُسْتَفْعِلُونَ أَمَّا لَكَ نَحْوَ مُسْتَفْعِلُونَ لَوْ كَانُوا فَعَلُوا
بوستده مصرع اولک جز اولی مضمرو ثانیسی سنالده عروضی اصل اوزره سنالده در

املاک ملکان جمعی اولدینی معناسنه
مدیک جمعی اولدینی کجی

و مصرع ثانی سنک جزء اولی و ثانی سی مضمر ل و ضربی اصل او زره مقطوع عدد

لَكَ مُعْجَزَاتٌ اعْجَزَتْ كُلَّ الْوَرَى ۖ وَفَضَائِلُ جَلَّتْ فَلَيْسَ نَحْنُ أَكْثَرُ

بیان معانی بیت

یا سبدا السادات سنک ایچون معجزه لو وارد در که مخلوقاتنک کلیسی عا جز فیکدی
یعنی او معجزه لک مثل لری کنور مبه قدر تری اوله دی و دخی سنک ایچون جلیل
وعظمه فضیلت لو وارد در پس کل مخلوقات سنک مثلك و شبیهك اولدی
و دخی اولمز سن او یله بر جلیل القدر در رسول عظیم سن فخر کائنات حضرت لری سنک
اعظم معجزاتی قرآن عظیم الشان که فصحاء عدنان و بلغاء قحطان اجتماع ایندی لر
سور قرآنی دن افسر سوره سنه نظیره کنور مدی لر و انشقاق قمر کیسه که انبیاء
عظما مدن هیچ برینه میسر اولدی معجزات تفصیلی شفاء شریفه و غیره بیان
اولتمشدر فضائلدن مراد شمائل شریفه لر بدر تفصیلی شمائل از مزیده و غیره
بومقامده شارح دیر که غاکا اوفته لی محاکاندن فعل مضارع مجهولدر حکایه
معنا سنه اوله رق معنی دیمک اولور که فلا نعد فی الحکایه عدد ها و نه دیدک اوشارح
اینانک کلیسنده کاف لر خطاب ایچوندر آلا بو کاف و دخی بیت ابی ادر اکاده
بو ایکی کاف لر اصل کلمه دندر کچه احتمالی وار اما بزم و بر دیکر معنا لره کور
بو ایکی کاف دخی خطاب ایچون اولور مطالعة منصفه رجایا بدرم

بیان مفردات بیت و اعرابه

لک ظرف مستقر مقدم خبر ضرورت و زدن ماعد اول وجهله اولان معجزات
رسول اکرم حضرت لری نه حصر بی افاده ایچوندر که جمله دن اعظمی قرآن کریم
و انشقاق قمر و نبع الماء من بین الاصابع و غیره کیسه که سائر انبیاء عظام
حضرات نه میسر اولدی معجزات قولی مؤخر میندا جمله سی حذف غا طفله
یا قرینه و یا بعیدینه معطوفدر هر حاله یا سبدا السادات اولنده معتبردر
اعجزت افعال بابندن فعل ماضی مفرد مؤنث غایبه تختنده فاعل ضمیری می
معجزات را جعددر جمله سی معجزات قولنه صفت اولور کل الوری اعجزت قولنک
مفعولی الوری مخلوق معنا سنه کاتر لام تعریف عهد ایچوندر مخلوق
ایچندن انس و جن دیمکدر و فضائل معجزات او زربنه معطوفدر لک اولنده
معتبردر ضرورت وزن ایچون منصرف قیلندی فضیله نك جمیعدر جلت
عظمت معنا سنه فعل ماضی تختنده کی فاعل ضمیری فضائله را جعددر صفتی
اولور فلیسره فاش شرط محذوفه جوابدر تقدیری سنک ایچون اول وجهله
معجزات و فضائل اولد بیه دیمک اولور لبس افعال ناقصه دن تختند اسمی
هو کل الوری قولنه را جعددر غانا قص و اویدن فعل ماضی غایخو غواباب
اولدن فاعلی نه کل الوری به را جعددر جمله سی لبس نك خبر منصوبی لبس
اسمیه و خبر یله جمله سی او محذوف اولان شرطک جوابدر کاف تخانک
مفعولی الف الف اطلاقدر خودن مراد بومقامده مثل و شبیه معنا سیدر

بیان تقطیع بیت

لَكَ مِجْزَا مَنفَاعَتِ أَجْزَتْ مُسْتَفْعِلُنْ كُلُّ الْوَرَى مُسْتَفْعِلُنْ
وَفَضَائِلُ مَنفَاعَتِ جَلَّتْ فَلِي مُسْتَفْعِلُنْ سَخَاكَ فَعَادَتُنْ

بویستک مصرع اولینک جز اولی سالم و ثانیسی مضموع و عرضی اصل اوزره سالمه اولوب
اولینه زخاف او غرامشدر و مصرع ثانیست جز اولی سالم و ثانیسی مضموع و ضربی
اصل اوزره مقطوعدر و فضائل قوی هر بقدر غیر منصرف صیغه مفعول
جموع علیه لکن بویستده ضرورت سوزن ایچون منصرف قیلندی
نَطَقَ الطَّعَامُ بِسْمِهِ لَكَ مَعْدِنَا ۞ وَالضَّبُّ قَدْ لَبَاكَ حِينَ لَقَاكَ

بیان معانی بیت

بایستد الشادات طعام مسموم اولدیغنی سکا سوبلدی و اراده حاضر اولان
صحابه کرامه اعلاز و اظهار و آشکاره ایدیجی اولدیغنی خالده و دخی ضب که
ترکید کله تعبیر ایندکلی حیواندر بار رسول الله سکا لبتک و سعیدک بازر
من وافی القبه دبه راجواب و یردی سکا مازنی اولوب حضور سفاکده اولدیغنی
وقته طعامک ستمی نطق ایلدیکی قصه سی قاضی عیاض مرحوم شفاء شریفک
او تونر فصل اوزره اولان قسم اولک باب ابعندن بکریمجی فصلنده بیورر که
سندات حذف اولندقدن صکره ابی هریره رضی الله عنه حضرت تارندن روایت
اولندی که بریهودیه که اسمی زینب بنت عبد الله بن سلام در خیبر غزاسی

مطلب بیان معجزات رسول الله
صلی الله تعالی علیه و سلم

اشناسنده

اشناسنده نبی محترم صلی الله علیه وسلم حضرت تارینه بر بیان و کباب اولمش قیون
هدیه یلدیکه اول قیون کبابه زهره میشدی رسول الله صلی الله علیه وسلم
واول راده حاضر اولان قوم و صحابه کرام اول کبابدن یدیلر فخر کائنات حضرت تار
ای صحابه اللریکزی اندن قالدیرکیمه کزیر اول کباب اولمش قیون بکا خبر و یردی
کندی زهره یدر عقیبندۀ اند کندن بشرین برآه وفات ایلدی دینلر دیکه
فی خروفت ایلدی و دخی دیندی زهره و جعی لازم اولدی حتی بر سنه
صکره و ذلت ایلدی و قضیه خیبر تاریخ هجرتدن یدینجی سنه نک اولنده اولدی
یا خود البخی سنه نک آخرنده اولدی نبی محترم صلی الله علیه وسلم بیورر دیکه آی
یهودیه بوکا زهره قنایه نه شی حمل ایلدی یهودیه دبدیکه تحقیقا اگر سن نبی ایلک
بنم ایشلر دیکه شی سکا ضرر و یرمز و اگر پادشاه ایلک بن ناسه راحت و بر مشر
اولورم ابوهریره رضی الله عنه بیورر دی رسول الله صلی الله علیه وسلم اول یهودیه
قتل ایلد امر بیورر دی قتل اولندی بوقصده محل استشهاد اولمینه اولان شاة
مشویه نک رسول اکرم حضرت تارینه زهرلی اولدیغنی خبر و یردیکی بوقصه نک
تفصیلی فصل مزبورده و مواهب لدیه ده و غیره سیرده در ضبتک نطق
قصه سی شفاء شریف و مواهب و غیره کتب حدیثه و سیرده یازد قلمری
بیان ایندکلی اوزره عمر بن الخطاب رضی الله عنه حضرت تارندن روایت
اولندی که تحقیقا رسول الله صلی الله علیه وسلم اصحابندن بر جماعت ایلد

کما قال عمر رضی الله عنه فی کلام
بکی به النبی صلی الله علیه وسلم
حين الوقت بائی انت وائی
یا رسول الله لئن کان عیسی بن
مریم علیهما السلام اعطاه الله
نعمه عطا لموفی فماد ابی عجب من
الشاء حين کلک و هی مسمومه
فقاتلنا ناکلنی فان مسمومه
کذا قال الخفاجی

بر محفل و مجتمع اولدی اول وقتد بر اعرای کلدی و اعرای تحقیق بر ضرب صید
 ایندی کی حاکم اولدی اعرای بر محفل اولان بوزات مکرر کی در دیدی اولاده
 اولان صحابه کرام بنی الله در دیدیلر امدی اعرای لات و طغرایه قسریده رمکه
 بن سنک نبوت و رسالتکه ایمان ائمه دم بوضب ایمان ایدنجیه قدر دیدی وضبتی
 نبی محترم حضرت تلوینک اوکنه بر اقدی امدی نبی محترم صلی الله علیه وسلم
 حضرت تلویری باضب دیوند ایوردیلر عقبنده ضب لسان فصیح ابله که
 او اراده حاضر اولان ذوات کرام انی اینشدیلر نبیک و سعیدیک یازین من
 وافی لقیمة دیو نبی محترم حضرت تلوینه جواب ووردی نبی کبریه حضرت تلویری
 کیمه عبادت ایدر سک بیوردیلر ضب دیدیکه شول ذات اجل و اعلاویه
 عبادت ایدر مکه عرشی سئاده در و سلطانی یرده در و سبیلی
 ذکرده در و رحمتی جنتده در و عقابی ناردده در نبی معظم حضرت تلویری
 سعادت ایله بیوردیلر که بن کیم ضب دیدیکه سن ربا العالمینک رسولیک
 میخاتم النبیین سک و تحقیقا سنی تصدیق ایدن فوز و نجات بولدی و تحقیقا
 سنی کذب ایدن عاصی و لو بخائب و خاسر اولدی پس اول اعرای اسلامه کلد
 و دخی تفصیلی شفاء شریف شرحی علی القاری و شهاب خفاجیده در

بیان مفردات بیت و اعرابه

تحقیق فی ماضی تکلم معنای سنه حرف و صه ت ایله سوبلدی دیمک اولور

الطعامه

و قد توفی و توفی و توفی
 و قد توفی و توفی و توفی
 و قد توفی و توفی و توفی

الطعامه لام تعریف عهد خارجی اینچوندر معبود که شاة مشویه مسمومه در که
 اهل علم عندنده معبود در ذکرینک سبقی لازم دکلدر خرج الامیده اولدیغی کی
 الطعام نطق نک فاعلیدر سم زهره اسمیدر سم زهر فاعلدر سینه اقلیمنده
 هلاهل شهرنده بتر دردی زهر وارد در که انسان و حیوان انی بدیکی ساعت
 هلاک اولور اینچون نسبت ایدوب زهر فاعل و سم هلاهل دیرلر قالوا الستم
 فی الدرجه الرابعة من الضرر و هی منیة لافساد و الاهلاک فحرم ما کله
 و ایکاله لاحد من المخلوقین الا ان یکون مستحقا للقتل ذکر فی باب القتل فجنایات
 الخانیة لو سقاء سماحتی مات فهو علی وجهین ان دفع الیه السم حتی کله و لم یعلم
 به فمات فلا قصاص فییه ولادیة و محبس و یعزرر ولو اوخر باجرا ایجب الذیة
 علی عاقلنه وان دفع الیه شرب فیها سم فشریه و مات لا یجب الذیة لانه شرب
 باختياره الا ان الدافع خدعه فلا یجب فییه الا التعزیر و الاستغفار یاخود
 سم مصدر بمعنی فاعل وله دیمک اولور که سم یعنی اوزد یعنی سوبلدی یاخود
 مصدر بمعنی المفعول وله دیمک اولور که کندنه سم فاعل بولوب مسموم اولدیغی
 سوبلدی لک قولنده لام جازه دخی نطق به متعلقدر یاخود بسمه به متعلق
 صفت اوله رق دیمک اولور که سنک اینچون اولان ستمی طعام سوبلدی معلنا
 فاعلدر حاکمدر یاخود کاف خطابدر حاکمدر ظن غالب ولی اولانده بودر
 والضب الطعام اوزرینه معطوفدر قد لبتاک الضب دن حاکمدر زیرا

ایجار خوردندر اوردن دکل
 جود ایجار اغزه دوکک مسموم

اَوْ عِيْدَر نَطَقْ نَكْ اَوْ زِيْنَه عَظْمَه مُحَمَّد رَكْه وَالضَّب دَهْ اَوْ اَبْدَانِيَه اُولَه
 وَالضَّب مَبْتَدَا قَد لَبَّا كْ خَبْرِي اُولُوب نَطَقْ جَمْعَه سِي اَوْ زِيْنَه مَعْصُوف اُولَه
 جِيْن لَفَا كَا كَا فِ خَطَابَه اِضَافَتَه قَد لَبَّا كْ نَكْ طَرَفْ زَمَانِي نَطَقْ نَكْ طَرَفْ زَمَانِي وَلَمَقْ
 دَخِي مَكْن لَكْنِي اَلْكَر الضَّب قَوْلَه قَد اُولَه رَقْ لَقَا لَامَكْ ضَمِيْلَه وَالْفَلَقْ قَصْرِيْلَه
 بُولَشْمَقْ مَعْنَا سَنَه كَرَجَه لَقَا لَامَكْ كَسْرِيْلَه وَمَذَلَه بُولَشْمَقْ مَعْنَا سَنَه دُولِيْلَه اَوْ قَوْلَسْ
 وَزْن اِيْجُون قَصْر اَبْتَدَا دِيْمَه لِيْ نَه حَاجَتْ اَكَا لَامَكْ ضَمِيْلَه وَقَصْرِيْلَه اَوْ قُودَرْ

بیان تقطیعان بیت

نَطَقَ لَطْعًا مَنَاعِلُنْ يَسْتَمِيهِ مَنَاعِلُنْ لَكَ مَعْلِيْنَا مَنَاعِلُنْ
 وَالضَّبُّ قَدْ مَسْتَفْعَلُنْ لَبَّا كْ جِيْ مَسْتَفْعَلُنْ لَفَا كَا فَعْلَانْ

بُوْبِيْنَكْ مَصْرَعْ اُولُنْكَ جَزْ اَوَّلِيْ وَثَانِيْسِيْ سَالْمَلَرْ وَعَرُوضِيْ اَصْلْ اَوْزَرْه سَانَه وَ
 مَصْرَعْ ثَانِيْسِيْنَكْ جَزْ اَوَّلِيْ وَثَانِيْسِيْ مَضْمُرْ لَوْضَرْنِيْ اَصْلْ اَوْزَرْه مَقْطُوعْ اُولَشْمَدَرْ

وَاَنْذَرْتُبْ جَاءَ لَهْ وَالْفَرَا لَهْ قَدَانَتْ اِيْنْ تَسْتَجِيْرُوْ عَجَبِيْ عِيْمَا كَا

بیان معانی بیت

وَدَخِيْ بَابِ سَبْدِ السَّادَاتْ سَنَدَهْ مَعْجَزَتْ بَاهِرْ اَنْكَدَنْ سَكَا قُودَرْ خَبْرِيْ كَلَدْ وَدَخِيْ
 بَرْدِيْشِيْ يَكْلْ عَقِيْقَا كَلَدِيْ سَنَدَهْ قُودَرْ نَكْ طَلِبْ اِيْدِيْجِيْ اُولَدِيْجِيْ حَالَهْ وَ
 مَسْنَدَنْ مَدَدْ وَبَرْدَمْ طَلِبْ اِيْدِيْجِيْ اُولَدِيْجِيْ حَالَهْ وَدَخِيْ سَنَكْ حَالَهْ وَحَفْظْ كَلَهْ
 حَتْمَا وَفَرِيْجِيْ اُولَدِيْجِيْ حَالَهْ دِيْلْ خَبْرِيْ كَلَهْ سِيْ قَصَهْ سِيْ شَفَاءْ شَرِيْفَهْ

بومقامه شارح جین لفاکا تونند
 بر مخالف شی سوبلدی دیدیکه
 لقا فصر ماضیدر مع هذا بوماد
 باب رابعدن کلور معلوم
 اولدیکه لقمه مراجعت آتمش
 میخ

معبرند صلی الله علیه وسلم

بِسْمِ اَنْ اُولَدِيْجِيْ اَوْزَرْه اَمَامْ اَحْمَدْ وَاَمَامْ بَارْ وَاَمَامْ بِيَهْتِيْ اَبِيْ سَعِيْدْ اَلْخُدْرِيْ
 رَضِيْ اَللهُ عَنْهَدَنْ رَوَايَتْ اَبْتَدَا يَلَرْهْ اَبُو سَعِيْدْ اَلْخُدْرِيْ رَوَايَتْ اَبْلَهْ يَكْرَهْ كَمْسَه
 قِيُونْ كُودَرْ كَنْ بَرْ قُودَرْ كَلُوبْ بَرْ قِيُونْ قَا پَدِيْ اَوَّلْ كَمْسَه قُودَرْ تَدَنْ قِيُونِيْ قُودَرْ نَازْ
 قُودَرْ اَبْلَهْ قِيُونْ اَرَا سَنَدَهْ طُودَرْ قُودَرْ فَصِيْحْ لِسَانْ اَبْلَهْ سُوْبِلِيُوبْ دِيْدِيْ كَهْ
 يَا جُوبَانْ سِنْ اَللهُ تَعَالٰی دَنْ قُودَرْ قِيْرْ مِيْسَدْ بُوْ قِيْدَنْ بَنَمْ رَزَقْ مَدَرْ حَقْ تَعَالٰی شُوْ قِيُونِيْ
 بَكَا رَزَقْ وَبَرْدِيْ سِنْ بَنَمْ رَزَقَهْ مَانَعْ اُولُورْ سِنْ اَوَّلْ جُوبَانْ تَعَجَبْ اَبْدُوبْ قُودَرْ
 اَنْشَانْ كِيْ سُوْبِلِيُورْ دِيْدِيْ قُودَرْ سُوْبِلِيُوبْ دِيْدِيْ كَهْ يَا جُوبَانْ آكَاهْ اَوْنَكَهْ بُونَدْ
 اَعْجَبْ نَسَنَهْ سَكَا سُوْبِلِيَهْ يَدْ شُورْ اَرَا كُودَهْ اُولَانْ مُحَمَّدْ عَلَيْهِ السَّلَامْ حَقْ رَسُوْلْدَرْ كَهْ
 خَلَقَهْ كَمُشْدَهْ بِيْلْدَرْ كُورِيْ خَبَرْ لِيْ بِيَانْ اِيْدَرْ جُوبَانْ فِيْ اَحَالْ رَسُوْلْ كَا ثَنَاتْ
 صَلَّى اَللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ حَضُورْ سَعَادَتْلَرْ بِنَهْ كَلُوبْ كَنْدِ بِيْسِيْلَهْ قُودَرْ اَرَا سَنَدَهْ
 اُولَانْ مَا جَرَا بِيْ وَقُودَرْ كَلَمْ نِيْ خَبَرْ وَبَرْدَكَهْ رَسُوْلْ اَللهُ صَلَّى اَللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ
 بِيُورْ دِيْ كَهْ اِيْ جُوبَانْ قَالَتْ حَاضِرِنْ وَغَائِبِيْنَهْ خَبَرْ وِيْرْ بُونَدَنْ نَصْرَهْ نَبِيْ
 عَلَيْهِ السَّلَامْ بِيُورْ دِيْلَرْ كَهْ رَا عِيْ كَرَجْ سُوْبِلْدِيْ وَجِيُوَانْلَرْ اَنْشَانْ جِيْجِيْ
 سُوْبِلَهْ سِيْ قِيَامَتْ عَلَامَتْلَرْ نَدَنْدَرْ غَزَالَهْ نَكْ قَصَهْ سِيْ شَفَاءْ شَرِيْفَهْ بِيَانْ
 اُولَدِيْجِيْ اَوْزَرْه اَمَامْ طَبْرَانِيْ وَاَمَامْ بِيَهْتِيْ رَوَايَتْ اَبْتَدَا يَلَرْ اَزْوَاجْ طَاهِرَاتْدَنْ
 اَمْ سَلَمَهْ رَضِيْ اَللهُ عَنْهَادَنْ اَمْ سَلَمَهْ بِيُورْ دِيْ كَهْ نَبِيْ مُحَمَّدْ صَلَّى اَللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ
 بَرْ صَحْرَاهْ اُولَدِيْ بَرْدِيْشِيْ يَكْلْ نَبِيْ مُحَمَّدْ حَضْرَتْ لَرْ بِنَهْ نَدَا اَبْلَدِيْ بَعْنِيْ بَرْ كَلَامْ اَبْلَهْ

سویدیکه اواره اولان ناسانی اشندی لسان حال ایه دکن رسومز کا
 التفات بیورب نظر ایندیله که اول یک باغلو یا ننده بر اعرابی او یو بور فخر کائنات
 حضرت نری حاجتک ندر بیور دیر اول یک دیدیکه بنی ثواب یو بان اعرابی صید
 ایدوب طوندی شو جلد بنه ایکی باورم وار بنم باغی جوزوب قویور و ریا انگر
 امزره یو و کله یو فخر کائنات حضرت نری کرچک کلور میسک دیدکه کیسک
 دیدیکه نعم کلورم بر روانده بنی علیه السلام بیور دیکه قورقار مک
 رجوع ایدوب کلورسک یک دیدیکه اگر رجوع ایدوب کلورسم بز با اکل ایدلر
 شرلی اولایم و دخی صلوۃ عشائی قیامیوب او یو باندن شرلی اولایم و دخی
 سنک اسم شریفی ایشدوب سنک اوزر یک صلوۃ اینمیدن شرلی
 اولایم پس بنی علیه السلام کیسک باغی جوزدی و یک کند و رجوع
 ایدوب کلدی بنی محترم حضرت نری اول یک بنه باغلی اولکی کبی همان اول
 اعرابی او بانندی و دخی دیدیکه یا رسول الله سنجون حاجت وارمیدر
 بنی محترم حضرت نری بیور دیکه بو کیکی قویور پس اعرابی کیکی قویور دیکه
 یا خدا بیعتی صحراره سکره بکشد کن شهدان لا اله الا الله و الله رسول الله دیر اید

بیان مفردات بیت و اعراب

والذنب قونده و اید عاقلنه قریب اولان نطق اوزرینه یا خود بعید اولان
 حشاک و اوزرینه شاربیت ساقدره کیکی لذب مبتدایه عهد زهنی بیون

بر قورت دیمک اولور یا خود عهد خارجی بیون اولور که بنی علیه السلام خبری
 کلان قورت دیمک اولور معروف اولد یغندن لفظ استی لازم دکلدر جلد
 فعل و مفعول فاعلی تخنیده هو الذنب قولنه راجع در حذف مضاف ایله استخدام
 مقوله سندن اولور جمله سی مبتدایک خبریدر دیمک اولور که ذنبک خبری
 سکا کیدی و الغزاة الذنب اوزرینه معصوف لای الذنب قونک لای کبیر
 مبتدای خبری قدانت جمله سی آتک تقدیرنده مفعول محذوف بک تستحیر قولنه
 متعلق تستحیرات فعلک ذنبه راجع ضمیر فاعلندن حال استیجار خلاص
 طب اینم اجوف و وی اولان سنجدر یستحیر که ثلاثی سی جاری تجوردر
 استیجار یستاجر دن دکن که ثلاثی سی جریا جدر در باب اولدن
 و نایندن محموز انقادر و تختمی ن اوزرینه معصوف احما قور غمق
 بحماده یا تختمی به متعلق حماد حفظ معناسنه کاف خطابه مضاف الف الف اطلاق

بیان تقطعات بیت

وَالذَّنْبُ جَا مُسْتَفْعِلْنَ لَا وَالْفَرَا مُنْفَاعِلْنَ لَهُ قَدَانَتْ مُنْفَاعِلْنَ
بِكَ تَسْتَجِي مُنْفَاعِلْنَ رُو تَخْتَمِي مُنْفَاعِلْنَ عِيْدَا كَا فَعْلَانِ

بو بینک مصرع و نیک جزء مضمر و نایسی سالم و عرضی اصل اوزر و سالمه در
 و دخی مصرع و نایسنک جزء اولی و نایسی سالم و عرضی اصل اوزر و مقطوع در

وَكَا لَوْ خَوَّلْتِ أَنْتِ لَيْدًا وَ سَمَّيْتِ	وَشَكِي أَبْعَدَ لَيْدِكَ حِينَ رَأَا كَا
--	---

جخی منوع اولان نسنه که اکا قریب
 او ننه رخصت اولیه قوی معاشه
 حفظ معناسی لازمیدر قور
 معناسی مراد اولور سه مراد فخر
 کائنات حضرت نریک یا لوله استدر
 یا شفا عتیدر الف ایله یا زله سی
 اضافتی سببیه در میس

من معجزاته صلی الله علیه و سلم

بارسول الله بعافلرز امدی بزسکا سجده انتمکله احق والیقفر رسول
 اکرم حضرت توی بیوردیکه بشر ایچون بشره سجده انتمک صاحب و صبیح اولماز
 اگر بشرک بشره سجده سی صاحب اولسه مرأیه امرایدردمکه زوجنه سجد
 ایلله زوج ایچون زوجنه اولان حقندن ایچون ودخی ابی هریره
 رضی الله عنه نك بغير حقندن حدیثی مثلی ثعلبیه بن ابی مالکدن وجابر بن
 عبدالله دن و یعلی بن مُرَدَن و عبدالله بن جعفر دن روایت اولندی ودخی
 بوهریره رضی الله عنه بیوردی ودخی او بستانه برکسه داخل اولدی الا اولد
 دوه اکا حمل ایلدی و صالیدی پس وقتا کم نبی صلی الله علیه وسلم انک اوزرینه
 داخل اولدی دَوْنِ دعوت ایلدی امدی دوه دَوْداغنی اوزرینه قودی
 و رسولز اوکنده چو کدی امدی نبی علیه السلام دوه نك باشنه یولارینی
 قودی و بیوردی کولک ایلله براراسنده برشی یوقدر الا او شی بلورکه تحقیق بن
 الله تعالی نك رسولیم الا جن ابله انسک عاصیلری دکل ودخی بومروی مثلی
 بعینه عبدالله ابن ابی اوفی دن روایت اولندی ودخی خبر آخرده دوه حدیثنده
 تحقیق نبی صلی الله علیه وسلم اول اراده اولان خلقه دوه نك حالندن و نشانندن
 سؤال ایلدی انلردخی خبر ویدیلرکه تحقیق انلردوه نك ذبحی مراد ایلدی
 و بر روایت نبی علیه السلام انلره بیوردیکه عملک چوقیقنندن و اوتک
 آزلغندن شکایت ایدر و رده انده دوه نکا شکایت ایدرکه تحقیق سیزانی

ذبح مراد ایدر سکر دوه نك کوچکی غندن بری مثقنی عملده استعمال ایلدی بکک
 صکره امدی انلردیدیلرکه بلی اوبله ایلدک انلر مراد ایلدی کلری جزا
 نه کتواولدی و بو حدیث شریفی امام طبرانی و ابن ماجه سننده ذات
 الرقاع غزوه سننده جابر و تمیم الداری رضی الله عنهما دن تخریج ایلدی

بیان مفردات بیت واعرابها

و کزاده و او عاطفه معطوف علیه معلوم کذا اسم اشارت مشار الیه کیکک
 کسی انت فعلنه متعلق یکک کلدیکی کی دیمک اولور الوحوش مبتدا
 لامی عهد ذهنی ایچون عهد خارجی اولوق دخی مسکن وحوش وحشک جمعی
 اهلی و انشی نك مقابلی انت فعل ماضی مفرد مؤنث غائبه تخنده می ضمیری
 الوحوشه راجع خبری الیک انت فعلنه متعلق و سلمت فعل و فاعل
 انت اوزرینه معطوف و شکی البعیر فعل و فاعلی کذا الوحوش جمله سی
 اوزرینه معطوف و کذا الوحوش ده اولان و اولد مدخولی اولور پس یاسئبد
 التسادات اولنده معتبر اولور بعیر دوه جنسنه دینور ذکورینه و انانیته شامل
 انسان کی الیک شکی فعلنه متعلق حین شکی نك ظرف زمان رأی فعلنه
 مضاف رأی دوتیدن کوز ایه کورمک کاف مفعولی الف الف اشیا عدد

بیان نقطیات بیت

و کذا الوحوش متفاعلن ش انت الی متفاعلنک و سلمت متفاعلن
--

انت اوزرینه معطوف اولسه معنی
 دیمک اولور که ذنب سکا کلدی
 کی بعیر دخی شکایت ایلدی دیمک
 اولور مسند لرده توافق و تکرار

وَشَكَى الْبَقَى مُنْفَاعِلَن رَاكَ فَاَعْلَانِ

بویستن مصرع اولنک و نانیستن جز اول و نانیلری سالرد و عرضی اصل اوزره سالت
وضعی اصل اوزره مقطوعدر

وَدَعَوْتَ نَجَارَاتَكَ مُطِيعَةً وَسَعَتْ لَكَ مُجِيبَةً لِنِذَاكَ

و دخی یاسید السادات سن انجلی دعوت ایلد دعوتک عقبنده ول انجلر
سکا فطغر اولد قلی حالده کلدیلر و دخی سنک حضور شریفکه سعی ایدوب
عجله ایندیلسنک نداکه اجابت ایدیجی اولد قلی حالده نبی صلی الله علیه
وسلم حضرتلرینک اغاجلری دعوتی قضیه سی قاضی عیاض مرحوم شفا شریفک
قسم اولنک باب رابعنک اون التخی فصلنده بیان و روایت ایلدیکی اوزره بعد خذف
الاسانید عبد الله بن عمر رضی الله عنهما دن روایت اولندیکه ابرح حضرتلری
بیوردیکه یزکه معاشر صحابی ذر رسول الله صلی الله علیه وسلم حضرتلریله
بر سفرده اولدق رسول الله علیه السلامه براعرانی یقین کلدی امدی
رسول علیه السلام با اعرانی زه بی مراد ایدوب یکدر سنک بیوردی اول
اعرانی دیدیکه اهلی مراد ایدوب یکدرم رسول علیه السلام بیوردیکه
سنک ایچون املکدن خیریله میل و رغبت وارمیدر اعرانی دیدیکه اوخیر
نهدر رسول علیه السلام سعادته بیوردیکه سنک شهادت اینمکدر که
یا ایها الناس اعبدوا الله لا شریک له ان محمدا عبده ورسوله اعرانی دیدیکه

مضرب
من معجزاته صلی الله علیه وسلم

سنک بودیدیکن توجید و رسالت دعواله اوزرینه سنک ایچون کم شهادت
ایدر رسول الله علیه السلام بیوردیکه بواولودیکنلوا غاج دیدیکه شهادت
ایدر حال بوکیم اول اغاج و ادینک طرفنده ایدی امدی اول اغاج مجر در رسول
الله علیه السلامک بواغاج حقیقه اسلامه شهادت ایدردیمه سیله اقبال ایدر
رسول اکرم حضرتلرینک حضور پر انور لرینه کلمیه باشلدی بری بر اولد
حاله حتی رسول کبریا حضرتلرینک حضور انور لرینده طوردی امدن بی
محرم حضرتلری اوج کره اول اغاجدن الله تعالی نک واحد اولوب شریکی
اولد یغنه و کندیلری الله تعالی نک عبیدی و رسولی اولد یغنه شهادت اینم سنک
طلب ایلدی امدی اول اغاج اوج کره شهادت ایندیکه الله تعالی واحد و شریکی
یوقدر و رسول علیه السلام الله تعالی نک عبیددور سولیدر بوند نصکون
اول غاج اول اولد یغنی بره کندی و دخی بریده بن الحضیب بن عبد الله شد
امام بتزار روایتلر روایت اولندیکه بریده حضرتلری دیدیکه براعرانی
نبی صلی الله علیه وسلم آمدن صدق رسالتنه دالیه بر معجزه اسندی نبی علیه
السلام بیوردیکه شوا غاجه دیکه سول الله سنی دعوت ایدوب کلشن دیر
بریده رضی الله عنه دیدیکه و قناکم اول اعرابی اول اغاجه رسول الله سنی
دعوت ایدردیدی پس اول اغاج صاغندن و صولندن و اوکندن واردند
میل ایدوب صالندی کوکده متعنته ولان طهر نری کسادی بوند نسکره

ری در او ندیغی حالده طمر زخی چکر او ندیغی حالده توز نمش او ندیغی حالده
کدی حتی رسول الله صلی الله علیه وسلم حضرت تریک او کلرنده طوردی
وغنیبندہ السلام عینک یا رسول الله دیدی اعرابی دیدیکه اول اغاجه
امرایله بتدیکی یزکنسون امدی اول اغاج پرینه کندی طر لینی اول
یوضار قندی وضالدی وطوغر لدی طوردی امدی اعرابی دیدیکه
بکا اذن ویرسکا سجده ایدی رسول علیه السلام بیوردیکه برکسه نک
برکسه به سجده اینه سیله امراتسم مرانک زوجنه سجده اینه سیله امر
ایدر دم اعرابی دیدیکه بکا اذن ویرالذریکی وایقیریکی وپه یزرسول علیه السلام
اذن ویردی اعرابیده اویدی بوقصه لوه مناسب قصه لر دخی وادر

بیان مفردات بیت و غرابه

ودعوت یا قرینه و یا بعید نه معطوف هر حالده یا سید الشادات اولنده
معتبر در خطاب حبیب اکرم حضرت ترینه در اولیکلر کی انجار امفعولی
انت فعل ماضی مفرد مؤنث غایبه تخنده هی انجاره راجع جمله سی استینافیه
مقام جوابده دیمک اولور که رسول اکرم انجاری دعوت ایدی اول انجاره اجابت
ایدوب کدی صفت اوله سی صحیح اولمز ملاحظه اولنه مطیع انت فعلک فاعلک
حالد و سعت انت و زینه معطوف سی بسیعی بیان فقر ماضی مفرد مؤنث غایبه
تخنده فاعل صمیمی هی بنه انجاره راجع بیک سعت فعله متعلق کو خطاب معلو

محبیه سعتک فاعلک دن حال ننداکاده لام جاره محبیه قولنه متعلق ندانونک
کسریله و مدایاه و از و صوت معناسنه و جاغرمق معناسنه ده کلور بو مقام
مراد جاغرمق معناسیدر کاف خطاب مضاف الیه بدر الف الف اشباعدر

بیان تقطیعات بیت

وَدَعَوْتَ اَنْتَ مُنْفَاعِلٌ جَارًا اَنْتَ مُسْتَفْعَلٌ لَمْ تُطِيعْهُ مُنْفَاعِلٌ
وَسَعَتْ اِلَى مُنْفَاعِلٍ لَمْ تُجِيبْهُ مُنْفَاعِلٌ لَنْ يَذَاكَ اَفْعَالٌ

بو بینک مصرع و لک جز اولی سلم و ثانسی مضموع و عروضی اصل او زره سالمه در
و مصرع ثانسیک جزه اولی و ثانسی سالمدر و مضموعی اصل او زره مقطوعدر
وَالْمَاءُ قَاضٍ بِرَاحَتِكَ وَسَبَّحْتَ اَجْمُ الْحَصَى بِالْفَضْلِ فِي بُيُوتِكَ

بیان معانی بیت

ودخی یا سید الشادات سنک معجزات باهر انکدن صوسنک مبارکه اوچلر کی
او صوفائی او ز رینه وضعکله مبارکه برماقلر که اراسندن ملاشوب اقدی
ودخی چوق و فاجق طاشلر سنک بدیمنا که سنک عند الله تعالی فضل و کرامتک
سبیلله تسبیح ایلوب سبحان الله دیدی صوبک فیضانی قصه سی شفاء
شریفده قسم اولک باب رابعنک اون اوچخی فصلنده قاضی عیاض مدر حوم
بیوردیکه رسول اکرم صلی الله علیه وسلم حضرت ترینک مبارکه برماقلرینک
اراسندن صوبک بنع واقعه سی حدیثی اصحاب کرامدن بر جماعت روایت یلدر

سبحان الله حبیب و سلم

انس بن مالك وجابر بن عبد الله وعبد الله بن مسعود رضي الله تعالى عنهم
 اوصحابه جماعتند در اسانيد بني حذفله انس بن مالك رضي الله عنه دن
 روايت اولندي كه بن رسول الله صلى الله عليه وسلم حضرت نلري كوردن و دخی
 صلوٰة عصره وقتينه يقين اولمشيدى پس ناس ابدست صوتي استديلر
 و بولماديلر پس رسول الله صلى الله عليه وسلم حضرت نلرينه برصوقايي ايجنده
 بر ابدست صوتي كنورديلر رسول الله عليه السلام شوصوقايك اغزي اولان
 محله مبارك اليكسي قودي و ناسه امر ايلدي اوصودن ابدست الال انس
 حضرت نلري بيورديكه بن كورد مكه صور رسول الله عليه السلام برماقلري
 اراسندن قاينيو باقاردى پس ناسك جميعسي اوصودن ابدست الديلر
 بو حديث شريف شيوخان و امام مالك موطنده روايت اينديلر و دخی نبع
 للاء حديث شريف شيوخ شريفده بر قاج صورته دخی روايت اولندي حصي ك
 تسبيح اينديكي قصه سي انس رضي الله عنه بيوردى بنى صلى الله عليه وسلم
 اوفاجق طاشلردن براوج الدى پس او طاشلر رسول الله عليه السلام
 بد شريفه سنده تسبيح اينديلر حتى براوفاق طاشلك تسبيح لري ايشندك
 بوند نصكره ابى بكر رضي الله عنه نك يدينه قودي پس او حصي ينه تسبيح
 اينديلر اند نصكره بزم اللميزه قودي او حصي تسبيح اينديلر و دخی انس
 حديث كى ابوذر رضي الله عنه روايت ايندي كه اول حصي عمرو عثمان

امام نووي رحمه الله تعالى بيورديكه
 و صوبن قينه سنده ابى قولا
 وارد بري تحقيق صوتي عليه
 السلام نفس اصابعندن
 جعفر دي كثر عندك قولي بودر
 يكجني حى الله تعالى اوقايي ايجنده
 اولان صوبه كثر و بردي حتى
 فندم حضرت نلريك برماقلري
 راسندر فور زابنده مين

رضي الله عنهما المرنده تسبيح اينديلر شهاب خفاجي مرحوم بو حديث شريفك
 عقيدنده ديركه امام بهتقي دلائل نبوت اسميله مستقى اولان كابينده ديركه ابى ذر
 رضي الله عنه دن روايت اولنور كه ابوذر حضرت نلري ديديكه بن رسول
 صلى الله عليه وسلم حضرت نلرينك خلوت نلري ارردم بركون اول حضرت نلري خلوتن
 كوردن پس خلوتني غنيمت بولدم حتى نك يله جلوس ايتدم برده ابو بكر
 رضي الله عنه كلدى و سلام و بردي اندن رسول الله حضرت نلرينك صاغ
 طرفنده جلوس ايندي اندن عمر رضي الله عنه كلدى و سلام و بردي ابى بكر
 حضرت نلرينك صاغ جانيبنده جلوس ايندي اندن نصكره عثمان رضي الله عنه
 كلدى و سلام و بردي عمر حضرت نلرينك صاغ يانته جلوس ايندي رسول الله
 صلى الله عليه وسلم حضرت نلرينك اوكونده يدي اوفاق طاشلر واردى رسول الله
 عليه السلام اول طاشلري الدى مبارك اوجنه قودي انلر تسبيح اينديلر
 حتى برانلر ايجون صوت اشدك ارفو صوتي كى اندن نصكره اول طاشلري
 بره قودي طاشلردلسر اولديلر اندن نصكره طاشلري الدى و ابى بكر
 اليه قودي پس اول طاشلر تسبيح اينديلر حتى بز حزين غل كى انلر ايجون
 حزين اشدك اندن نصكره ابو بكر رضي الله عنه انلري بره قودي انلر دلسر
 اولديلر اندن نصكره رسول الله عليه السلام انلري الدى عمر حضرت نلرينك اليه
 قودي اول طاشلر تسبيح اينديلر حتى انلر ايجون غل كى حزين اشدك

اند نصیره عمر رضی الله عنه انلری بره قودی انلرک خینی کسیدی اند نصیره
رسول الله حضرت نلری بنه حصیان لدی عثمان رضی الله عنهنک البته قودی
وطاشلر تسبیح ایتدیلر حتی اول طاشلرک ایچون بز حنین غل کی حنین اشدلر
اند نصیره عثمان حضرت نلری اول طاشلری بره قودی انلرک خینی کسیدی
پس رسول الله صلی الله علیه وسلم حضرت نلری بوردی که اول حصیانک تسبیح
انلرک بدلرند خلافة النبوة در ایشته بوبله حافظ ابوالقاسم تاریخنده
انسر رضی الله عنهنک مسند اوله رق بو حدیث شریفی اخرج ایلرک ورخی
ابوالقاسم بو حدیث شریفده عثمان رضی الله عنهنک نصیره زیاده ایلدی
و دیدی ابوذر روایتله اند نصیره رسول الله علیه السلام بزم اللریزه
قودی رجلا رجلا یعنی هر بزمک البته قودی اول حصیانک تسبیح
بر حصاة تسبیح ایتدی و بر روایتده اللریزه دوکدی رجلا رجلا الی اخره
شرح جدیده دیدیکه علی رضی الله عنهنی ابوذر حضرت نلری ذکر ایتدی اول
طاشلرک تسبیح لری رسول الله علیه السلام بدینک غیری بدلرده خلفایه
مخصوص اولور سه علی رضی الله عنهنک خلیفه در اوغلی حسن کی پس
مناسب اولان علی کریم الله وجهه بی ذکر ایتدی بوسؤالک جوانی علی
رضی الله عنه اول مجاسده حاضر دکلدی یاخود علی حضرت نلری اند موجود
یتدی انک ایتمه بی فتنه بدیشد یکندر حصیات مذکور بد سعادت لرنده

تسبیح ایتدیلر و بونک مثلی انلرک مقامنه شان و برمز انلرک ایچون مقام
جلیله و فضائل عظیمه اوله سنبله ببله شهاب مرحوم دیر که ظاهر اولان
تحقیق بو واقعه تعدد ایلرک زیرا بی ذر رضی الله عنه روایتده اول مقامده
کنددن غیری بو غیدی صیره صدیق اکبر و عمر الفاروق و عثمان ذوالنورین
رضی الله عنهنم کلدیلر و بهیقی روایتده اول مقامه صحابه کرامدن بر جماعت
حاضر اولدیلر رجلا رجلا قوی دلالتیه امدی بو ایکی تقدیر کور
اول صحابه کرام ایله علی کریم الله وجهه اولدی و بو ایکی روایتده اشارت
واردر که علی رضی الله عنهنک خلافتی استقلا لا ممتد اولدی نظر ایدن
و مطالعه ایدن ذوات کرامدن تصحیح و اصلاحی رجلا اول نور

بیان مفردات بیت واعترابه

الماء فاض مبتدا و خبر جمله سی معطوفات سابقه کی معطوف لام تعریف عهده
خارجی اولار ق بنی علیه السلام مبارک بر ماقلرندن ازان صو فاض فعل
ماضی مفرد غائب تخنده کی هو مایه راجع فیض صو کثرندن چانی کی
اولوباقق بر اخیلک قولنده بافی معناسنه فاض فعلنه متعلق راحین
تشبه صیغه سی ایله کافه اضافتله نون دوشدی راحه اوج ایچی دیمک
اولور حدیث شریفده رسول الله علیه السلام بد سعادت بی وضع ایتدی
بوندن مستفاد اولان بر النی وضع ایتدی مع هذا بینه ایکی او جینی

وضع ابتدی فهم اولدی جواب حدیث شریفده بره قولنک ضمیره اضافتی
استغراقی چون اوله معنی الیرینی وضع ابتدی بملک اولور بیلکه توافق اولور
و ذکر محل اراده حال اوله رفیر مقل مراد اولور بلکه بر مقله ارالری مراد
اولور و سبحت فاض جمله سی اوزرینه معطوف جم الحصى اضافله فاعل
جم چون معناسنه لام تعریف عهد خارجی چوندر حصی حصانک جمعی وفاق
طاشتر معناسنه بالفضلده با سببیه سبحت قوننه متعلق فضل شرف و کرامت
معناسنه فی بینا کاده فی سبحت فعلنک ظرفی نمنا ایتمنک مؤنثی موصوف
مخدوف فی بدک الیمنی تقدیرنده دیمک اولور که اول یمنلو و برکلو بدکده
حسی نسبیج ابتدیلر کاف خطاب مضانی الی الف الف اصلوف

شرح مفهوم دیگره نفسیه
یا الفضل در منادی مخدوفه
تقدیری یا الفاضل در

بیان تقطیعات بیت

وَالْمَاءُ فَاَمَسْتَفْعَلِنْ ضَرْبِ احْتِیْ مَتَفَاعِلِنْ وَ سَبَحَتْ مَتَفَاعِلِنْ
جَمُ الْحَصَى مَسْتَفْعَلِنْ بِالْفَضْلِ فِي مَسْتَفْعَلِنْ تَمْنَا كَا مَفْعُولِ
بومینک مصرع اولنک جزء اولی مضمر و ثانسی سالم و عروضی اصل اوزره
سالمه در و مصرع ثانسنک جزء اولی و ثانسی مضمر و عرضی اصل
اوزره مقطوع اه لدقد نصکره زحاف ضرب اولوب مضمر اولمشدر
عینک خلّت الغمامه فی الماری **اَوَ الْخَيْخِ حَتَّى اِلَى كَرِيْلَقَا كَا**

بیان معانی بیت

ضمیر و صبیح علیه السلام

دو

ودخی یاسید نسادت انجی سبت وزیریکه بلوت کونکه ایلدی مخنوقه ایچنده
ودخی خرمانه ایچ سبت کونکه اولان حضور سعادتک فراق و فتنده مشتاق
و مالک صوتیله صوت ایلدی تظلیل غمامه قصه سی جماعتک روایت
ایلدیکی احادیثک اصحی شرط صحیح اوزره تحقیق ابوطالب رسول اکرم صلی الله
علیه و سلم حضرت نبریه شمه جعدی قریشدن بر بلوک شیخوارایاه امدی
انلر یحیی راهبه اوغرا دیبر جیور عدتک خلا فی اوله روقانلره چقدی و انلر
ارالرینه کیردی - تی رسول الله علیه اسلامی دوندی و دیدیکه
بوسیدنا تعالین در امام یهنی و رسول رب تعالین زیاده ایلدی بونی
تد تعز رحمة تدنن بعش ایلدی قریش دیدیلر که یا یحیی زنه شیخکابونی
بلیددی بچیرادیدیکه سز لر ثنبه دن کلور کن راغب و بر حجر قالمدی الی
بوکا سجده ایلدی زیرا انلر سجده ایتمز لاینبه ایدر و دخی تحقیق بر ان
خاتم النبوة ایلده بلیدم که اول خاتم او موزنک یومشق کیمکک نشنده در
اند نصکره بچیرا کندی و انلره طعام حاضرلدی و قاک طعمای انلره کنور
نبی محترم حضرت تری دوه لری و ثلّه دیدی پس بچیرادیدیکه بر نبی ارسال
ایلدک اول ذات عالیقدری بواریه کنورسون قریش بر آیم ارسال ایتدیلر
ایس رسول اکرم حضرت تری اقبال بیوردی غمامه جناب رسول الله کو اکتدیر
ولدیغی حالد و قاک اول جناب محترم قومه یا قاشدی اندری انده ک

ابوطالبک شامه چیغی سی تاحرک
ایله ایلدی اما ای غلبه اسلام
چیغی سی تاجرنن ایلده دکلری
تقصیل علی القاریده در مع
بچیر من عبد القیس من نصار
نبیه او بصری ذکره ابن منده
و ابو نعیم فی الصحابه لایمانه به
صلی الله علیه و سلم قبل بعثته
علی قاری فی شرح الشفاء
بچیرا بانک فتحی و جاه مهمله نک
کسریده مقصور بعضیلر
مردود دیدیلر سی خرجش
یا خود جرجیس زیاده الیه
سب

نبیه فوقه یانلور و فوشده اولان
بول مست
پس بچیرادیدیکه بملک سزرا غمامه که
نک اوزرینه کونکه اولور

اغاجك الله سبقت ابدوب و تور مشر بولدى وقتا كرمى محترم حضرت نگر دخی
بربره او طور دى اول اغاجك كوكه سى كاميل ابدوب و زرينه كوكه اولدى
بو حديث شريفى ابو موسى الاشعري روايت ابدى بنى محترم حضرت نر ندرن
تلقيله ابلغ اولانده بودر يا خود بعض كبار صحابه دن تلقى ابدى يا خود
خبر مشهور اولدى بطريق الاستفاضه اخذ ايتدى و دخی ابن اسحاق
معضلا روايت ايتدى و يهنى دلانده موصولاً روايت ايتدى كه انلر وقتا كه
بجيرانك صومعه سنه يقين اينديلر بجيرانلر طعام كثر حاضر لى زيرا
قرش كلكلى وقتده بجيرا كوردى كه قوم ارا سندن بنى محترم حضرت نرينه
اول غمامه كوكه ايدر اندن صكره قرش كلكيلر او اغاجك كوكه سنه
اينديلر بجيرانك صومعه سنه يقين اوله رفتن پس بجيرا غمامه به نظر
ايلدى اغاج بنى محترم حضرت نرينه كوكه ايلوب داللى بنى رسول الله عليه السلام
ميل ايتدير بر دى رسول عليه السلام ميل ايتدى كى وقتده و دخی وارد اولدى كه
تحقيق حليمه سعدية بنى عليه السلام انك ياننده ايكن غمامه اكا كوكه ايدر ايتدى
و جماعت ايديلر كه غمامه نك كوكه ائمه سى قبل النبوة ايدى ارهاصا و تائيسا
نبوتى ايجون و بو تظليلك انقطاعه دلالت ايدر كه صديق اكبر رضى الله عنه
بنى عليه السلام مدينة منورة به هجرة ابدوب كلكلى وقتده كوشا كا اصاب
يند يكدن انك وزرينه و داسيله كوكه ايتدى و قسه ده تفصيل از چوقده

بو مختصر كاك انجلى بوقدر اهل اولانلر معلومى و دخی حنين جند قسه سى
شفاء شريفده قسم اولك باب رابعك اون يدنجى فصلنده قاضى عياض مرحوم
دير كه جابر بن عبد الله رضى الله عنه بيور دى مدينة منورة مسجدى خورما
اغاجلى وزرينه طاون بايلش يعنى اول هيئنده ابدى و بنى محترم صلى الله عليه
وسلم خطبه او فود قلى وقتده اول اغاجلردن برينه طيانور طور دى وقتا كه
كنديلر ايجون اياق بر منبر يا ابدى يعنى منبرده خطبه ايد اولديلر
پس اول اغاج ايجون بر صوت ايشد ايدى كه كه دوه لاله صوتنه بكر انش
رضى الله عنه روايتنده حتى مسجد دتر دى انك صوتندن تفصيلى فصل مزبورده

بيان مفردات بيت واعرابه

وعليك ظلمت فعل ماضى سنه متعلق حصر ايجون تقديم اولندى وزن ايجون
اوله احتماليده وار ظلمت تفعيل ايتندن ماضى مفرد مؤنث غائبه الغمامة
فاعلى فى الورى قولنده فى ظلمت متعلق ظرفى الورى مخلوق معناسنه يعنى
بو غمامه نك بوقدر مخلوقات ايجنده سنى كوكه لندرمه سى سكا مخصوص
يزار خاص عظيمدر عطفي معلوم يا قرينه و يا بعيدنه و الجند حن جمله سى
ظلمت جمله سى وزرينه معطوف جند جيمك كسريله و ذلك سكونييله
خورما اغاجينك اصلى كه ساقى اوله چقدر حنين فراق وقتنده مشتاق
و مناللك صوت الى حن به متعلق كرم لقا كاصفك موصوفه اضافتى

فیلندن لقانامت ضمیمه بولشوق معناسنه لقانك كرم لغنك معناسی نی
محترم حضرت نرینك مشكوة نبوتی انوارندن مناز و حقه مند اولمقدد كاف خطابه
لقانك مضاف الیهی مصدر ك مفعولنه اضافتی ايله ورق یا خود اضافت لامیه
اوله ورق معنی سنك ایچون اولان لقاء كرمكه دیمك اولور الف الف اشیا عدد

بیان تطبیعات بیت

وَعَلَيْكَ خَلٌّ مُتَفَاعِلٌ تَلَّتْ الْغَمَامُ مُتَفَاعِلٌ مَعَهُ فِي وَرَى مُتَفَاعِلٌ
وَأَجْذَعُ حَنْ مُسْتَفْعِلٌ نَ إِلَى الْكَرَى مُتَفَاعِلٌ لُقَاكَ فَعَلَاوَتٌ

بویتك مصرع اولنك جز اولی و ثانسی سالملر و عرضی دخی صل اوزره سالنه در
و مصرع ثانسیك جز اولی مضمر و ثانسی سالم و ضربی صل اوزره مقطوع در
و كذا لا اتریشيك فی التریك وَالصَّخْرُ قَدْ غَاصَتْ بِهِ قَدَمَاكَ

ومن معجزات صلی الله علیه وسلم

بیان معانی بیت

ودخی یاسید السادات معجزات باهرات سابق کبی سنك بورم کدر ایچون
نماتك اولان طیرا قده اثر و نشان اولمزدی ودخی صخره مبارك ایاقلدك
غوص ایدوب نشانی و اثری ظاهر اولوردی خلاف عادت اوزره صخره
غوص قصه سی عبد الغنی النابلسی مرحوم رحله قدسیه سنه دیرکه
جهت جنوبنده صخره نك اعلا سنده نبی محترم صلی الله علیه وسلمك قدم
خبرنی وارد و لان معاصدك قدم شریفك موضع صخره نك یاقاربك

ودخی تحقیق وارد اولدیکه نبی محترم صلی الله علیه وسلم حضرت نری صخره نك
اوستندن معراجیه بیندی لیله معراجده ورا کبکده عادی دیکوبنده مکان
مرتفع اوزرینه جعفر امام قسطلانی مواهب لذتیه ده دیرکه نبی محترم
صلی الله علیه وسلم صخره اوزرنده مشی ایتدکری وقتده مبارك قدم نری صخره نك
ایچنه باندی نتم قدیم و حادثا السنه اوزره مشهور در و صخره ده قدم شریف نرینك
غوصی لیله معراجیه صخره در عروج نری وقتده صخره خلفلرندن صعود ایلوب
ملئکه کرام الی مساکیمه بین السماء و الارض طور دینی خبر مستفیض ايله روایت
ولندی یعنی قلی صخره ارضه متصل ایدی زیاده تفصیلی رحله قدسیه ده در و بوند
بشقر رسول کبریا علیه السلام اثر مشیلری مواضع معروفه ده خبر مستفیض ایلان اولد

بیان مفردات بیت و اعرابه

و كذا كده و او عاطفه وجه سابق اوزره اسم اشارتک مشار الیهی معجزات
سابقه لایسریه مشابه اولان لادر اسمی اثر در اثر فتحین ايله علامت
و نشان معناسنه لمشيك ظرف مستقر خبر منصونی ثابتا لمشيك تقدیرنده
جمله سی یاقربنه و یابعدنه معظوف وَالصَّخْرُ قَدْ غَاصَتْ مبتدا و خبر
جمله سی جمله سابقه اوزرینه معظوف در مراد مطلقا صخره در كرك
صخره الله اولسون و كرك غیر سی اولسون لام تعریفی عهد خانجی ایچوندر
فخر کانت حضرت نرینك وضع قدم بیورد قلی صخره لدر صخره قیا معناسنه

غوص طالمقدر به ده با غاصت قولنه متعلو ضمیر غائب صخره راجع در با
فی معناسنه قدما اصلی قدما نیدی کاف خطابه اضافله نون حذف اولندی
غاصت فعلنک فاعلیدر الف الف اشباع در حاصل معنی نبی محترم حضرت نون
مبارک قدملری صخره برایتی یا شاولان طور افاده برایتی خلاف عادت اوزرینه

بیان تقطعات بیت

وَكَذَلِكَ لَا مَتَاعَ لَنَا فِي الْأَرْضِ فَمَا نَصَرْنَا
وَالصَّخْرُ قَدْ مَسَّتْ غَاصَتَ بِهِ مَسْتَفْعَلٌ قَدْ مَا كَأَفْعَلٍ

بویبک مصرع اولنک جز اولی و ثانسی سالمر در و عرضی اصل اوزره سالمه در
و مضمر نایسنک جز اولی و ثانسی مضمر لدر و ضرنی اصل اوزره مقطوع در
اشْفَيْتَ ذَا الْعَاهَاتِ مِنْ أَمْرِهِمْ وَمَلَأْتَ كُلَّ الْأَرْضِ مِنْ جَدِّوَاكَا

بیان معانی بیت

ودخی باسید السادات اقل و مضمر صاحب لریه انرا که مضمر نون شفا و پردک
ودخی عطایا و احسان لدرن برک هر بر محقق طول در درک سن اوله بر کره ذانک
عاهات صاحب لریه مضمر نون شفا قصه سی قاضی عیاض مرحوم باب
مزبور که یکریمی برنجی فصلنده بیور که امام نسائی عثمان بن حنیف در روایت
بدر که تحقیق راعی دبدیکه بار رسول الله الله تعالی دعا ایله بنو بصر مدن
کشف انسون کوزم حجابی یکدرسون رسول الله صلی الله علیه و سیه خفتر

ومن معجزاته صلى الله عليه وسلم

بیور دبلر که کیت وابدست آل صکره ایکی رکعت نماز قبل صکره دی اللهم انی
اسألك واتوجه اليك بنیتی محمد بنی الرحمة یا محمد انی اتوجه بك الى ربك ان
یکشف عن بصری اللهم شفیعه فی عثمان بن حنیف رضی الله عنه دبدیکه
اول اعمی ووندی کبندی تحقیق الله تعالی انک کوزندن حجابی کشف ایدون
کوزلری کوزر اولدینی حاله وینه دبدیکه تحقیق ملاعبت الایسته یك
او غلونه استسقا مرضی اصابت ایدنی پس نبی محترم صلی الله علیه وسلم
بر آدم کوندر دیکه مرضنه شفا اسنبه نبی علیه السلام بد سعادت لریله بردن
بر اوج طولوسی طور اقلدی وانک اوزرینه نو کوردی اندن صکره اول مرسل
اولان آدمه ووردی اول آدم الدی نیجا ایدر که اول و بر دیکه طور قاسنقا
مرضنه دوانه کیفیتده اولور اول آدم من ایندیکه رسول الله حضرت لری
ابن ملاعبی سخریه ایدر پس اول آدم اول بر اوج طور راعی بن ملاعبه کوردی
حال بوکم ابن ملاعب اولوم وقتنده یعنی اولوبور پس اول طور راعی بر از صوبه
قانونی ایددی امدی الله تعالی او طور اقل برکنه اکا شفا ووردی اول مبتلا
اولدینی استسقادن شفاء شریفه و مواهبه و سائر کتب احادیث و سیره
مراجعت اولنه بوقصه نک امثالی انلرده وارد در بو مختصره زیاده تحلی بو قد
بنی محترم حضرت لریه عطایا سنک قصه سی قاضی عیاض مرحوم شفا شریفک
باب نایسنک اون در دنجی فصلنده بیور که وادی حنین غزوه سی سیر لوندن

التی بیک فتوان و صبیان سیر لریکه هوا زن قبیلہ سنک فتوان و صبیانیدر
 انزه اعطا و احسان بیوردی علی الفاری مرحوم شرحند بیوررکه دخی انزه
 اموال دن بکرمی درت بیک دوه و فرق بیگدا کثرتیون و درت بیک اوقیتہ
 کو مشررد و احسان بیوردی و دخی رسول کبریا علیه افضل التجابا و
 اکمل التسلیمات حضرت نرینک عطاسی جمله سندن در مجرب جزیه سی مالی
 کلدیکی کونده احسان بیوردی مقداری یوز سکنان بیک درهم
 کو مشدی که عاملی علاء الحضر می کوندر مشدی و دخی زیادہ تفصیل فصل
 مرقومده در عشاقی اول فصله مراجعت اتسون بو مقدار بو مختصره کافیدر

اوقیتہ درہیم

بیان مفردات بیت و اعرابه

اشفیت فعل ماضی مفرد مذکر مخاطب افعال بایند خطاب فخر عالم حضرت نرینه
 حذف عاطف ایله بعمدی اولان جنتک اوزرینه یا قوی اولان لا اتر لشبیک
 اوزرینه معطوفدر ذا صاحب معناسنه حالت نصبی الف ایله در العاهات
 عاهتک جمعی افت معناسنه من اشفیت به متعلق امراض مرضک جمعی که خسته لک
 تعبیر اول نور و ملائک اشفیت اوزرینه معطوف کل الارض ملائک مفعول به صریحی
 من ملائک به متعلق جدوی جملک فتیله و دالک سکونیه و و انک فقی و قصر یله
 بخشیش و عطا معناسنه کافه مضاف خطاب فخر عالم حضرت نرینه الف الف اثباء

بیان تقطیعات بیت

اشفیت

اشفیت ذال مستفعلن عاهات من مستفعلن امراضهم مستفعلن
 و ملائک کل متفاعلن الارض من مستفعلن جدوا کا مفعولن
 بو بینک مصرع اولنک جز اولی و ثانیسی مضرر او عرو ضی سالمه اولد قد نصکره اولنه اظما
 و غیر ایوب مزخوفه اولمشدر و مصرع ثانیسنک جز اولی سالم و جز ثانیسی مضرر اولوب
 ضرری مقطوع اولد قد نصکره زحاف اضمار ایله مزخوف اولمشدر
 وَ رَدَّتْ عَيْنٌ قَنَادَةً بَعْدَ الْعَيِّ وَأَبْنُ الْحَصْبِ شَفِيتَهُ نَشِيفًا كَا

بیان معانی بیت

و دخی با سید السادان کوزی کیدوب اعمی اولد قد نصکره قناده نک کوزینی رد
 ایدوب کورر ایتدک و دخی ابن حصینه شفاک ایله شفا و پردک قناده نک
 عی نصکره عیننی حبیب اکرمک ردینک قصه سی قاضی عیاض مرحوم شفا
 شریفده بیورر عشره مبشره دن سعد بن ابی وقاص رضی الله عنه بیوردی
 غزوه احدده تحقیق رسول الله صلی الله علیه وسلم حضرت نری بکار او و پردیکه
 نمرق یوق و بیوردی آن اوقی بند اندم راست کلدیکی قتل ایندی شارح دبرکه
 بو نمر نسر او قتل قتل خرق عاده دندر ورجا اولنور که بو نمر نسر او قری
 نمر نلی او قمر تمام اولد قد نصکره اوله و تحقیق رسول الله صلی الله علیه وسلم
 حضرت نری یوم احدده بایندن اولقدر او قاندیکه حتی بای قیرلادی و اوله
 یوم احدده قناده بن نمانک کوزینه براوق اصابت ایتدی حتی کوزی بناغناک

من معین من الله علیه وسلم

و سنه واقع اولدی پس قتاده رضی الله عنه کوزینی رسول الله حضرت تلبینه
 کوردی و دیدی یار رسول الله تحقیق بنم برامراه وار اکا مجتم وار اول عورت
 بنی کوز سز کور مکلیه کندن فور قارم پس بنی محترم صلی الله علیه وسلم حضرت یار
 قتاده نک کوز بنی بد مبارکله الدی و برینه قودی و بیوردی الله کسه جمالا
 و پروا یتده قتاده بنی علیه السلام کلدی بنی علیه السلام اکا بیوردیکه بونه در
 یا قتاده قتاده دیدیکه کورد و کل شی در که کوزم چیقدی یار رسول الله
 پس بنی محترم حضرت تلی بیوردیکه اگر استرسک صبرایله و سنک ایچون جنت
 وار و اگر استرسک کوز یکی برینه قویله و الله تعالی به سنیچون دعا ایدیم
 او کوز کدن بر شینی سن کیدر میه سن پس قتاده رضی الله عنه دیدیکه
 یار رسول الله تحقیق جنت اجر جزیل و عطا جلیلدر لکن بن کوز سوز اولقلغی
 کر به کورورم پس او کوزی بکار دایله و بنم ایچون الله تعادن جنت استه پس
 بنی محترم حضرت تلی بیوردی بشلرم و کوزی برینه قودی و بنم ایچون
 جنتله دعا ایلدی امدی قتاده نک اورد اولوب قونون کوزی ایکی کوزینک
 احسنی اولدی ابن الحصین قصه سی یوم الاحدده کثوم بن الحصینه اوق
 صابت ایلدی بوغاننده کی جبل الوردیه یقین محله که اوردایه اورنسه ادم یا شمر
 پس رسول الله صلی الله علیه وسلم حضرت تلی اول یاره اولان محله مبارک
 نوکروکئی سوردی پس اول یاره ایی اولدی همان اول زمانده

که قتاده بنی کوز سز کور مکلیه کندن فور قارم پس بنی محترم صلی الله علیه وسلم حضرت یار قتاده نک کوز بنی بد مبارکله الدی و برینه قودی و بیوردی الله کسه جمالا و پروا یتده قتاده بنی علیه السلام کلدی بنی علیه السلام اکا بیوردیکه بونه در یا قتاده قتاده دیدیکه کورد و کل شی در که کوزم چیقدی یار رسول الله پس بنی محترم حضرت تلی بیوردیکه اگر استرسک صبرایله و سنک ایچون جنت وار و اگر استرسک کوز یکی برینه قویله و الله تعالی به سنیچون دعا ایدیم او کوز کدن بر شینی سن کیدر میه سن پس قتاده رضی الله عنه دیدیکه یار رسول الله تحقیق جنت اجر جزیل و عطا جلیلدر لکن بن کوز سوز اولقلغی کر به کورورم پس او کوزی بکار دایله و بنم ایچون الله تعادن جنت استه پس بنی محترم حضرت تلی بیوردی بشلرم و کوزی برینه قودی و بنم ایچون جنتله دعا ایلدی امدی قتاده نک اورد اولوب قونون کوزی ایکی کوزینک احسنی اولدی ابن الحصین قصه سی یوم الاحدده کثوم بن الحصینه اوق صابت ایلدی بوغاننده کی جبل الوردیه یقین محله که اوردایه اورنسه ادم یا شمر پس رسول الله صلی الله علیه وسلم حضرت تلی اول یاره اولان محله مبارک نوکروکئی سوردی پس اول یاره ایی اولدی همان اول زمانده

یوسفه شفا یتده قودی و برینه قودی و بیوردی الله کسه جمالا و پروا یتده قتاده بنی علیه السلام کلدی بنی علیه السلام اکا بیوردیکه بونه در یا قتاده قتاده دیدیکه کورد و کل شی در که کوزم چیقدی یار رسول الله پس بنی محترم حضرت تلی بیوردیکه اگر استرسک صبرایله و سنک ایچون جنت وار و اگر استرسک کوز یکی برینه قویله و الله تعالی به سنیچون دعا ایدیم او کوز کدن بر شینی سن کیدر میه سن پس قتاده رضی الله عنه دیدیکه یار رسول الله تحقیق جنت اجر جزیل و عطا جلیلدر لکن بن کوز سوز اولقلغی کر به کورورم پس او کوزی بکار دایله و بنم ایچون الله تعادن جنت استه پس بنی محترم حضرت تلی بیوردی بشلرم و کوزی برینه قودی و بنم ایچون جنتله دعا ایلدی امدی قتاده نک اورد اولوب قونون کوزی ایکی کوزینک احسنی اولدی ابن الحصین قصه سی یوم الاحدده کثوم بن الحصینه اوق صابت ایلدی بوغاننده کی جبل الوردیه یقین محله که اوردایه اورنسه ادم یا شمر پس رسول الله صلی الله علیه وسلم حضرت تلی اول یاره اولان محله مبارک نوکروکئی سوردی پس اول یاره ایی اولدی همان اول زمانده

بیان مفردات بیت و اعراب	
وردت فعل و فاعل جمله سی وجه سابق اوزره معطوفدر عین قتاده مفعول	
قتاده ضروره وزن ایچون منصرف قیلندی بعد العی وردت فعلک ظرفی در	
عی کوز سزک و ابن الحصین تصغیر صیغه سیله اخمار علی شریطة التفسیر طریقیل	
منصوبدر یا مرفوعدر زیر امران منساو یاندر شقیته فعل و فاعل	
جمله سی وردت اوزرینه معطوفدر و ضمیر مفرغ مذکر غائب متصل ابن	
الحصینه راجعدر بشفا کاده باشفیت فعلنه متعلق خطاب لر فخر کائنات	
حضرت تلبینه در الف الف اشباع شفا خسته بی صا غلغی معناسنه شفا	
فی الاصل ممدوددر لکن ضروره وزن ایچون همزه سی حذف اولندی	
بیان تقطیعات بیت	
وَرَدَتْ عِیْ مَتَفَاعِلِنْ قَتَادَةُ مَتَفَاعِلِنْ بَعْدَ اَنْعَسَى مَسْتَفْعِلِنْ	وَأَبْنُ الْحَصَيْنِ مَسْتَفْعِلِنْ شَقِیَّتُهُ مَتَفَاعِلِنْ شِیْفَاكَ فَعَلَاتِنْ
بو بیتک مصرع اولنک جز اولی و ثانسی سالمدر و عروضی آخری سالم ولدند نصکر	
اولنه زحاف او غرایوب مضر اولمشدر بواضا رسلا منه منافی دکلدر و	
مصرع ثانسنک جز اولی مضر و ثانسی سالم و ضربی صل اوزره مقطوع اولمشدر	
وَرَدَتْ عِیْ مَتَفَاعِلِنْ قَتَادَةُ مَتَفَاعِلِنْ بَعْدَ اَنْعَسَى مَسْتَفْعِلِنْ	وَأَبْنُ الْحَصَيْنِ مَسْتَفْعِلِنْ شَقِیَّتُهُ مَتَفَاعِلِنْ شِیْفَاكَ فَعَلَاتِنْ
بیان معانی بیت	

و من یجری نه صلی الله علیه وسلم

ودخی باسید السادات عین قتادینی عی د نصره ردایتد بک و ان حصینه
شفاف و ردیک کی خبیبه ودخی ابن عفرایه جرح اصابت اند کد نصره انله
سنک بد مبارکی سور مکه انله شفا و پردک و آبی اندک خبیب بن یساف
قصه سی باب مرقوم بکرمی برخی فصلند قاضی عیاض مرحوم بیورر تحقیق
خبیب بن یساف یوم بدده رسول الله صلی الله علیه وسلم حضرت تریله بیل
اولد بغی حاله او موزیله بیورلاراسنه که عاتق تعبیر اولنور بضره اصابت
ایتدی حتی اول ضربه اصابت ایدن شقی قوی طرفیدر میل ایتدی و صار قد
یس رسول الله صلی الله علیه وسلم حضرت تری اول صار قان عضوی اولد بغی محله
ردایتدی و انک وزرینه او فوردی حتی صبح اولوب التیام بولدی اولدن اولد بغی
کی معوز بن عفرانک قصه سی یوم بدده ابو جمل علیه اللغة معوز بن عفرانک
بیدی قطع ایلدی پس ابن عفرانک فی حمل ایدوب رسول اکرم حضرت تریلک حضور
سعاد تریله کلدی جیب اکرم حضرت تری اولید او زرینه نو کوردی و مبارک اللیل
اول بیدی الصاق ایدوب بنشدی و اول بیدیرنده بنشدی لولا اولد بغی کی رسول
اکرم حضرت تریلک برکنه و اول بد او زرینه نو کوردی و نو شریف لری برکنه

بیان مفردات بیت و اعرابه

و کذاده و او عاطفه مشار الیهی عین قتاده بردد و ان حصینه شفا و ردیک
کی دیمک اولور خبیب تصغیر صیفه سیله و خله معجمه ایلله یسافک او غلو

و بعضی تراحم ضبطنه کوره حاء مهمله مفتوحه ایلله و بیه اولانک کسریله
ویانک سکونیلله در و ابن عفرایه جیب او زرینه معطوف اسمی معوذ و اوک
کسریله عفرایه مدایله و الده سنک اسمی بعد ما مؤخر شفیت نک ظرف
ما مصدریه جرح افعال ماضی مجهول تشبیه مذکر لفظ ضمیری خبیب و ابن
عفرایه راجع شفیت فعل ماضی مفرد مذکر مخاطب خطاب رسول
کبریا حضرت تریله در جمله سی باقرینه و یا بعینه معطوف در قریبی
رددت بعیدی جشک قاصدا هما ضمیری یینه مزبور لره راجع در
بلش شفیت یه متعلق لمس لامک فحیله و میمک سکونیلله یا یشمق معناسنه
یدایتد تشبیه سی اضافله نون دوشدی کاف خطاب مضاف الیه بیدر خطاب
فخر کائنات حضرت تریله و الف الف اشباع در و عفرانک مدی ضرور تریورن
ایچون حذف اولندی قواعد عربیه نک مشهوره سی او زره بلمس بیدیکا
اوله لیدی لکن تشبیه احوال ثلثه سنده اعرابی الف ایلله اولان لغته
بنقلندی قافیه لرده کافک م قبل الف و لمقدمه مضر اولسون ایچون

بیان تقصیفات بیت

و کذا خبیب فیتا عریب و ان عتف مستغفر را بعد و مستغفر
خرج شقی فیتا عریب فیتا عریب فیتا عریب فیتا عریب

نویسنده معصوم و انک حر اولی و نامی مضمیر و عریض و سینه و انک فیتا عریب

زحاف اضممار اولوب مزخوفه اولمشدر و مصرع نانیسنك جزء اولی و نانیسی
سالمردر و ضربی اصل اوزره علت قطع او غرابوب مقطوع اولمشدر

وَعَلَىٰ مِنْ رَمَدٍ بِهِ دَاوَيْتَهُ فِي خَيْبَرٍ قَشْفِي طَبِيبٌ لَمَّا كَا

بیان معانی بیت

ودخی یاسیدالسادات خیر غزاسنده علی کرم الله وجهه ده اولان کوزا غریسنه
سرد و ایدوب ای ابدك و علی حضرتلری دخی سنك انجوکی اغزیاركت
طیبيله تنفا بولوب ایو اولدی خیر غزاسنده حضرت علیده اولان رمد و دوا
قصه سی باب سرفومده قاضی عیاض مرحوم بیورر نبی محترم صلی الله علیه وسلم
حضرتلری علی ابن ابی طالب حضرتلرینك کوزلرینه یوم خیرده او فوردی
علی حضرتلرینك کوزلرنده رمد و ارایدی یعنی کوزا غریسی و ارایدی فی
حال علی حضرتلری ایو اولدی حدیث ثریفك تمامی صحیحینده و غیرده دلائل
بیهقیده بریده رضی الله عنه دن روایت ایدر که رسول الله صلی الله علیه وسلم
حضرتلرینی بعض کره حنی طورتدی برکون یا خود ایکی کون طور ردی طشره
جفتلردی و فنا کم خیر و واردیلر حنی طورتدی امدی جیفدی بلر طشره به
پس ایوبکر رضی الله عنه حضرتلری سنجاغی الدیلر قتال شدید ابله مقاتله
ایندیلر اندنفسکره عمر رضی الله عنه حضرتلری سنجاغی الدیلر و مقاتله ایندیلر
و فنا کره رسول اکرم صلی الله علیه وسلم حضرتلری جیفدی بلر و کندیلرینه

و من مجزانه صلی الله علیه وسلم

یعنی باب رابعه کونی دخی شد
اوه الرضی فیصلدر

سنجین حضرتلرینك مقاتله لری خبر و برلدی سعادت ابله بیور دیلر یارین
صبح سنجاغی برجله و بره بیکه الله تعالی نی و رسولنی سوز و الله و رسولنی
دخی آنی سوز پس نامن بویه بیور دینندن تطاول ایدوب اوزافدال لوز اندیلر
یعنی اومدی بلر برده صباح اولدی علی کرم الله وجهه کلدی تحقیق ایکی کوزینی
عصابه ابله باغملش پس فخر کائنات حضرتلری بیور دیلر که بکابقین کل و فنا کم
علی حضرتلری یقین کلدی انک کوزلرینه رسول اکرم حضرتلری او فوردیلر
اول ساعتده کوزلرینی اچدی و رسول اکرم حضرتلری سنجاغی کا فوردی
ودخی روایت اولندیکه علی رضی الله عنه باشنی نبی محترم حضرتلرینك
فوجا غنه قوردی اندنفسکره رسول حضرتلری مبارک او جلرینه نو کوردی
او او جلرینه علی حضرتلرینك کوزلرینی اوددی شهابك تفصیلی بو وجهله در
علی الناری هجوم بیورر که بخاریده غزوه خیبرده نبی محترم صلی الله علیه وسلم
بیورردی علی ابن ابی طالب زده دیر اول اراده اولان اصحاب کرام بیور دیلر که
اول ایکی کوزلرندن شکایت ایدر فخر موجودان حضرتلری بیور دیلر که
کا برادم ار سال ایدك کلسون پس اول ترسل علی حضرتلرینی کفوردی
رسول الله صلی الله علیه وسلم حضرتلری انک ایکی کوزینه نو کوردی
وانکچون دعا ایلدی عقیبینه ایو اولدی کان انده اول وجع بو غیمش
ودخی مسلم روایتند یاس بن سلمه طریقندن اولده باباسی سلمه دن روایت

علی کرم الله وجهه بیورر دخی علی ایلر
بکاده ایلدی انهم از غیب عنه اکثر
و الله ای کفر و البدر

ایند که سله دیدی نبی محترم حضرت نوری بنی علی حضرت نرینه کوندردی بنده انی
 بدرنه و کوزلرنده رمدی اوله روق کوردیم پس رسول اکرم صلی الله علیه وسلم انک
 کوزلرینه نو کوردی عقینده ابو اولدی و امام طبرانی دن روایت اولندیکه علی
 حضرت نوری بیوردی بن کوزلرمدن شکایت ایتدم حتی بووقته دک

بیان مفردات بیت و اعرایه

و علی مبتدا لکن ضرورت وزن ایچون تنوینی حذف اولندی من رمد مؤخر
 داوینیه به متعلق رمد فحشینه کوز اغریسی به ظرف مستقر رمدک صفتی تقدیر
 من رمدکن فیه ذکر کن و اراده جزء طریقیه علی حضرت نرینک عینی مراد در
 داوینیه مبتدا انک خبری جمله سی یا قرینه و یا بعیدنه معطوف در ضمیر مفعولی
 علی به راجع فی خبر داوینیه فعلنه متعلق وانک ظرفی قشقی قولنده فاقترعیه
 معنی دیمک اولور که سن یا رسول الله دو ایلدک عقینده اوده شفا اولدی شفا
 فعل ماضی محمول ضرورت وزن ایچون یاسی ساکن قبلندک اصل اوزره مفتوح
 قبلنه لیدی بطیب ثقی فعلنه متعلق طیب کوز لغو معناسنه لملامک فتحی والفک
 قصر بیه طودق سیاهه مائل اولوق که عرب طائفه سی قند مجبورید و اغرضونی دخی
 مراد ایدلر ایش کاف خطابیه مضاف خطاب فخر کائنات حضرت نرینه الف الف اشباع

بیان تقطعات بیت

فی خیبر مستفعلن و شفیع بطی متفاعلن ب ل ماکا فعلا تن

اوشارمک نشه سنده بطیب
 شاکا

فی خیبر مستفعلن و شفیع بطی متفاعلن ب ل ماکا فعلا تن

بو بیتک مصرع اولنک جزء اولی و ثانسی سالمدر و عروضی سالمه اولدقدنصرکه
 اولنه زحاف اوغرایوب مضمر اولمشدر و مصرع ثانسنک جزء اولی مضمر اولمشدر
 و جزء ثانسی سالمدر و ضربی اصل اوزره علت قطع ایله مقطوع اولمشدر

وَسَأَلْتُ رَبَّكَ فِي ابْنِ جَابِرٍ بَعْدَ مَا إِنَّ مَاتَ أَحِبَّاءَهُ وَقَدَّارَ ضَاكًا

بیان معانی بیت

ودخی بستد سادات بن جابر اولدکد نصرکه انک حقنده سن ربکه سؤل
 ایلدیت انی حیا یتمه سی ربک جلت عظمتنه انی احیا یددی و تحقیق ربک سنه
 رضی قیراوند بنی حالدی نبی عیبه تسلا ملک جابرک اوغنی احیاسی قصه سی
 تسبیدعی انک لانی تجوی حمد الله تعالی منظومه انکیه دم دیگر نظم لدر
 فی حلیه خیر البشر اسمیه مستی اولان نظنده و تفصیلی بلوغ البغیه اسمیه
 مستی اولان شرحنده ذکر ایدوب دیدی شواهد النبوه ده جابر بن عبد الله
 الانصاری رضی الله عنهدن روایت اولنه رق نبی محترم صلی الله علیه وسلم
 حضرت نرینک جابر مرفومت اولادی احیا سنده کدی که جابر رضی الله عنه
 رسول الله صلی الله علیه وسلم برکون ضیافته دعوت ایددی و نبی علیه السلامده
 اجبت ایددی و جابره فرحلندی پس رسول الله علیه السلام داخل اولد
 و دخی جابرک قیونلری و ارایدی اوینیه البشیق پس اول قیونلر ایچندن برنی

و من معجزاته صلی الله علیه وسلم

ذبح ایلدی جریان و کبابا تمک ایچون و دخی جابر حضرت نرینک ایکی اوغلو
وار ایلدی پس انلرک بیوکی کوچوکنه دیدیکه کل بابام قوز بی نه کفینده
ذبح ایتدی سکا کوستره یه پس کوچک قونداشنی یازدی واللہینی و باقترینی
باغلدی و ذبح ایلدی و باشنی کسوباناسنه کتوردی و قنکام اناسیانی
کتوردی دهشت ایلدی و آغلدی صبی قورقوب سطحه قاچدی و اناسیاری
صره قووه لدی صبینک خوفی ارتدی و کندونی سطحدن اندی و هلاک
اولدی پس عورت سسنی کسیدی و اوغلرینی اوینه قودی و برپلاس شی ایل
انلری اورتدی اولک بر طرفنده و قوزون بئرمک ایل مشغول اولد و دخی
خرتنی اخفا ایدوب سرور اظہار ایتدی و جابر حضرت نلری ماوقعی بلمدی
و قنکام قوزی بشدی و رسول الله صلی الله علیه و سلمه کتورلدی جبیل
علیه السلام کلدی و دیدیکه یا محمد تحقیق الله تعالی سکا امر ایدر که اولاجار ایل
برابر قوز بی پییه سک رسول محترم علیه السلام بو امری جابره دیدی پس
اوغوللارینی استدی انالری دیدیکه انلر شمدی حاضر دکلدور پس جابر
بوئی رسول الله علیه السلامه خبر و یردی پس رسول الله علیه السلام
بیور دیکه الله تعالی سکا امر ایدر انلری حاضر قلمغله پس جابر امر اسنه کبدر
و اکا الله تعالی نک امری خبر ایدر عورت اغلار و اورنوتی انلرک اوزر لرنک
جابر و قنکام جابر انلری کورر منجه اولور و بوگون یکنی رسول الله علیه السلام

خبر و بر عقبنده جبریل علیه السلام نازل اولور و دیرکه یا محمد تحقیق الله تعالی
سکا امریدر که الله تعالی به دعا اید سک و دخی دیر که جییم دعا سندن اجابت
واجبا بندن پس رسول الله علیه السلام دعا ایندی عقبنده الله تبارک و تعالی
ذیل جابر رضی الله عنه نکه اول ایکی اوغلو حیات بولوب دیری اولدی لر تاریخ
خمیسده شواهد النبوه ده اولاندن نقلاً بویله جه روایت اولندی انتهى
ورخی معلوم اوله که امام ناطق حضرت تری بن لفظنی مفرد ابراد ایندی مع هذا
روایت اولتانه بنا ابن ایکیدر فی بنی جابر دیمک کرکدی تشیه صیغه سینه
و بعدند ان مانا احبا همانه بویله تشیه صیغه سینه دیمک کرکدی بونک
جواننده دیرز که ان قولنک جابر ه اضافتی جنس ایچون یاخورد استغراق ایچون
اوله ضرورت وزن ایچون تاویل مزبور ایله اوج محله مفرد ابراد بیوردیلر

بیان مفرد بیت واعرابه

وسألت قریبی اولان داوینه و یا جود بعیدی اولان جئتک اوزرینه معطوف
اکامررارا ربک مفعول اولی و مفعول ثانسی محذوف تقدیری احیاء
شارح دیرکه مصرع ثانیده اولان احیاء مفعول ثانسیبد غایتی ضروره وزن
ایچون اخیرنده کی همزه حذف اولندی فی ابن جابر فی ضرورت وزن ایچون جابرک تنوین
حذف اولندی بعد ما ظرف ثانی سألت فعلی ایچون ما مصدریه یاخود زائده
من مصدریه کذلک مات فعل ماضی ثانی تاویل مصدریه مضاف الیهی بعد قوتک

نقدیه ابد و قوه را تعالی و از اسامی حق متعال و قوه تعالی و استخواند منزه باشد خرد صدی دینش معناسنده حقیقت در
و منزه و مقدره او با که خبر که حقیق موری و بلند و اولاد بالاستعاره در انتمی و قیافوس مست

خلاصه کلام بعد مونه دیمک اولور احیا افعال بایندن فعل ماضی تختند فاعل
ضمیری رب قولنه راجع ضمیر بارز مفعولی ان جابره راجع اصل اوزره قصر
ایتمه لیدی لکن ضروره وزن ایچون صله ایدوب مدایتمه لی وقد ارضا جمله سی
ایمانک فاعلند حال اولور قد تحقیق ایچون ارضا افعال بایندن فعل ماضی غائب
تختند فاعلی مستتری ینه رب قولنه راجع کاف خطاب مفعول خطاب علیه السلام

بیان تقطیعات بیت

وَسَأَلْتُ رَبِّي مَتَى يَكُونُ لِي جَنَّةٌ مِثْلَ جَنَّةِ عَدْنٍ
أَنْ مَاتَ أَخِي مُسْتَفْعَانًا وَقَدْ مُسْتَفْعَانًا أَرْضًا مَفْعُولًا

بویتنک مصرع اولنک جز اولی و نایسی سلسله در و عرضی اصل اوزره سلسله در مصرع
نایسنک جز اولی و نایسی مضمحل در و عرضی اصل و زر مفعول و زر ضرب باب مضمحل و نایسنک

وَدَعَوْتُ رَبِّي عَامَ قَطْرِ مُعِينًا فَأَهْلَ قَطْرِ سَحَابٍ حِينَ دُعَاكَ

بیان معانی بیت

و دخی یا سید السادات قتلوق یلنده اعلان ایدیمی اولدوغن حاله ربکه دعا
ایلدک عقیبنده بلوتلرک قطره لری صفا نقلی دو کولدی سنک ربکه دعا ووقند
عام قطره بلوتلردن ینمور سیل اولوباقه سی قصه سی شیخان رحمها الله تعالی
النس بن مالک رضی الله عنه حضرت تلبیندن روایت ایدر لکه تحقیق جمعه کونند
بیرجل مسجور ینه بنیفا داخل اولدی و رسول الله صلی الله علیه و آله حضرت تلبی

و من معجزه صلی الله علیه و آله

ضمیمه

خطبه ایدر اولد قنری حاله قائم ایدی امدی اول رجل دید بکه یار رسول الله ما لک
هلاک اولدی و یوللر کسلیدی پس الله تعالی به دعا ایله بزلوه ینمور ویرسن پس
رسول اکرم صلی الله علیه وسلم حضرت تلبی مبارک اللہم انی قال یدردی و یوردی
اللهم اغثنا اوج کره و دخی سماء بر قطعه بلوت کورمه دک دعائک عقیبنده
بر بلوت طلوع ایلدی اندنصکره اول بلوت ینمور یا غدردی والله بزلو شمسی
کورمده یعنی زماندن بر قطعه ده کورمه دک بخاری روایتند کلیل جمعه یدک
اول بلوت ینمور یا غدردی اندنصکره کلیل جمعه ده بر رجل داخل اولدی
رسول الله صلی الله علیه وسلم ایفا خطبه او فوردی پس رجل دید بکه
یار رسول الله ما لک هلاک اولدی و یوللر کسلیدی امدی الله تعالی به دعا ایله ینمور
امو اندن و سئلدن طوتون یعنی بغدرمه سن پس نبی محترم صلی الله علیه وسلم
مبارک بیدینی قال دردی اندنصکره اللهم حوالک الی اعلمنا یوردی پس بلوت یا غدرمدن
دوردی و بزلر کونشد چیفقد و یوردی و برای لا غلدره لری اقدی و طرفند
هیچ بر کسه کمدی الا ککیش ینموری تخدیش ایدوب خبر ویردی علی القادر
محرورم قصیده برده شرحنده و ابن حجر الهیثمی همزیه شرحنده بیان ایدیلر

بیان مفردات بیت و اعراجه

و دعوت فعل ماضی مخاطب جمله سی وجه سابق اوزره معطوف خطاب نبی محترم
علیه السلامه ربک مفعولی عام فحظ ظرفی عالمی بمعنا سینه فحظ قنلق

اغاثه برده ایمک

فعل و حال بنسبه تک چون
و بعد امینه ینمور نیال فعد هو
مفردات منشی و حال و حواله و حوالیه
منشی و حال و حواله و حوالیه
تکلیفیه کورده چوره مقوسا ایک
تقسیم اولد او قیفس

معناسنه معلنا مخاطب تاسندن حال فانهلده فاشروط محذوفك جوالى
 تعقيب معناسنى افاده سبيله تقديرى عام فخطبه سن ربكه دعايلديك
 وقته بلوتلك قطرلى صفانقلى دوكلى يعنى ياغدى انهلال يغور
 صفانقلى ياغنى سحبت سبتك وحانك ضميمه سخابه دخی سخابك جمعى لكن
 وزن ايجون حاسى تخفيف اولندى حين دعاكا فانهل فعلك ظرفى فالتعقيب
 معناسى تاكيد ايجون كنورلدى حين زمان معناسنه دعاكلك ضميمه
 والفك مدبله برسنه نك وقوعن طلب ايتك دعايدعودن مصدر در
 بومقامده اسم مصدر در حين دعاكلك ربك تقديرنده مصدر كفاعله
 اضافيله مفعولى محذوف اوله رق لكن همزه سى ضرورة وزن ايجون حذف
 اولندى كاف خطاب مضاف اليه خطاب نبى عليه السلامه الف الفاشباعدر

بيان تقطيعان بيت

وَدَعَوْتُ رَبِّ مُنْفَاعِلَنْ بَكَ غَامٌ فَمُنْفَاعِلَنْ طٍ مُّغْلِنًا مُسْتَفْعِلَنْ
 فَأَهْلَ قَطٍ مُسْتَفْعِلَنْ رُ السَّحْبِ حِى مُسْتَفْعِلَنْ نَ دَعَاكَ فَعَلَنْ

بويتك مصرع اولك جز اولى وثانى سى سالى الموعروضى سالى اولد قد نصكره اولند زحله
 اوغرايوت ضمير اولشدر ومصرع ثانى سى جز اولى وثانى سى ضمير لروضى مفعول
 و دَعَوْتُ كَلَّ الْخَلْقِ فَأَنْقَادُوا إِلَى : دَعَاكَ طَوْعًا سَامِعِينَ نِدَاكَ

بيان معانى بيت

ومن معانى بيت الله عليه وسلم

ودخى ياسيد السادات مخلوقاتك كلبسى طاعت خالقه دعوة تامه كامله
 غير مخصوصه بلكه الى يوم القيمة خلقه شامله وواصله دعوت بارك عقيبند
 انظر سبك دعوتك طوعا انقياد ايتدبلر سبك نداكى ايشيديجى وقبول ايديجى
 اولد قلدى حاله بويتده الله تعالى نك ادع الى سبيل ربك بالحكمة والموعظة
 الحسنة قوله اشارت واردر والله تعالى نك بيه ومن احسن قولامن دعا الى الله
 قول شريفنه ايمان واردر وحد ذاتنده اصحاب كرام وتابعين وتبع تابعين حضراتى
 مفخر موجودات صلى الله عليه وسلم حضر تلىينه انقياد لرى معروف ومشهور در
 والى يوم القيمة امة محمدية نك انقياد لرى فى الجملة بيه موجود در فله الحمد وللمنت

بيان مفردات بيت واعرابه

ودعوت فعل ماضى مفرد مذكر مخاطب خطاب فخر عالم حضر تلىينه ماسبق لركى
 فاعلى تام مخاطب جمله سى وجه سابق اوزره معطوف كل الخلق مفعولى فانقادوه
 فالتعقيب عاطفه اوله سبيله بيله انقياد اطاعت معناسنه دعوت
 اوزرينه معطوف الى حرف جر فانقادوا بيه متعلق دعوى دعوت
 معناسنه كاف خطاب مضاف اليه خطاب عليه السلامه طوعا مفعول
 مطلق مجازى تقديرى انقياد طوع سامعين فانقادونك واو ضميرى
 جمعندن حالدر قبول معناسنه اوله رق تقدير كلام حال كوفهم سامعين و
 قابلين نداكا سامعينك مفعولى ندا نونك كسرى ودالك فتحى ومدى ايله مفاعله

ثانيه من سى ضرورت وزن
 ايجون حذف اولنور سبيله

با بندن مصدر در اوز معنایسته جا غریق دیمک اولور یقال ناداه مُناداه ونداه
اذا صاح کاف خطاب مضاف الیه خطاب علیه السلامه الف الف شباع

بیان تقطعات بیت

وَدَعَوْتُ كُلَّ مُنْفَاعِلٍ لِّأَخْلَقٍ فَإِنْ سَتَفَعَلْنِ قَادُوا إِلَى مُسْتَفْعَلِنِ
دَعَاكَ طَوْسُ مُسْتَفْعَلِنِ عَاسَا مَعِي مُسْتَفْعَلِنِ نَدَاكَ كَافَعَلَانِ

بویتنک مصرع اولنک جز اولی سالم و جز ثانیسی مضموع و عرضی اصل اوزره سالم
اولدقنصکره زحاف اضماریله مضموع اولشدرو مصرع ثانیسنک جز اولی و ثانیسی
مضموع در و جز ثالثی که ضربیدر اصل اوزره علت قطع ایله مفعولع اولشدرو
اَعْدَاكَ عَادُوا فِي الْقُلُوبِ جَمِيعُهُمْ صَرَغِي وَقَدْ خَرِمُوا الرِّضَى بِجَفَاكَ

بیان معانی بیت

ورخی ناسید السادات سنک دو شمنلریک جمیعسی قیلرند سنندن خوف ایچی اولدقن
خالده عودت ایتدیلر مغلوبین اولدقلری خالده و تحقیق انلر سکا جفاوازی ایتدنگر
سبیل الله تعالی نك و سنك رضا کدن محروم اولوب عذاب الیم ایدیلده
دنیا و آخرت خسر اینله خسران ایدیده قالدیلر مفردات بیاندن تفصیلی کلور
فِي يَوْمٍ يَدْعُ قَدَاتُكَ مَلَائِكَ مِنْ عَشِيرَتِكَ فَاتْلُكَ اَعْدَاكَ

بیان معانی بیت

انلر نه جه مرقوم اوزره عودت و ده نملر ن مکده بدر حین غزوه سی کوننده

ومن معجزاته صلى الله عليه وسلم

فی القلب اولق احتمالیده وار
قلب حجاز ایله دور و لیس قیو
معنایسته بخاری شریفده اولان
حدیث شریفده دلالت ایدر
معنی دشمنلرک جمیعسی بدر
قیوسنه انلر اولدیفی خالده
عودت ایتدیلر مبعوث

ومن معجزاته صلى الله عليه وسلم

سکار تنک عون و نصرت و یرد بکندن ملکری کلدیکی خالده اول کافر لر
عودت ایتدیلر اوکلن ملکر سنک دو شمنلریکه مغانله ایدوب اول کافر لر
منهزم ایتدیلر قصه بدرک تفصیلی تاریخ طبریده و غیره توار یخده مصرعده
بز بومقامده اجمالاً ذکر ایدیه لوم انشاء الله تعالی هجرت نبویه نك ایکنجی
سنه سنده شهر رجب شریفک نصفند قبله کعبه مکرمه به تحویل اولند
و شعبان شریف تمام اولیجنی رمضان انبی تمام او توز کون اوج طومقلنگ
رضی آبتی نازل اولدی پس مسلمانلر اوج طومقلغه نیت ایتدیلر پیغمبر
صلی الله علیه وسلم حضرت نرینه خبر کلدیکه ابوسفیان بن الحارث میکردن
بر اولو کار بان ایله و مبالغه مال و اسبابله شامه بخارته کیندیلریدی
شمیدی کلور لر عمر بن عاص دخی ابوسفیانله بیله در روایت اولنور که
اول کار بانده اولولردن یتیم کشی واردی بولر بوسوزده ایکن جبریل
علیه السلام کلدی و دیدیکه یار سول الله مشلول اولسونکه حق تعالی
سکا فرصت و یردی مسلمانلر کافر ل اوزرینه غالب اوله چقلردر
و کافر لک مالی و اسبابی مسلمانلر نصیب اوله چقدر کافر ل بوزیلوب
مسلمانلر انده اسیر اوله چقدر همان چققی اوزره اول پس محمد علیه
الصلاة والسلام حضرت نری شاذ اولوب اصحابنه بو حال بیلدردی
همانکه اصحاب کرام حضرت رسالتدن بوسوزی ایشتدیلر صاندیلر که

ابوسفیان کاربانی اله که جگداز زیاده بولد اش و سلاح اله دیر اندن
 یتیم کشی پیغمبر حضرت تباریک حضور سعاد تباریکه جمع اولدیلر پس پیغمبر
 حضرت تباریک ابولبابی مدینه منوره ده خلیفه ایلدی کندولری عجله ایله
 جقدیلر قلان اصحاب کرام ایشدوب پیغمبر علیه السلام اردنجه سکر دیشدیلر
 سلاحه اولقدد مقید اوله دیر فی الجمله او جیوز اون اوج کشی و برروایتده
 او جیوز قرق کشی پیغمبر علیه السلام قنده جمع اولدیلر بو عسکر که ایکسی
 اتلو تمشی سواری قلاق پیاده ایدی نبی محترم حضرت تباریک ده لری عضبایه
 بنمشیدی بوکیدن اصحاب کرام که تمشید بیسی مهاجریندن ابیکوز اونوز
 التیسی انصاردن ایدی اندن پیغمبر حضرت تباریک بیجمله بدقیوسنه واردیلر
 بو طرفدن ابوسفیان کاربانی قالد بروب دکر کارندن مکه مکرمه و ارمشده
 ناکاه جبریل علیه السلام کلوب دیدیکه یا محمد صلی الله علیه وسلم ابوسفیان
 کاربانی قاچیردی بدر که ضاغ یا غنی طوطوب سواحل بحر دن یکدوب
 بدده اوغزه مدی شمعی مکه دن عسکر کلکیور سنکله محاربه اید چکر
 بو حال عسکر که بلدر که و قنرینه حاضر اوله لر کافر لری منزه ملردر پس منفر
 موجودات صلی الله علیه وسلم حضرت تباریک صحابه کرامه بلددی انلرده
 دیدیلر یا نبی الله زحریه کمد که شمعی بزد بولد اش و سلاح بوق اولقدد
 عسکره بزینچه جواب ویره لم که بیک و دخی زیاده در حق تعالی بو آیتی

کوندرد

کوندردی و از بعد کم الله احدی الطائفتین انما لکم و تودون ان غیر ذات
 الشوکه تکون لکم نبی محترم حضرت تباریک بیوردیلر که سزله مراد کز مالدر
 الله تعالی نک مرادی دین اسلامی اشکاره قیلوب کافر لشکر نبی سزله البکوزد
 فربا یکدر پس قریش لشکریده کلوب بنشدیلر پس اولکون کجی صبح
 اولدیکه جمعه کونی ایدی رمضانک اون بدخی کونی بعضی اوزن طفورنجی
 کونیدی دیرلر ابو جهل اشارت ایلدی قوش قومی حمله سی اتلندیلر
 صف چکدیلر الا نبی باغلدیلر همان کافر لشکر ندن عتبه اول امر دن میدان
 آینی سوردی ابکی صف ارا پرند طوردی قونداشی ثیبه بن ربیع و
 اوغلی ولید بیلسنجه ایدی اندن قبا و ازا ایله چا غروب مسلمانلردن آر
 دیدی و دیدیکه ارا کوزده فانه صوصا مش و ارایسه کلسون میدان
 کرسون بنمله جنگ ایله سون اول کافر اویله دیک انصار دن اوج کشی
 ایلر و واردیلر برینه عوف بن سعد و برینه حارث بن سعد و برینه عبدالله
 ابر و واحه دیرلردی عتبه انلر که اولر نبی سوردی و کیمک اوغللری
 اید و کن سوردی بلدی که انصار ایلردر دیدیکه وارک یکدک زیر
 سبز نیم حریم دکلر قانی اول محمد علیه السلامه ابوب مکه دن بیله
 کیدنلر بزم حریمز انلردر کلسونلر دیدی پس محمد علیه الصلو و السلام
 امیر المؤمنین علی و حمزه بن عبد المطلب و عبیده بن جارنک بوز لرینه باقدی

ابو جهل مجموع لشکر لری حضور بوز
 الا نبی ایدی اولی یک بوز ایدی بوز
 التیسی و ندیدی

انك حریفی من سگوز وارك بوكا فرم جواب ویريك بیوردی القضا اوجی
 دخی نبی محترم حضرت بلبله حلال الشوب ایلر و یوردیلر عبیده رضی الله عنه
 عنبه به مقابل اندن حمزه رضی الله عنه شیبه به مقابل علی رضی الله عنه
 ولیده مقابل اولدیلر بو اوج اجله صحابه اول اوج کافره قیلر چکوب بری برینک
 اوزرینه یوردیلر ایکی لشکر انلری طورب تماشایندلردی پس نکر
 ارسلانی علی رضی الله عنه ایریشوب ولیده بر قلع اوروب دپه سندن قوشاغنه
 دکی ایکی پاره ایلدی حمزه رضی الله عنه دخی شیبه اولدردی عنبه ایله
 حضرت عبیده اراسنده بزقاج حمله خطا کجدی اخر عنبه حضرت عبیده به
 بر قلع اوردی بر یاغن دشوردی حمزه ایله علی رضی الله عنه ابریشوب اول
 عنبه کافری دپه لدیلر عبیده بی پیغمبر قتنه کتوردیلر کوردیلر که عبیده نك
 یاغنه ایلکی چقمش نبی محترم حضرت نلری بیوردی یا عبیده بشارت
 اولسون سکا که جندن سنك اراغ اولد یغنه همان اولنجه در اولدو کلکی
 سنك مقامك جنددر عبیده رضی الله عنه بیوردی یا رسول الله بن
 اولدو کم ذیر منم اما برانی استرمکه بوجنك تمام اولنجه او غوللیم ایله سنی
 اورتابه الاما دیم و بو کافر لدن سنی صقیلوب جمع تعلقات سنك او کو که
 فریان اولد قارین کوردم رسول اکرم حضرت نلری بیوردی یا عبیده سندن
 راضیم انه تعالی سندن راضی اولسون عبیده حضرت نلری الحمد لله

دیوب جانی حضرت نه تسلیم ایدوب شهید اولدی پس محمد علیه الصلو
 والسلام مسلمانلری صواشه قندردی فخر عالم حضرت نلری بوسوزده
 ایکن کافر طرفندن بر اوق کلدی انصار دن بر کسته پیغمبرك او کند
 طور مشدی اسمی حارث بن سراقه ایدی اول اوق کا طوقندی اولنج
 شهید اولدی فخر عالم حضرت نلری نظر قیلدی انصار دن عمرو بن حجاج کورد
 النده بزقاج خورما واردی شهادت مرنبه سن اکا سوبلیدی و شهید لرك
 صور بوسوز جتنه وارد قلوبی بیوردی همان ساعت اول عمرو النده کی
 خورمایا بورا قدی قلجن الوب کافره حمله ایلدی بزقاج کافره بلدی آخر
 کندونی دخی شهید ایندیلر اندن فخر عالم حضرت نلری اول کندو ایچون یابد قکر
 او ایچنه کردی یوزین طور اغه سوروب حق تعالی حضرت نلرینه بیجده قیلدی
 چوق تضرع و نیاز ایلدی یارب بکا عنایت نظرن ایله شمدی اگر اصحابم
 بو کافر النده هلاک اولجی اولور لر سه ارق کسه ایمانه کلر یارب بکا
 نصرت و بر بیوردی و شول قدر تضرع ایلدی که ابو بکر رضی الله عنه
 حضرت نلری محمد علیه السلامك النی طوندی و دیدیکه یا محمد عاده
 حق تعالی حضرت نه احاح ایله زیرا که الله تعالی تقدیر نده نه اولور سه
 بز دخی اکا راضیوز اما بولر هنوز بوسوزده ایکن جبریل علیه السلام
 بتشدی و بیوردی یا محمد بشارت اولسون سکا کم حق سبحانه و تعالی

بدر خور ما بابر افندن
 و او ندن بر اوق غنیمت ایلدی محتشم

سكاوسنك اصحابكه نصرت ویردی و دخی بیک فرشته سکا یار دمه
 کوندردی پس فخر عالم صلی الله علیه وسلم حضرتلری جبریلدن بوخبر
 اشیدوب بغایت شاد اولدی اندنصکره فخر عالم حضرتلری جبریل
 علیه السلامه دیدیکه حق تعالی حضرتلری بیک فرشته می کوندردی
 جبریل علیه السلام دیدیکه بل که اوج بیک فرشته کوندردی ینه محمد
 علیه السلام دیدی اوج بیک می جبریل علیه السلام دیدیکه بیک
 حق تعالی حضرتلری بشربیک فرشته سکا یار دمه کوندردی نتکم قرآن
 عظیمه بیورر اذ نقول للؤمنین ان یکفیکم ان بمدکم ربکم بثلاثة
 الاف من الملكة منزلهن بلی ان نصبروا و اتقوا و یا توکم من فوره هذا
 بمدکم ربکم بخمسة الاف من الملكة مسومین محمد علیه السلام حضرت
 بوکلار مدد غایت شاد اولدی و اول او دن طشیره چقوب مسلمانلره
 یشارت ایلدی و انلر دخی شاد اولوب تکبیر کتوردیلر قللرین چکوب
 کافرلر اوزرلرینه حمله ایلدیلر و بوز دیلر و قچوردیلر اندن پیغمبر
 حضرتلری بر آویخ طور اراق بر بوزندن الیه الوب کافرلرک بوزلرینه
 صاحب شامت الوجود یکانند حق تعالی حضرتلری بر روز کار ویردی
 جمله سنک کوزینه قیوب کور ایلدی هیچ بر نسنه کورمه دیلر فرشتهلر
 بنشوب هر کافی دپه سندن اورورلر دی طرناغه دکن ابکی پارچه ایدرلر

نه نسیل قیوب اولد سکا یار دمه
 نه نسیل قیوب اولد سکا یار دمه
 نه نسیل قیوب اولد سکا یار دمه
 نه نسیل قیوب اولد سکا یار دمه

وقت اولور دیکه کافی فرشته لر شوبله اورورلر دیکه کورده سندنه نقدر
 کمک لری وارایسه ایدرلر دی و نقدر طمر لری و سکر لری وارایسه وارلرلر
 باره سی و جراحی هیچ بلور مزدی کیم اور دوغی دخی کورلر دی دوشوب
 چاه لردی جانی جهنمه اصم لردی اصحاب رسول الله دن شوبله روایت
 ایدرلر که بر کافی اولدر مکه بزه قصدا ایدرلرک بزیشمه دن اول
 کافر دوشردی اوزرینه وار دفته که باشن کسه و زخورد اولش بلور
 بلور دیکه انی فرشته لر اولدر مشدر اشبو فلم یقتلوه و لکن الله
 قتلهم و مار میت اذ رمیت و لکن الله رمی ایت کریمه سی بوسوزه شاهد
 عبدالله بن مسعود رضی الله عنه برضعیف کشیدی الندی برعصایه
 واریدی اولولر ارا سندنه کوزرکن ابو جهل کوردیکه اولش چان چکشوب
 یاتور عبدالله حضرتلری ابو جهل لعینک کوسی اوزرینه جقدی سلاخی
 دخی بوغیدیکه باشنی کسه ابو جهل کوزن اچوب عبدالله حضرتلرینی
 کوسی اوزرنده کوردی مکر عبدالله بن مسعود او کذمانده ابو جهلک
 چوبانی ایدی ابو جهل دیدیکه ای قیون چوبانجفی قتی هیستلوریه اونورد
 غافل اولمه عبدالله رضی الله عنه بیوردی چوق شکر الله تعالی حضرتکه
 بنی سنجلین بوکسل آشکول اوزرینه بندردی ابو جهل دیدی آشک
 اولیا میکی بوخه قریش اولولر ی بر سوری جمرینک الندی هلاک اولدیلر

و جهل اول ووزب و مال کتورن
 ابی بکت بدی برینک اری معاذ بن
 و برینک اری معاذ بن عمرو ابی
 مکه

اند دیدیکه با عبد الله با خبر و بر که لشکرک حالی نه اولدی فرصت یکم اولدی
عبد الله دیدیکه فرصت حق تعالی حضرت ینکدر و دخی پیغمبر ینکدر و دخی مؤمنلر کدر
ابو جهل ملعون دیدیکه بن اول طائفه دن دیکم دیوب کوزینی یومدی
ابو جهل بلند بر بیوک پجاغی و ارایدی عبد الله حضرت لری اول پجاغی چقار و
ابو جهل لعینک باشنی کسدی و پیغمبر حضرت لریک حضور سعادته کتورب
یه اوردی پیغمبر علیه السلام انی کور و ب سجد شکر ایلد اول اخشام اولنج
کافری قودیلر اخشام اولنج ینه لشکر کاهه کلدیلر و بیدغر اسنده کافر لدن
تیمش کشی اولدی و تیمش دخی امیر اولدی اما مسلمانلردن اون درت کشی شهید اولد
النسی مهاجر دن و سگری انصار دن ایدی پس یوم مقدار قصه بدری
انتخاب ایتدک تفصیلنی طالب اولانلر تاریخ طبری و سائر تواریخ مراجعت اسون
اعداد عاد و ا فی القلیب جمعهم صرعی و قد حرموا الرضی عیفا کا

بیان معانی بیت

سنگ دو شما نلرک اجمار ایلر او رولوب یا بلمش قیونک ایچنده انلر جمعی
دو شورلش اولد قری حاله عودت ایتدیلر حال بوکیم سکا جفا ایتدکلری
سبیلله الله تعالی نلرک و رسولنک رضالردن محروم اولدیلر یونینک
قصه سی شارح بخار شریف قسطاوی مرحومک شرحنده اولدیغی
وجه ازره ترجمه ایدلم شارح مرقوم بیورر که الحق اول کافدر

قلیبه القا اولوندیلر انلرک شانلرینی تحقیر ایچون و ورده ناس انلرک راجه
کره لرنده متاذیلر اولسونلر ایچون بو خسه دفن اوله لری ایچون دکل
زیرا حرینک دفنی واجب اولر و ابی جهلک قاتلی معاذ بن عمرو بن الجموح و
معاذ بن عفرادر نیکم صحیحین ده بویه در و اول ابو جهل ملعونک اوزر
عبد الله بن مسعود رضی الله عنه او غرادی حال بوکیم اول ملعون دشمنش
یازر همان باشنی کسوب رسول الله صلی الله علیه وسلم اقدیمه کورد
اما عقبه بن ربیعہ انی حمزه یا خود علی رضی الله عنه ما قتل ایتدی اما شیب
ربیعہ انی حمزه رضی الله عنه قتل ایتدی عقبه بنی بر روایتده قتل ایتدی
کبی اما عقبه انی عبیده بن الحارث یا خود علی یا خود حمزه رضی الله عنهم
قتل ایتدی یا خود اشترک قتل ایتدیلر اما امیه بن خلفی بن عقبه
عنده بنی مازندن انصار دن بر رجل قتل ایتدی ابن اسحاق عندنده
معاذ بن عفر او خارجه بن زید و حبیب بن اساف انی قتلده اشترک
ایتدیلر و سیرده عبد الرحمن بن عوف حدیثندن روایت اولندیکه
تحقیقا بلال رضی الله عنه امیه بن خلفه چقدی و نکلام بله انصار دن
بر نفر واردی امیه بن خلفی قتل ایتدیلر و اول ملعون بدنی بیوک ایدی
پس شیشدی انلرک اؤلکه اوزرینه طوبراق القاتلر حتی انی طوبراق
غائب ایتدی اما عقبه بن ابی معیط اول ملعونی علی یا خود غاصم بن

اما ناضح حضرت لریک اعدا
عاد و ا فی القلوب جمعهم
قولی اول اخشام اولنج کافر
قودیلر خبرینک مفادیدر

ثابت قتل ابندی صحیح اولان اول ملعون رسول الله صلی الله علیه وسلم
 حضرت تری قتل ابندی بردنی کابل عرقله اما غارة بن الولید امراء
 بخاشیه تعرض ابندی بخاشی بر ساحره امر ابندی اول ملعونک حلیله
 نفخ ابندی اکا عقوبه پس اول ملعون تو حسن الیوب بهائیه اولدی
 خلافة عمر رضی الله عنه حضرت نرینک خلافة سعاد تلرند ارض حبشته
 بیان جهنم اولدی بایاذا الی فی علی ظهر المصلی قدز او جفقه لم تفسد علیه
 صلاته بایند کرک ذکر ایتدی کز ترجمه کرک ذکر اید حکم ترجمه بخاری
 مرحوم سند متصل ایله ذکر ایدر که تحقیقا عبد الله بن مسعود رضی الله عنه
 عمرو بن ميمونه نحدث ان در که تحقیقا بنی صلی الله علیه وسلم بیت شریف
 عندند نماز قیلاردی و ابو جهل وانک اصحابی که انریدی نفر کافر لردر که
 انلرک اوزر لرینه فخر کائنات افندیمزید دعا ایتدی لر انلر اوتور لر دی انلرک
 بعضیسی که ابو جهل لر بعضیسنه دید که سرك فیکر ظوانک او غلر لرینک
 جزو رینک سلا بنی کنور بن محمد صلی الله علیه وسلم حضرت نرینک سجد ایتدی
 وفده ارقه سنه قور آمدی قومک اشقی سی نفس خیشنی بعث ابندی
 آمدی اول ملعون اول سلا بنی کنوردی و توقف ابندی حتی بنی
 صلی الله علیه وسلم سجد ابندی مبارک ظهر مقدسنه قودی کفین
 ارا سنده ابن مسعود رضی الله عنه دیرین اولحالی مشاهده ایدردم اگر

سازینت فغیر مقصود لر
 نوک ولدینا غی اولان در بدر
 سید منسبه لیبی جزو رفیع
 به و ضم زایله ذکر و انشی به
 قه و در جمیع احوال
 در رنج و رفق سده غم و ای

اشقی القوم مد فراد غنیه ان الیوم
 اول منسبه انشوی القوم و اس مع هذا
 جمله کفرده منسخر در در اول
 ملعون اول ملعون سجد ابندی

بنم ایچون قوت ولابدی رسول الله صلی الله علیه وسلم دن طرح ایدردم ابن
 مسعود رضی الله تددی انلرک بعضیسی بعضی اوزرینه شونی نسبت ایتدی
 و رسول الله صلی الله علیه وسلم ساجد ابندی رأس سعادتنی قال دردی
 حتی اکا فاطمة الزهر اکدی رضی الله عنها رسول الله علیه السلام
 رقه سندن اوسلا بنی آندی پس رسول الله علیه الصلوة والسلام حضرت
 رأس سعادتنی قال دردی صکره بیوردی اللهم عليك بقرنیش یعنی
 فربک کتار فی اهلاک ایله اوج کره بویور بیوردی پس بوبرد انلرک
 اوزر لرینه مشقنی اولدی عبد الله بن مسعود بیورر اول کافر لر اعتقاد
 ایدر لدی کیم تحقیقا عاشوبل حرامده مستجابدر بوندن صکره رسول الله
 صلی الله علیه وسلم دعا سنده تعیین بیوردی واولا اجمال ایلدی کتی
 نقض بیوردی پس اللهم عبت بنی جبر اسمی عمرو بن مشاء بن حنظله
 دیمکه معروف ابندی بوقت فرعون و ششی و ما یون ابندی و عليك
 یقین بن ربیع و شیب بن ربیع و الولید بن عتبة و أمیه بن خلیف
 و عقیة بن ابی قحیط و بنی صلی الله علیه وسلم یا خود عبد الله بن
 مسعود یا خود عمرو بن ميمون یدنجیسنی عذابندی پس حفظ
 اولندی لکن مؤلف موضع آخرده یدنجیسی غمارة بن الولید بن المغيرة
 دیو ذکر ایتدی ابن مسعود رضی الله عنه بیوردی بنی علیه السلام

انلك اوزر لرینه بد دعا ایدر کوردمم الا بوکونده وانلر بد دعا به
 مستحق اولدیلر اول کونده ذیرا علیه السلام اوزرینه ربیبینه عباد
 حالده غضبینه مباشرتاً بتدکلرندک والارسول الله علیه السلام
 حالی اذیت ایدنلره عفوایدی ابن مسعود رضی الله عنه بیوردی بن شول
 ذات اجل اعلایه قسم ایده رمکه رسول الله صلی الله علیه وسلم عد
 ایندیکی کافر لری قلیب ایچنده مصروع وانلش کوردم قلیب فتح قاف و
 کسر لام ایله طاش ایله اورلمزدن اول قیویه دیر لوقیلدن لوقیل بددر

بیان مفردات بیت واعرابه

اعداد اول جمعی کاف خطابه مضاف غایبی ضرورت وزن ایچون اعدانک
 همزه سی حذف اولندی مبتدا عاد واجمله سی خبری مبتدا و خبر جمله سی
 وجه سابق اوزره معطوف هر حالده یا ایها السادات اولنده معتبر عادوا
 عاد یعودن عاد فعل ماضی سنک جمعیدر عدادن دکل فی القلوب
 عادوا به متعلق لکن کلام مذمتی و اذیر تقدیر کلام عادوا خائفین
 فی قلوبهم جمیعهم تاکید معنویدر عادوانک جمع ضمیری اولان واودن ضرعی
 صادره فنی و رانک سکونی و عینک فنی و قصر به صریح جمعی صریح
 کوشش و انت اولان کسینه که مغلوب دیمک اولور عادوانک ضمیرندن
 صادر و قدح مواخ ضمیر مرقیدن بنده خالدر و مرضی نیت حال و عین

شرطی

بنی جوف واه اولان عادنک
 عادنک بیت دوندی بیت اولور
 عادنک بیت دوندی بیت اولور
 عادنک بیت دوندی بیت اولور
 عادنک بیت دوندی بیت اولور

شرطی اولان قد لفظ مذکور در جمیع حالات مذکور در این بیت
 عادوا اوزرینه معطوفدر وصیغه سی محولدر الرضا اسم مصدر اولدر
 و ممدود اولدر لکن همزه سی ضرورت وزن ایچون حذف اولندی یا خود
 مصدر و مقصور اولدر هر حالده الف لام مضاف الیه دن عوضدر
 رضا تقدیرنده بجفا کاحرموا به متعلق کاف خطاب فخر کائنات حضرت لرینه
 الف الف اشباعدر فی یوم بد دعا وایه یا خود حرموا به طرفدر یا خود علی سبیل
 التنازع ایکسینده طرفدر یا خود مؤخر قدانک فعلنه طرفدر بد مدنیه
 منوریه اوج درت قوناق وادر قدانک جمله ابتدائیه کاف مفعولی خطاب
 علیه السلام ملائک ملک جمعی انت فعل ماضی مفرد مؤنث عائیه سنک فاعل
 من عند ربک انت فعلنه متعلق قانلت ملائکک صفتی یا خود انک حال لکن
 قد مقتدر در قد قانلت تقدیرنده اعداء عدول جمعی مفعولی لکن اعدانک همزه سی
 ضرورت وزن ایچون حذف اولندی کاف علیه السلام خطاب فخر اشباع

بیان تقطعات بدین

عَدَانَتُ مُسْتَفْعِلٌ ذُو فِی تَقْنُو مُسْتَفْعِلٌ بِ جَمِیعُهُ مُتَفَعِّلٌ عَنْ
 صَرَعٌ وَ قَدْ مُسْتَفْعِلٌ خَرِمْ رِضًا مُتَفَعِّلٌ عَنْ جِجْفَا فَعِلٌ
 یوینک مصرع اولدیمک اولی و ثانیسی مضمیر لر و عروضی اصل اولدر
 و مصرع ثانیسنک جزء اولی مضمیر و ثانیسی سالم و ضری اصل اوزره مفعولدر

پس دیدیلر که زنجیه ایدیم بوسفیان دیدیکه هر کیم که بم اویمه که امیندر
دیدیلر که سنک اوله تقدیر آدم آلور اکاز صغیموزنجیه ایدلوم بونسنه د
مکه خلقی قتی قورقدیلر محمد علیه السلام انلاردی هب طو توبه ارضا ندیلر
بونلر بوجمله محمد علیه السلام مدن احتیاط ایندکلی کی محمد علیه السلام
دخی انلر جنک انه لاندن حذر ایدردی اول کونکه پیغمبر علیه السلام
مکه به کلدی صور دیکه قریش قومی نه تدبیرده در دیدیلر که قریش
قومی بنوبکر بن کثانه لشکر جمع ایندیلر مرتب سلاح ایله غرب جانبنده
طور غور دیلر کندولردخی جبهه و زره کیوب شهر ایچنده اولر زنده و دگانلرند
طور دیلر و بنوبکره دیدیلر که اگر محمد علیه السلام بزم ایله صواش اینیجک
اولور سه زردخی اینمز و اگر صواش ایدر سه شهر ایچنده صواش ایدر
سزدخی محمد علیه السلام لشکر ایدردن کله سز صواش ایدر سز انلار
تدبیری بونک اوزرینه در پس پیغمبر علیه السلام چونکه بوسوزلی ایشند
خاطر شریفنده شوبله طوندیکه انلرایله صواش اینیه امدی جبریل علیه السلام
بوایت کریمه بی کنوردی لا تقاتنوه عند المسجد الحرام حتی یقاتلوه فیه
فان قاتلوه فاقتلوه همانکه بوایه کریمه نازل اولدی پیغمبر علیه السلام
بوسوزلی بونک کندی بوردی و بیوزدی سن کندو لایکه سنکر
و کتی و کایت شهر قورده سنکر مشرق طرفه و کایت غلزه بر سست

وزرینه سنجی غریبیت ندن خالدر بن لوبیده بی بی کندی بوردی و بورد
سندخی کندو لایکه وارکت مکه نکه غرب طرفه سنجاغی دیک انده بی
بکردن وجشه لشکر ندن کسه لروار انلر سز کله صواش اینیجه سزدخی
صواش اینمکز پس زبیر بن العوام مکه به واردی رسول اکرم بوردی
برده سنجاغین دیکدی زبیر لشکر ندن ایکی کندی کروقا المشلدی قریش
خلق اولی ایکی کندی بی اولدر دیر خالدر بن لوبیده دخی کندی لشکر بوردی
پیغمبر علیه السلام مراد ایندیکه برده سنجاغی دیکدی بنی بکرو وجشه
لشکر خالدی فارسولدر صواش ایندیلر خالدا نلری بوزدی و لشکرند
اوج کندی شهید ایندیلر ایکی دخی زبیر لشکر ندن شهید اولدی فی الجمله
مسلمانلردن بشر کندی شهید اولدی اما خالدر بن الولید اوج کافور پیر
بوندر نصکره عظمتی لشکر ایله پیغمبر علیه السلام شریف بیوردی ذی طوی
دیدکلی محله طور دی اندن نظر ایله دیکه خالدا ایله وزیر ایله مکه اهلی
نه ایش ایدرلر اگر صواش ایدر سه کندی دخی حمله قله کوردیکه مسلمانلر
مکه نکه اشاعا سبن طوتمشدر جب چوره قوشا تمشدر و کندو بوردی
برده سنجاغی دیکدی کندی بوردی که ایدر صواش بوقدر پس مرتب لشکر
شهره طرغور بوردی و کجه منادیلر ج غرر لور دیکه انلر
بی سبیلان قله امن درمزدخل المسجد الحرام فلو امن و من دخل داره فیه امن

و من دخل دار حكيم بن خزام فهو امن ومن دخل تحت لوائه رويحه فهو امن بنى
 محترم صلى الله عليه وسلم حضرت تلى زبیره و خالده و فلاح لشكره اعمار لشديده
 و قش طائفه سندن هج بر كسه اولدر ميه سز مكره انلر صواش ايدلر اوڭ
 التى كثرى جالدين و درت كشي نسواندن مسجد ايجنده ده بولاسز يا خود
 كعبه اور قسسه صارلمش بولاسز انلره امان و پر ميوب اولدوره سز بوردمش
 تفصيلي طبريده در چونكه حضرت رسالت عليه افضل التمايا حضرت تلى
 مكه نذ قوسنه وارد بيلر اول كون دوه لرى عضبايه بنمشلردى و رفره
 عمامه صارلمشلردى على بن ابى طالب كرم الله وجهه او كجه پيغمبرك سنجاغين
 چكردى مهاجرين و انصار پيغمبرك صاغنده وصولنده طور مشلريدى
 اندن زبیره سنجاق ديكدوكى محله چادرمى فورك ديوبوردى اول ارادن
 كچدى نامسجد قوسنه وارنجه دوه دن ايندى مكه كافلرى و سبتلرى
 طوطو و لوب و تور مشلردى پس پيغمبر عيده استازوم بيهيدار مسجد قوسنه
 واردى دوه سندن ايندى اندن كعبه بى بدى كره طواف ايلدى و طواف نضكه
 نماز قلدى اندن نضكه بوردى كعبه قوسين اجد بيلر ايجنده نقدر بوتلر
 و ارايسه اياقلىنى طوند بيلر بوزلرى اوزرينه سوريو طشر به اند بيلر اول
 بوتلرله براولوسى واردى ادى قبل ابدى اول طاشدن ابدى اتق حرم
 قوسنده اشبك ابلد بيلر تاكه مسجد كرتلر او ستنه بصالر و اول بوت شمدي

عصبة بن مويه بن فخر
 صادره سكوتى و لغت مند
 بيهيدار قوسنه بيلر
 قولاغى يارنش اولمشفوق
 الاذن معانسه امارسول
 اكرم صلى الله عليه وسلم
 حرم بيهيدار قوسنه
 مسجد قوسنه بيلر
 ياد در قولاغى يارنش
 بيهيدار قوسنه
 بيهيدار قوسنه
 بيهيدار قوسنه

دخى الله بتوز چونكه بيت الله ايجى بوتلردن پانه اولدى حضرت رسالت
 ايجر و كردى ايجى ركعت نماز قلدى مكه اهل مسجد ايجنده طوطو و لوب
 او تور مشلردى وكى اولرينه قاجوب كتمشلردى و چوغى ابوسفيان
 اوينه كرمشلردى بيلد بيلر كه حضرت رسالت انلر كه صواش اينك مرادى
 دكلدر اوڭونوندن جقوب مريد عليه السلام مكه قسسه كد بيلر شونقندر
 او شدي بيلر كه مسجد طوطو و لوب اولدى حضرت فخر كاشان عليه افضل
 التسليمات نماز دن فارغ اولمچى كعبه قوسنه جقوب ياغ اوز رسته
 طور ب البنى حلقه به كچور ب يوزينى مسجد ايلدى اندن بيوردى
 الحمد لله وحده لا اله الا الله نصر عبده و انجز وعده و همز الا خراب وحده
 يعنى شكر الله تعالى به كه بن ضعيف قولنه نصرت ايلدى و مكه بى سكا
 مستخر ايلدم ديوبو و عدد دخى بنمشيدى وعدنه و فالايلدى و نيم دنمنايلرى
 خور و ذليل ايلدى اندن مكه خلقنه بوز و طوبى مكه خلقنه فكر
 ايدرسز و كند و كزى شمدي نجه كوررسز بكا ايند و كزى كزى خود
 بلورسز شمدي بن سزه نه ايدن بيوردى سهيل بن عمر كه هنوز مسلمان
 اولمشدى ياغ اوزرينه قائمى يار رسول الله بزرگانه ديك و نه فكر
 ايدلوم قرينك سبتدى سن و سبت زاده سن اصليكه و وطنكه
 كدله و كندى قومكه فرصت بولدا سنك لطفكدر ايدم بوز بودرك

انجاز و عددن مسند فخر كاشان
 حضرت تلى حبيب بن قوس
 مكه مكرمه مدنيه مشهور ميلادن
 كزى نيم نام خا كد كد كن سوره
 فخر و اول بيلدى و ارايسه التمام
 اهل بيت كعبه بيلدى و نيم
 حبيب بن قوس بيلدى و نيم
 قائم بن قوس بيلدى و نيم
 كزى نيم نام خا بيلدى و نيم
 بيلدى بيلدى بيلدى بيلدى

پیر بر بزمه حرمت اید سن و بکثر میزی خوشه طوته سن و عورت میز و او غنچه میزی
 اسیر کیه سن و صوچیزی باغشلیه سن گاه می عفو قیلا سن بر سکا ایند و کزی
 سن بزه اینیه سن دیدی چونکه بنی الرحمه علیه اکمل التما با حضرت لری بوسوزی
 اشنیدی مبارک کوز لری باش ایله طولدی مکه اهلی انی کورب زار و زار
 اغلشدیلر شوبله فغان ایندیلر که اواز لری عیوفه چقدی اندن بیوردی
 بن سز نه دیه یم همان انی دیر مکه قوند اشم بوسفر پیغمبر قوند اشلرینه دیشید
 لا تریب علیکم الیوم یغفر الله لکم و هو ارحم الراحمین همانکه پیغمبر علیه
 السلام دن بوسوزی اشنیدیلر پیغمبره الفشود عالرا ایندیلر بنی محرم حضرت لری
 کند و الیه کعبه قبوسنی قبادی اندن دوه سته بنوب چادر نه کلدی مکه
 اهلی بولک بولک کلوب محمد علیه السلام ملک الین الوب مسلمان اولدیلر اول
 وقت بر سورة جلیله نازل اولدی اذ جاء نصر الله و الفتح تاخرینه و ارجه
 چونکه اولکون اخشام اولدی بینه صباح رسول اکرم حضرت لری صباح
 نمازن قلوب او توردی عمر بن الخطاب رضی الله عنه کند و دن اشغیرق یزد
 کوستردی عمر حضرت لری دخی او توردی لشکر کلیسی دیوان دورب
 حاضر اولدیلر اندن اهل مکه جمله محمد علیه السلامه قول اولدیلر زیل خالده
 ابن الولید ایله جنک اتمشلردی خالدا نلری بوز مشیددی مکه شهرتی قهر
 بله اشنیدی ما لکین الوب بلکه کند و لری دخی اسیر ایدوب اصحاب کرام

راسنده قسمت اینسه او توردی نکی پیغمبر علیه سلام اول قومی اینر کدی
 کلسنی آزاد ایلدی اوج کونه دل خلافت بولک بولک کلوب مسلمان اولدیلر
 بوقصه شریفه و لطیفه چوقدر بوقدر ایله اکفا ایلده احزاب نصرت
 قصه سنی علی وجه الاجال ذکر اید لوم بو خندق محاربه سنک اصلی بودر
 اولوقتکه بنو النضیر خود لر بنی حضرت پیغمبر قلعه دن سوردی قورتلان
 جحود لر عربستان ایچنه طاغلوب هر می بر قینه به و هر کویه و هر شهره
 دوشوب خلقتی از دیر و ب محمدیلر ایله جنکه تحریک اتمشلردی مکه کافولری
 و ابوسفیان و قریش دخی نلر ایله اتفاق ایدوب نی نهایت لشکر جمع ایدوب
 مدینه منوره اوزرینه کلوب محمد علیه السلام ایله جنک ایتمه تدبیر
 اتمشلردی محمد علیه السلام حضرت لری بو وجهله کافولرک اتفاق قدرین
 ایشدوب قتی پریشان اولدی مسلمان لر غایت قورقوبه دوشدیلر جمیع
 عرب بریکا اولدیلر بزبونلر ایله باشه چقامایزدیدیلر پس محمد علیه السلام
 حضرت لری دخی اصحاب کرامی جمع ایدوب مشاوره بیوردیلر هر کشتی بدوزلو
 فکر ایلدی آخر شونک اوزرینه اتفاق ایندیلر که مدینه منوره دن جقمیلر
 شهر ایچدن جنک ایدلر لکن قلعه مز بوقدر نیجه اید لوم دیدیلر مسلمان
 فارسی رضی الله عنه دیدیکه بزم و لایتمزده پارس شهر لرنده عادت بودر که
 انجان بر باد شاهک اوزرینه بر اولود شمان کلور اولسه شهره اضر افته

خندق قززلر شویله که ایلدی یول بولمز کجه بو وجهله اول اولود شمانی دفع
ایدلر پس محمد علیه الصلوة والسلام حضرتلری سامانک سوزینی
بکندی اصحاب کرام دخی بونسنه صواب کورب مدینه نک اطرافنه خندق
قازدیلر عقبجه کهار لشکری کلدی بوجهله کم انک کی لشکر اصلا کورلش
دکلدی فویش کافرلی ورتیه عربلری وجمع جود لرحمله سی بر اولوب تمام
سلاح ابله کاشلردی مسلمانلر کافرلی که بوصورتله کلد کلرین
کور دیلر جمله سی قورقوبه دوشدیلر مدینه شهری همان الندی بلدیلر
محمد علیه السلام انله نصیحت ایدوب قورقونک فرصت زمدر کافرلر بوزلوب
منهزم اوله جقدر یوردی بونک اوزرینه تمام بکرمی التی کون کجدی هیچ
اراده جنک اولدی همان انجی اوق اتشورلردی کافرلردن اوق ابله اوج
کشی اولدردیلر مکر فویش ایچنده بهادرلردن بر اولو کافر وار ایدی شویله که
دیار عربده اندن بهادر کمنه بوغدی آدنه عمرو بن عبد الوده دیرلردی
بو عمرو جنک سلاحلرینه کروب باشنه برد مشقی نو تفاق بوب خنده کارنه
کلمشدی مسلمانلر طرفنه کجه که برکوزه دوردی بر قاج کشیلر علیبنک
ارکین اکامدج ایندیلر علی برکنج بکندر اما که محاربه ده هیچ برکسه آکا
غریب اوله مشدد دیدیلر اول کافر غیرنه کلدی بر عربی انی وار ایدی
دنه مکتوب دیرلردی اتی کتور دیلر بندن هموارلردی خندق

ایچنه صحرانیدی که مسلمانلردن بکا کجه جفاجق ربولامدی چاغروب دیدی
اول علی ارایسه باشه باش کلسون جنک ایده لوم ازلک بجه اولور اکا کوسنه یم
علی رضی الله عنه اول کافرا لافنی اشندی همان کندوبی خندق ایچنه اندی
عمروانی کوروب نه کشتی سن دیدی علی رضی الله عنه اول ایستد وکت ابی
طالب اوغلی علی یم دیدی عمرو دیدی که سنی او کد بلرین سنی بر هیبتلو کشتی
صافوردم سن صفتلور آدمه بن جنک ایندکه عاریدم سرم علی کتره نه وجهه
دید که سن عار ایدرسن بن عار اینم ارایست انوکدن بن بیازه ونه بکل
جنک ایده لم عمرو غضب ایندی علی به حمله قلدی علی انک حمله سنی صاود
دیده دیکه کجه علی بر قلع چالیدی انک بر یاغن دوشوردی عمرو صحرانوب یاغی
اوزرینه طوردی علی حضرتلری بوکزه بر اولوندق کتور هنر واریسه
کوره لم دیدی عمرو ایر بشوب علی به بر قلع اوردی علی انک حمله سن دیرلر
علی دخی ان ذوالفقار ایلد چالیدی عمرو دخی علیبنک حمله سن دفع ایلدی
فی الجمله صبا حدن اوبله وقتی اولنجه ایکسیتی بری بریله جنک ایندیلر هیچ
بری برینه طفر بولامدیلر اخر علی حضرتلری بیوردیکه یا عمرو سنکله
عهد منر بوایدیکه باشه باش جنک ایده لم سن زبونمی اولد که یارد مجی کتورده
عمرو دیدیکه یارده کم کلدی علی دیدی او ش اوغلت کلدی عمرو دوندیکه
اردنه بقا علی رضی الله عنه اوبله چالیدیکه عمرو ک بر اولیو غن دوشوردی

عمرو دیدی یعنی جمله ایلدک علی دیدی پاک فراتر بخدعه یعنی جنگ اصلی
 داشمقدار عمرو و بلوغین بردن الوب علی به قارشواندی علی صاولدی
 اندن ابریشوب اول کافی چالیدی یکی پاره ایلدی چونکه عمروی اولدردی
 خندکدن چقوب پیغمبر علیه السلام فتنه کلدی برازدن توز او تورشدی
 کافر خندک نگارنه کلوب عمروی یکی پاره اولش کوردیلر فواید و فغان
 ایلدیلر اندن صکره بنی عطفاندن برکشی و ارایدی قتی اولو معتبر کشیلردن
 ایدی انک آدینه نعیم بن مسعود دیرلردی حق تعالی انک قلبنه اسلام محبت
 برافدی بریکجه خندکدن کچوب پیغمبر حضرت تلبیک قاتنه کلوب سدن اولدی
 و دیدیکه یابنتی الله چوق زماندرکه بن سنک دینکه دونک استردم
 بجد الله که شمدی میسر اولدی مسلمان اولدم امدی بکانه امر ایدرسک
 بیورکه بن آنی برینه کتوره بر دیدی پیغمبر حضرت تلی سندن دلک ایدرمکه
 ینه کافر ایچنه واره سن انلرک اراسنه تفرقه براغه سن بری برنک ایره سنکه
 ججود و ایلله ساژ کافرلار اسنده اتفاق اولیه نلری برندن ایریلجواش
 قولای اولور بیوردی خود نعیم اولو کشیدی ابوسفیان ایلله و ساژ
 کافر ایلله آشینا ایدی جمله سی نعیمه حرمت و عزت ایدرلردی همانکه
 پیغمبر حضرت تلی نندن نعیم بوسوزی اشتدی علی الراس و العین دیوب اول
 کجه ایچنده ینه چادر نه کلدی حاله کسه مطلع اولدی هماندم کوندرد

عجود لک بکلرینی چاغرتدی انلرک کده ای بکلرینی بلور سنکه اولدن طوز
 انک یشردوستلر و قنداشلر و بن سزه ابوصالحلردنم دیدی انلرک
 جمله سی بلی هم اویله در دیدیلر اندن دیدیکه بن برنسته اوزرینه مطلع اولد
 هیچ سزدخی بلور سنر انلر دیدیلر که اول نه در نعیم دیدیکه شول
 ایشکم سنر محمد علیه السلام ایلله ایده لم دیر سنر قیش ایلله و بنو غطفانله
 محمد علیه السلام اراسنده اول تدبیر یوقدر انلر دیدیلر که نندن دیر سن
 نعیم دیدیکه شوندن دیرمکه قیش قومی و بنو غطفان راق بردن کشلرد
 و کلدک رینه قتی بشیمان و لشلردر هر ریزی ینه و لایتنه کیمک فکر نده در
 انلرک ایچک سز بونده یا لکر طوره سز سز کور سز که بونجه کوند
 بو اراده او تور مشلردر هیچ بریسی جنگ اتمک فکرنی ایددی او مارلر که
 سز محمد علیه السلام ایلله جنگ ایده سز اول غالب اولور سه سز قیلر سز
 انلر قبالر فور تولار و اگر فرصت سزک اولور سه انلر غنیمت صاحبی اولوب
 طیوم اوله لر اول ججود لر راست سوبلدک امانه تدبیر ایدلم سن نه
 دیر سک دیدیلر نعیم دیدیکه بکا خوش کلور که محمد علیه السلام ایلله
 جنگ اتمیه سز تان بنو غطفاندن و قیش رئیس لرندن بر قاج کشیند
 او غولرینی لاسر سزک قاتو کوزده رهن اولا تا محمد علیه السلام ایلله
 سزک ایشکوز بریکا اولینجه انلر سزک قانکردن کتمیه لر تاکه سزک جه که

بن باغلیه لر قاچق ند بیرن یمیه لر انلردیدیلرکه ابوسویله دیک اویله
ایده لم پس نعیم بونلری بوجمله چونکه باغلی انلره دستور و بردی
کندیلر بوبکا ابوسفیان و قریش اولولارنی برارایه جمع ایتدی و دیدیکه
ای قوم بنی بلور سز که سزکله دوستلغم نه وجهله در انلره بلور زدیدیلر
نعیم دیدیکه بن بر خیر ایشتم سزه بلدرمک استرم اوت صاقلک که بو ستر
کسیه فاش اتمیه سز انلردیدیلرکه حاشا نعیم دیدیکه بلیکزه اشبو
قریظه جودلری بوندن اول محمد علیه السلام ایله عهدلشمیلردی اول
عهدی بوزب سزکله بولک ایشلردر شمیدی اول عهدی بوزد قارینه قتی
پشیمان اولشاردر قورقارلر که سز کتدو کزد نصکره محمد علیه السلام انلرک
باشلرینه بر بلا کتوره ینه انلر محمد عبده السلام ایله یکی عهد ایلمک استلر مشر
محمد علیه السلامه دیرلر مشکه یارن بزرنسته بهانه ایدلم قریش سیدلرینک
اوغللرینی رهن استیه لم سنک قانکه کونده رلم انلر ایله نه ایدرسک ایت بزم
کاهیزی باغشله بزی انجتمه دیشلر امدی بونسنه بن تحقیق بلوب سزه
سویلرم اگر یارن انلر سزدن اوغللری کوزی رهن استرلر ایسه زنه ار
ویرمیه سز که کتدو قانکره کورسز قریش بگلری نعیمک سوزن بکندیلر
انزین دیدیلر اندن نعیم بنی غطفانه دخی بویله سویلدی بوسوز که واقع
ایلدن جمعه که یئیدی نه اول کیمه ابوسفیان و بنو غطفان قریظه و نصیر

محمد در دینه دم کوندردیلرکه یارن جنک ند بیرن کورب حاضر اولوک محمد
علیه السلام ایله جنک ایدلم زیرا کور سز که بر قتل و درد اوت بوق طغنا
بوق اجنقدن طوارلریمز ضعیف اولدیلر فرضت یا انلرک اوله یا بزم اوله
محمد در دیدیلر که یارن شنبه کونیدر بزجنک ایدم یوز صبر ایدلر
ابوسفیان ینه آدم کوندردی البته یارن جنک ایدم رز بهانه ایتمکوز جنک
ساز حمله حاضر اولوک بوق دیر سکز یارن کیده رزدیدی محمد در
نعیمک سوزی کرجکدر دیدیلر پس محمد در دیدیلر که سز او زاق بردن
کلمش قوم سز استر سکز که یارن جنک ایدم وز اوغللری کوزی بزم قاتمردم
رهن قویک قریش کافرلری محمد در دن بوسوزی ایشدیجک کوردو کوزی
نعیمک سوزی کرجکدر بونلر محمد علیه السلام ایله بر نکه در دیدیلر
و خبر کوندردیلر که بزاوغللریمز کیسیه رهن ویرم یوز اگر اینتر سکز
بولداشلو ایدلم یوغیسه بزکیده ریز بوسیدن ارالینه خلاف
دوشدی هم اول کیمه بر قتی خشم اوروز کاراسدی اول روز کار
ریج صبا ایدی ننکم بنی محترم حضرتلری بیورد نصیرت بالصبا و اهلیک
عادی بالدور شوبلکه کافرلرک نجح سنک چادرلر باشلرینه بقدی
و ملائکه کرام جوانب عسکرده تکبیر ایتدیلر و کلان ملککریک ایدی
اروسفیان که کتده قورقو دو شندی و کیمه قچموند بیرن ایتدی

وقومیه مشوره ایندی آخر الامر قاجدی التک فاجدو غن بشید بچک قلاز
کافور و محمود لرخی طاغدی لر بو واقعہ فخر نبویہ نیک بشیخی بلندہ ایدی
یل تمام اولنغہ اون کون فالمشدی بوا یکی قصہ نیک خلاصہ سنی نقل
ایندک حسب الطاقہ عزوۃ احد وغزوۃ وادی حنین فوعا ذکر می مولم
اولد یغندن انلری ناظم مرحوم ذکر ایتدی اشارت ایلہ کج دی

بیان مفردات بیت واعرابہ

والفتح مبتدأ جملة فعل ماضی تحتہ هو ضمیر مستتر فی علی لفتح قولہ راجع
جمہ سی جملة فعلیہ اعرابدن محال مرفوع خبری مبتدأ تحت مبتدأ خبر جملة
جملة اسمیہ اعرابدن محلی بوق معطوف اول بیتدہ کی جئتک فاصدا اوزرینہ
یاسید السادات اولندہ مقبر کاف خطاب جاءک مفعولی یوم ظرفیت
اوزرہ منصوب جاءک ظرف زمان فتحک مضاف الیہی فتحہ کاف خطاب
مضاف مکة فتح مصدرک مفعولی جاءک فتحہ نسبتی نسبت مجازیہ در
مجاز عقلی اولہ رق زیافتح تخیر وضبطہ سبیدر دیمک اولور کہ تخیر
وضبطہ سبب اولان فتحی الله تعالی کوردی یعنی احسان ایندی والنصر
مبتدأ فی الاخراب متعلق بنصرہ یاخود صفتی النصرک تقدیری الکائن
فی الاخراب النصر دن حال اولہ احتمالیہ واردر تقدیری کائنات فی الاخراب
قدرا اوجہ عنی متعلق خبری و تحقیق الحق و اقامتہ بایندون

کوفه احد و در دین
فاده بعد از این
شعبه شکر بایستد
بدر و غزوه وادی حنین
میکاف و ضمیر مستتر
میسر

فعل ماضی موقات کلمک معناسنه یقال و فی زید اذ انی قاموسک بیانہ
کوره بالتمام کاملاً ویرمک معناسنه معنای اولہ کوره الله تعالی نیک نصری
خرابده تحقیق سکا کدی معنای ثانیہ کوره الله تعالی نیک نصری سکا بالتمام
کاملاً ووردی اسناد دہ مجاز اولوب الله تعالی یوم اخرابده نصری
سکا بالتمام ووردی دیمک اولور سببہ اسناد قبیلندن اولہ رق یاخود
والنصر مصرع اولدہ کی جاءک ضمیر مرفوع مستتر فی اوزرہ معطوف فصل
بولند یغندن ضمیر منفصل ایلہ تاکیدہ حاجت یوقدر بونقدیر جہ قدوافا
النصر دن حال اولور ماضیک حال وقوعک شرطیدہ جمهور خانہ کوره
واردر کاف خطاب فخر کائنات حضرت نلرینہ خطابدر الف الف ثناء عدر

بیان تقطیعات بیت

وَالْفَتْحُ جَامِعٌ مُسْتَفْعَلٌ لَمْ يَمْ تَمْ مَفْعَلٌ جَاءَكَ مَكَّةُ مَفْعَلٌ
وَنَصْرٌ فِي الْمُسْتَفْعَلِ أَخْرَابٌ قَدْ مُسْتَفْعَلٌ وَافَاكَ مَفْعُولٌ
بِوَيْتِكَ مَصْرَعٌ أَوَّلُكَ جِزْءٌ أَوَّلِي مَضْمُونٌ تَائِسِي هَالَمْ فِعْرٌ وَضِي أَصْلُ أَوْزَرِهِ سَالِمٌ دَرُومِ مَصْرَعٌ
تَائِسِي جِزْءٌ أَوَّلِي وَتَائِسِي مَضْمُونٌ وَضَرَبِي مَقْطُوعٌ أَوَّلُو بِي عَاقِبَتِي وَضَرَبِي لَوْ مَضْمُونٌ
هُودٌ وَنُوشٌ مِنْ بَهَاءِ تَجَمُّلًا وَجَمَانٌ يُوسُفٌ مِنْ فَيَاسٍ سَنَاكَ
وَدُخِي بِاسْتِدَارَاتِ هُودٍ وَبِوَيْتِكَ بِفِعْرِ رُصُلُوا اللَّهُ عَلَى نَبِيٍّ وَعَلَيْهَا السَّلَامُ سَيِّدُكَ

بیان معانی بیت

۴۰ و حسن کردن بجزایر ایدوب زینتندیلر و دخی یوسف پیغمبر علیه السلام
 جمالی سینه شمس بگرون جمالک یارلدی سینه آیدینلغی و نور کت مستفاد
 و مکتسبدر چونکه هود و یونس و یوسف علی نبینا و علیهم الصلوٰه و السلام
 انبیا عظام حضراتی ایچنده حسن جمال ابله مشهور لر اولد قلرندن انلری
 تخصیصن بالذکر یوزدی وَحَدِّثَانِدَه نَبِیْ مُحَمَّدٌ حَضَرَتْلَرِ انْبِیَاءِ عِظَامِ
 حضراته خلقتده یعنی شکل و صورت و شمائلند و دخی اخلاقده فائق
 اولدی و انبیا عظام حضراتی علم و کرمده اکامقارب و یقیر اولدیلر
 و انلر کلبسی اندن ملتس و مستمد اولدیلر تنکم بوصیری مرحوم رده سند
 ذَا الْقَلْبِیْنَ فِی خَلْقٍ وَفِی خُلُقٍ وَلَمْ یُدْنُوْهُ فِی عِلْمٍ وَلَا کَرَمٍ
 وَکَلِمَةُ مِنْ رَسُوْلِ اللَّهِ مُنْفِیْسٌ غَرَفًا مِنَ الْجَبْرِ اَوْ شَفَا مِنْ الذِّبْرِ
 لکن حسن و جمالند هود و یونس و یوسف علیهم السلام حضراتی و انبیا
 عظام مدن زیاده ملتس و مستمد اولد قلرندن امام ناظم حضرتلری انلری
 بوینده دکیوردی غیر برینک ملتس و مستمد اولد قلرینه منافی دکلدر

بیان مفردات بیت و اعرابه

هود مبتدا یونس هود و زرینه معطوف من بهما من مؤخر جملایه متعلق
 بها فی الاعمال مدبایه حسن معنایه لکن مدی لاجل ضروره افزون حذر
 اولدی کاف خطاب مصاف خطاب غرض کاشان حصرتا زینه نجله تفعل بامدلر

فعل ماضی تشبیه مذکر غائب تخنده کی تشبیه ضمیری هود و یونس راجع جملة
 جملة فعلیه اعرابین محلا مرفوع مبتدای خبری جمله سی اسمیه اولمرف
 وجه سابق اوزره حذف عاطفه جشک اوزرینه معطوف قریبی اولان
 الفتح جاءک اوزرینه معطوف اولمرف دخی ممکن و جمال یوسف مبتدا
 جمالک یوسفیه اضافتیه من ضیاء سنا کا ظرف مستقر مبتدای خبری
 کائن من ضیاء سنا کا تقدیر بنده جمله سی جمله اولی اوزرینه معطوف ضیاء
 مدبایه ایدنلق معنایه سنا سینک فتحی و قصر بایه ضیاء عظیم ظاهر معنایه
 ضیاء تک مضاف الیهی بومقامده سنا مهود و له رفی اوزرینه اوزرینه ارتفاع
 معنایه در کاف خطاب مضاف الیهی خطاب الیه سنا کاف خطاب

بیان تقطیعات بیت

هود و یونس مستفعلن نش من بها متفاعدنک تجلأ متفاعدن
 و جمال بومقام علن سنا من ضیاء متفاعدن سنا کا فعل از

بویند مصرع اولنک جزء اولی و تانیسی سالم و تروخی اصل اوزره سالمه
 و مصرع ثانیسک جزء اولی و تانیسی سالم و تروخی اصل اوزره مقطوع در

فَدَقَّتْ بَاضَه جَمِیْعَ الْاَنْبِیَاءِ طَرَفَسُجَّانِ الَّذِی اسْرَا کَا

بیان معانی بیت

و دخی یاسیند السادات تحقیق سن باطه جمیع انبیا عظامه فائق و مرشید

غالب اولدله پس ليله معراجده کجه نك بعضي سنده سني پور يئدك ذت
اجل اعلازي بن شانه والوهينه لايق و مناسب اوليان شيلردن تنزيه
وري قلازم يعني اول اجل واعلا اولان الله تعالى واقعه و نفس الامرده
شان اولوهينه لايق اوليان شيلردن منزله و بر يئدك بن دخی بويله منزله و پري
اولد يغي اعتقاد بدوب لسانمله دخی بخالفيني ز ايدره نك سبحان الله ديوزدك
يئد ره شان الوهينه لايق و لايق صفات سلبه ده تفصيلي كسب كلاميه ده
وز كوي مزجوميك و صفت فاده سنده و شرو حنده مسطور و ميتندد انبياء
عظام حضرت ائمه اوزر زينه رسون اكرم حضرتينك فائق اولد يغي نفاذ كر و لئان
قصيده بده نك ايكي بيتلري دلائله و قصيده هنزيه نك اول بيتلري

كيف رقي رقبك الانبياء	باسماء ما طاولتها سماء
لنساووك في علاك وقدحا	ل سنا منك دوهنم و سناء
انما مشوا صيفائك للنا	يس كما مثل النجوم السماء
نت مضباح كل فضل فانصر	ذرا لا عن ضوءك الاضواء

بخصوص بيتلردر و حديث صحيحده اناسيد و لدام و دخی بر و اينده
فالرسم على بي و حديث ترمذيه اناسيد و لدام يوم القيمة و لا تخد
فبيدي لواء الحمد و ما من نبي ادم فمن سواه الا تحت لوائى و دخی بو حديث
شريف ز من دخی اينده صريحده حديث بخارى و غير بدن ايجون كه

مجدد افشا
مجدد افشا
مجدد افشا

ناسيد الناس يوم القيمة و اناسيد العالمين حديثنى حاكم تصحيح ايلدى و ملكه
گرام اوزر زينه فضيلتي دخی معلوم اولدى هنزيه شرحنده ميبيندر

بيان مفردات بيت واعرايه

قد فقت فاق يفوقون فعل ماضى مفرد مذكر فخر خاضدر جمده سنى وجه
سابق اوزره حذف عاطف ايله معطوفدر باطة يا حرف ندا طه فخر عالم
حضرتلرينك اسماء شريفه سندن اوله رقا ايراد ايلدى هر تقدر عطف
واسطه سيله ياسيد السادات نداسى ملحوظ ايسه ده امام ناظم حضرتلري
فخر عالم حضرتلرينى اسم شريفلريله ندابه زياده مجتلى اولديغندن و قورونه
دخی مدارى اولديغندن تكرار ندا ايلدى جميع الانبياء فقت فعندك مفعول
الانبياء نك هنز سنى وزن ايجون حذف اولندى طر اطانك ضمى و رانك تشديد
جميعا معنائه تاكيد معنوى و ليق اوزره منصوبدر فسيحانده فاشرط
مخدوفه جوابدر نكهم پس قوليله بيان معانيد و تقرير اولنديك و ينه تقرير ايدرم
ديمك اولور كه سن باطه جميع انبياء به و تنام فائق اولدوكسه و بو و خله سنى
فائق ايدن الله تعالى در بنم و جميع ائمه اوزر زينه بوانعامك اوزر زينه
الله تعالى به شكر ائمه واجب اولديغندن افضل اذكار دن اولان تسبيح
ايله سنى ليله معراجده اسرا ايدن الله تعالى بي تسبيح ايدرم سبحان
تسبيح معنائه در كه علم مصدر در حق تعالى بي زوجه دن و زوجدن

وَوَلَدَ دَرْوِشًا نَقَاصِدُنْ نَزْرِيَه وَتَقْدِيرِ مَعْنَا سَنَه دَالِدِرْ وَسَبْحَانَ
كَلِمَه سَمِیْ مَعْرِفَه اُولَمُغْلَه غَیْرِ مَنُونَه دَر عَلْتَبَنَك بَرِیْسِی عِلْمِ اَوْرِیْسِی اَلْف نَوْت
مَزْدِیَنَانْدَر زَبَرِ اَسْحَانَ عِلْمِ تَسْبِیْحِدِر وَمَصْدَرِ بِنْتَ اَوَزْدَه مَنُصُوبِدِر
اَبْرَیْ اَللّٰهُ تَعَالٰی مَنِ السَّوْبَرَاءُ سَبَّكَیْنْدَه دَر كِه حَقِّ تَعَالٰی یٰی اَلتَّكَاكِدِ وَالْمُبَالَغَه
صِفَاتِ نَقَاصِدُنْ وَشَانِ اُولُو هَيْتَه مَنَافِیْ اِضَافَاتِدُنْ كَالِیْلَه تَنْزِیْهِ وَتَقْدِیْرِ
اَیْدَه رَمِ مَعْنَا سَنَه بِعَنیْ بُو یَا هَجَه اَعْتِقَادِ وَاَوَارِ اَیْدَه رَمِ دِیْمَكْدَر
الَّذِی مِضَافُ اِلَیْهِ اَللّٰهُ تَعَالٰی دِنِ عِبَارَتِدِر اَسْرِیْ اَفْعَالِ بَايَنْدُنْ فَعْلُ اِمَا ضَر
تَحْنَدَه كِی فَاَعْلُ ضَمِیْرِ الَّذِی یَه رَاجِعِ اَسْرَآ كِیْمَه نَكْ بَعْضِیْسِنْدَه یُورْمَكْ
مِرَادِ لَیْلَه مَعْرَاجَه اِسْرَآ دِر قِصَّه مَعْرَاجِ اَمْتِ الَّذِی لَمَّا رَفَعَتْ
بَیْتِنْدَه بَیَانِ اَوَلَنْدِیْ اَیْدِیْ كَافِ فُخْرِ عَالَمِ حَضْرَتِ لَیْلَه خُطَابِ اَلْف مَعْلُومِ

بیان تفسیرات بیت

قَدْ فُتَّتْ بِأَمْسْتَعْلِرْ طَهْ جَمِیْ مَسْتَفْعَلْنَ عَ اَلْاِیْنِیَا مَسْتَفْعَلْنَ

ظُرَّ اَنْفَسُ مَسْتَفْعَلْنَ حَانَ الَّذِیْ مَسْتَفْعَلْنَ اَسْرَآ كَامَفْعُولْنَ

بُیْنَك مَصْرَعِ اَوَلَنْك جَزْ اَوَلِیْ وَنَا یَسِیْ مَضْمُنْ لَوْ عَرِیْ وَضِیْ سَنَه وَلِیْدِ قَدْ نَصَرَ
زَبَرِ اَسْحَانَ اَیْلَه مَضْمُونِ اَوَلَشْدَر مَرْفُومِ اَصَارِ عَمْدُنْ عَدَاوَلَمَارِ بَعْدَرِ عَرِیْ وَضِیْ سَنَه
وَمَصْرَعِ نَا یَسِیْ جَزْ اَوَلِیْ وَنَا یَسِیْ مَضْمُنْ لَوْ وَضِیْ تَقْطُوعِ اَوَلَشْدَرِ اَصْلِ اَوَزْدَه
غَاثِیْ رَحَافِ اَفْئِمَارِ اَیْلَه مَضْمُونِ اَوَلَشْدَرِ زَبَرِ اَوَاضِمَارِ عَالِدُنْ عَدَاوَلَمَارِ

وَاللّٰهُ يَاسِسُ مِثْلَكَ لَمْ يَكُنْ فِي الْعَالَمِينَ وَحَقٌّ مِنْ نَبَاكَ

بیان معانی بیت

وَدُخِیْ بِاَسْبَدِ السَّادَاتِ بِنَ اَللّٰهِ تَعَالٰی بِه قِسْمِ اَیْدَه رَمَكِه یَا یَسِیْ سَنَكْ مِثْلَكْ
عَالَمِیْنْدَه اَوَلَمْدِیْ بِعَنیْ عَالَمِ كُونْدَه اَوَّلِ خَلْقِ اَوَلُونْمَكْدَه وَجَمِیْعِ عَالَمِ سَنَكْ
نُورِ كِدُنْ خَلْقِ اَوَلُونْمَقْدَه وَخَاتَمِ اَلْاَنْبِیَا اَوَلْمَكْدَه وَامْتَكَلِ خَیْرِیْنْدَه وَسَبْعِ
مِثَاقِیْ وَسُورَةُ بَقَرَه نَكْ تَحْرَدَه كِی اَیْكِیْ اَبْتِ كَرِیْمَه لِرَسْكَ اَوْرِیْلَه دَه وَدُخِیْ
سَا اَسْكَ اَخَاصِ اَوَلَانِ اَشْیَا دَه وَدُخِیْ سَنِیْ نَبِیْ قِلَازُنْ اَللّٰهُ تَعَالٰی حَقَّقَه
وَوُجُودِنَه قِسْمِ اَیْدَه رَمَكِه ظَاهِرِ اَوَلَانِ وَحَقٌّ مِنْ نَبَاكَ اَبْتِ لَاحِقَه مَرْهُونْدِ
هَرِیْقْدَرِ بُو بَیْنَك تَمَّه سَمِیْ قَلْمَقْدَه مِمَكْنِ اَیْسَه اَللّٰهُ لَقْظَه جَلَالِیْ اَوَزْرِیْنَه
عَطْفَه فَاخْتِرَاحِ اَلرَّبِّطِیْنِ فُخْرِ عَالَمِ حَضْرَتِ لَیْلَه عَالَمِیْنْدَه مِثْلِ اَوَلَه دُغِیْ
دَلَالَتِ اَیْدَرِ اَحَادِیْثِ شَرِیْفَه جَمْلَه سَنْدُنْ اَبْنِ عَبَّاسِ رَضِیْ اَللّٰهُ عَنْهُمَا حَضْرَتِیْنْدِ
رَوَايَتِ اَوَلِنَانِ حَدِیْثِ شَرِیْفَكِه وَلَوْلَا نَحْمَدُ مَا خَلَقْتَ اَدَمَ وَلَوْلَا مُحَمَّدٌ
مَا خَلَقْتَ الْجَنَّةَ وَالنَّارَ وَلَقَدْ خَلَقْتَ الْعَرْشَ عَلَى الْمَاءِ فَاَضْطَرِبَ فَكُنْتُ
عَلَيْهِ لَا اِلَهَ اِلَّا اَللّٰهُ مُحَمَّدٌ رَّسُولُ اَللّٰهِ فَسَكُنْ وَدُخِیْ رَوَايَاتِ تَحْرَدَه لَوْلَا ه
مَا خَلَقْتَ السَّمَاءَ وَلَا الْاَرْضَ وَلَا الْقَطْلَ وَلَا الْعَرْشَ وَلَا وَضَعْتَ ثَوَابَ وَلَا
عِقَابَ وَلَا خَلَقْتَ جَنَّةً وَلَا نَارًا وَلَا شَمْسًا وَلَا قَمَرًا هَرِیْقْدَرِ بُو حَدِیْثِ شَرِیْفِ
اَبْنِ عَبَّاسِ دُنْ مَوْقِفِیْ صُورَتِنْدَه رَوَايَتِ اَوَلَنْدِیْ سَه عَقْلِ اَبْنِ مَعْلُومِ اَوَلُورْ شِیْ

اولد بگندن مرفوع حکمنده در وینه صحیح اولدی نا اول من تشق عنه الارض
 فَالْبَشْرُ حَلَّةٌ مِنْ حُلَلِ الْجَنَّةِ ثم اقوم عن بيمين العرش ليس احد من الملائكة يقوم
 ذلك المقام غيري سراج بلقيني فنا واسند ذکر ایندیکی روایتده الله تعالی
 حبیب اکرم حضرت لرینه بیوردی لقد مَنَنْتُ عليك بسبعة اشياء اولها انی
 لما خلق فی السموات والارض اکرمتک و دخی روایت لخراده بلقینی
 ذکر ایلدی ینه تحقیق جبریل علیه السلام رسول اکرم حضرت لرینه دیدیک
 ابشر فانک خبر خلقه وصفوته من البشر حباً لک الله تعالی بهالم یحب به احد
 من خلقه لا مملکاً مقرباً ولا نبیاً مرسل الا حدیث و دخی ساز احادیث شریفه کرم
 هنزیه شارحی ابن حجر مرحوم ذکر ایدر کیف ترقی رفیق الانبیاء بیتنده

توضیح در متن
معناست باین اولد

بیان مفردات بیت واعرابه

و ان ۰ و وقسم ایچوندر جمله قسمیه مابعدیه وجه سابق اوزره حذف
 عاطف ابله معطوفدر یایسده یا حرف ندا پس فخر عالم حضرت لرینک اسمیه
 شریفه سندن اولارق یار ایلدی هر قدر عطف واسطه سیله یاسید
 السادات نداسی ملحوظ ایه ده امام ناظم حضرت لری فخر عالم حضرت لرینی
 سم شریفه لایله ندایه تعشیر اولد بگندن و هم وزنه دخی مداری اولد بگندن
 تکرار ندا ایلدی تنکیم بیت سابقه مرور ایلدی مثلاً مبتدا کاف خطابه
 اضافیه لایک تختنده مثلاً به راجع ضمیر ایله مبتدا نیک خبری فی العالمین

لم یکن

لم یکن نیک خبری لم یکن موجود فی العالمین تقدیرنده عالم ماسوی الله تعالی در
 تفصیلی محسنده مسطوردر تشبیه صیغه سیله او قومنده ممکن دینا و آخرنده
 دیمک اولور و حق من نبکا کاقسم سابق اوزرینه معطوف مثلاً لم یکن
 اوزرینه تسلیط اولارق بیت لاحقده تسلیط ممکن نیکم سوبلندیک
 بوبینده و ماقبلنده کی بیتلرده جئتک اوزرینه عطف اعتبار ایتیموب
 ابتداء کلام اوله رقی ربط ایتمه ده ممکندر بلکه حذف عاطفدن
 و نداء ثانیلری توجیه دنده سالمدر و حق من ۰ و او عاطفه اولور الله اوزرینه
 عطف ایدر سک و اوقسم اولنده اعتبار اولور مابعدنده کیبینه مرهون
 اولور سه و اوقسم ایچون اولور حق ثبوت و وجود معناست من الله تعالی دن
 عبارتدر بنا تفعلیل یابندن بنی قلیق معناست جمهور قلیق اوزره ناقص و اوی
 اوله رقی نبیا اصلی نبیا اولور مهموز لازم اوله رقی نافع قلیق اوزره لکر وزن
 ایچون همزه سی لقه قلب اولندی کاف بنی علیه السلامه خطاب الف اشباع

بیان تقطیعات بیت

وَاللّٰهُ يٰ مُسْتَغْنٰی یٰس مِثْ مُسْتَغْنٰی لَکْ لَمْ یَکُنْ مُتَفَاعِلِن
 فِی الْعَالَمِیْ مُسْتَغْنٰی نَ وَحَقِّ مِّنْ مُتَفَاعِلِن نَبَاکَا مَفْعُولِن
 بوبینک مصرع اولنک جز اولی و ثانسی مضرع و عرضی اصل اوزره سانه در مصرع نا
 جز اولی مضمون نسی سالم و ضرنی اصل اوزره مقطوع و زحاف اضمار ایلله فرح و اولمشد

عَنْ وَصْفِكَ الشَّعْرَاءُ يَا مَدَّ ثَرُّ عَجَزُوا وَكَلَّوْا مِنْ صِفَاتٍ عُلَا كَا

بیان معانی بیت

ودخی یاسید تسادات سنک و صفکدن جمیع شعرا عاجز لر در بامدثر و دخی
انلر سنک عالیات اولان صفاتلرکی تعداد و بیان و حقیقه تفصیل دیور غور
یعنی انلرک و سغنده دکلدر تنکم قصیده برده ده بوصیری مرحوم فان
فضل رسول الله لیسرله حدیث عربی عنه ناطق بقیم دیور رسول کبریا حقنده
و و صفنده بیورر دیمک اولور که نبی محترم حضرت تلرینک فضائل تفصیلیه
ایچون نهایت یوقدر ولوبلغا و فصحا مبلغنه بالغ اولنسه ده تفصیل
ویاندن عاجز اولنور بلکه حقیقت ذات محمدیه فی و معانی صفات
احمدیه بی انجق صفات ربوبیت و خالقیت و کالات ازلیه ایله موصوف
اولان حتی عالم سمیع بصیر مرید قادر متکلم مکون اولان الله تعالی
بلور بویه اولدینندن بعض عارفون دیدیلر که مخلوق صفات
الوهیه بی بلورلر نعوت مصطفوی بی بلزلر تنکم شارح علی القاری
مرحوم او بیت شرحنده بیورر وحد ذاتنده هم اوبله درده

بیان مفردات بیت و اعرابه

عن و صفکده عن مؤخر عجز و ایه متعلق وصف معنای مصدری اوله رق
منفعه ایل اولان کاف خطابه مضافدر فاعلی عجز و ف که الشعرا در

الشعر مصدرک فاعلی اولق صبح اولوز برا عجزوا
یعنی ای شعرای من بعد از صبح اولوز بر عجز و
بسته

بسته مذکور اولان الشعر اقرینه سیله الشعراء مبتداء یا حرف ندا مدثر تفعل
با بندن اسم فاعل صیغه سیله نبی محترم حضرت تلرینک صفت اسمی سیدر ماضی سنک
اصلی تدثر تاء تفعلد نصکره دال واقع اولوب مخرجلرینک اتحادندن
تایی داله قلب ابتدک قلبا یدوباد غام ائمه ده مدغم اولان دال اولایی
سکن اینمنزله ابتدا متعذر اولدینندن قیله برهمزه و صر مکسوره کتورد
دثر اولدی اسم فاعلی لامحاله مدثر کلور عجز و اعجز فعل ماضی سنک
جمع مذکر غائبی و اوضیری شعریه راجع جمله سی مبتدایک خبری مبتدا
و خبر جمله سی بعدی اولان جثک اوزرینه حذف عاطفه معطوف یا و بی
اولان والله یا ایس منک آه اوزرینه معطوف یا سید السادات اولنده مقبدر
ابتدا کلام اوله ده محتمل تبصر و کلا و اعجز و اوزرینه معطوف و اوضیری ینه
شعریه راجع کلا و کلا و کلا و یورلق و قدر تنزلک معنایه باب ناندن
من صفات ده من کلاویه متعلق صفات صفتک جمعی صفت ذات ایلله قائم اولای
معناکه عرضدر حال ایلله تعبیر اولنور علا عینک ضمیله علیانلر جمعی
رتبه و شرف معنایه کاف فخر علیه خطاب و الف الف اشباع

بیان تفسیرات بیت

عَنْ وَصْفِكَ الشَّعْرَاءُ يَا مَدَّ ثَرُّ عَجَزُوا وَكَلَّوْا مِنْ صِفَاتٍ عُلَا كَا
عَجَزُوا وَكَلَّوْا كُنْ مَتَفَاعِلُنْ لَوْ مِنْ صِفَاتٍ مَسْتَفْعَلُنْ عُلَا كَا فَعَاوُنْ

قال ابن الحاجب وفي قولهم ماذا صنعت وهما أحدهما أن معناه ما الذي على أن يكون ذا معنى الذي فيكون التقدير شيء الذي صنعت أي صنعتته فما مبتدأ وما بعده خبره أو بالعكس وحينئذ جوابه رفع أي مرفوع على خبر مبتدأ محذوف كما ذكرت الأكرام أي الذي صنعتته الأكرام ليكون الجواب مطابقا للسؤال في كون كل منهما جملة اسمية وأما وجه الآخر

أن معناه أي شيء وهما

عبارتان أحدهما أن ماذا بكاملها بمعنى أي شيء والثانية أن ما معناه أي شيء وذا زائدة والظاهر أن مودها واحد فان معنى قولهم أنها بكاملها بمعنى أي شيء أنه ليس لكل منها معنى بالاستقلال لكون كلمة ذائدة والمفهوم من مجموعها أي شيء وحينئذ جواب نصب أي منصوب على أنه مفعول لفعل محذوف كما ذكرت الأكرام أي صنعت الأكرام ليكون الجواب مطابقا لسؤال في كون كل منهما جملة فعلية ويجوز في الأول نصب الجواب بتقدير الفعل المذكور وفي الثاني رفعه على أن يكون خبر مبتدأ محذوف ولم يقبله المصنف لفوات المطابقة بين السؤال والجواب ابن الحاجب لا يفهمه

موصول بمتن كلامي وملا

جاء بك شيء تام به متناهي ما يدق ماذا يقول المادحون قولك رب بنده بسبب أولئك الجوارح

ببيتك مصرع أولئك جزء أولى مضمرة ثانية سالم وعروضي سالمه أولئك قد نصركه زحاف ضمائر إله مزخوفة أولئك مصرع ثانية جزء أولى سالم وجزء ثانية مضمرة وجزء ثالثية ضربيد راصل أوزره مقطوع أولئك

مَاذَا يَقُولُ الْمَادِحُونَ وَمَا عَسَى أَنْ يَجْمَعَ الْكُتُبُ مِنْ مَعْنَاكَ

بيان معاني بيت

بأسيد السادات مادحون نه شيء دبر لر مادحونك ديدك كرى وما عسى أن يجمع الكتاب أدراكا قوله وارجحه معنسى كاتبلر بارسول الله سنك معنا كن واوصافك وعند الله تعالى رتبة ومنزلتك كن برشيئي يازمه ايله جمع ايدوب سنك مجبريكه كشف وبيان انمه به قريب ولد بيلر

وَاللّٰهُ لَوَ اَنَّ الْيَحَارَ مِذَا دُهُمُ وَالشُّعْبَ اَقْلَامٌ جُعِلَ لِذَاكَ

معنسى نزل الله تعالى به قسم ايدو رزكه اكر تحقيق ذكر لر او كاتبلر مدادى اولسه واغاجلرك داللى قلملر اولوب اود كر لر مقدارى اولان مداد ايجون قلمر قلنسه لو شرطيه نك جوابى بيت تالبد له لم بقدر قوليد

لَمْ يَقْدِرِ الثَّقَلَانِ بِجَمْعِ نَدْرَةٍ اَبَدًا وَمَا اسْطَاعَا اِلَهٌ اِذَا رَاكَ

بيان معاني بيت

انس و جن اوسنك معنسى واوصاف ورتبه كى نادر واز اولار قى ابد اجمعه قادره لما زلوه اسنك معنسى واوصافك ادر كه اسطاعا عتلى وفقد تلى دخی

اولماز امدى كاتبلردن مراد ثقلاندر كه انس و جن در تنكم عز وصفك الشعر بينده بعض غارفونك كلامى نقل اولندى تذكر يا اخی

بيان مفردات الابيات الثلاثة واعرابها

ما زادته که ما استفهامیه مبتدا ذبرینده الذى معنسانه در بقول المادحون صله سیدر وما عسى ان يجمع ادراكا قوله وارجحه استفهامك جوابیدر قولهم تقدیر بیل معنسى دیمك اولور كه نه اصل شى شول برشى درك مادحون آنی دبر لر انلك ديدك كرى شى انلك وما عسى ان يجمع الكتاب ادراكا قوله وارجحه قولریدر خلاصه سى مادحونك ديدك كرى شى انلك وما عسى الى آخره قولریدر يقول فعل مضارعنك مقولى ضمیر محذوف در بقوله تقدیرند بو تقدیرات هامشید یازد یغمران الحاجل

ومثلا جامی نك كلامندن مأخوذه در المادحون يقول فعلنك فاعلیدر ومادحك جمعیدر مدح مطلقا ننادر كرك جمیل اختیاری اوزرینه اولسون وكرك جمیل اضطراری لوزرینه اولسون تعبیر اخر كرك جمیل اختیاریله اولسون وكرك جمیل اضطراریله اولسون وما عسى واو ابتدائیه مانافیه عسى افعال مقاربه دن فعل مقاربه نك تعریفی ماوضع لقرب حصوله للفاعل اخذافیه بو تعریفی ايله معرف اولان شق ثالثی معنسانه در یعنی مثلا عسى شول بر فعلدر كه انك فاعله

حصولی قوبدر اوفعله اخذ و شروع دن ایچونکه اوفعله شروع متکامل
جزمی سببیه در که فاعل خبره شروعنه قصد ایله مثلا بوا فاعل
مقاربه نك بواستعماله كوره عسی ان بخرچ زید ديسك فقط مرفوع
ذكر اولمقل غلبه خبر دن مستغنی اولور اسم منسوب و منسوب الیه
مشمول اولد یغندن ایچون امدی بواستعماله معنی اعتباریله ناقصه
اولور کان زید قویا خروج معناسنه و بومقامده ماکان الکتاب قویا
جمعهم من معنا کادیمک اولور مرفوع و منصوب مقامینه اقامتی قصد
ایتمکسن مرفوع اوزرینه اقتصار اولنور سه اوافعال مقاربه تامه
اولور قُوب خروج زید معناسنه و بومقامده ما قرب جمع الکتاب من
معنا کامعناسنه تفصیلی ملاجائی مرحومک کافیه شرحنده در وجه
اخراج تالیله الکتاب اسم فاعلک جمع مکتری ان یجمع فعل مضارعنک
فاعلی جمله سی محلا مرفوع اسمی و خبری مقامینه قاتر اولور مرفوع و
منصوب محله اقامتی قصد ایتمکسن مرفوع اوزرینه اقتصار اولنور سه
ماعسی فعل تام اولوب قرب معناسنه اولوز من معنی کاده من ابتدائیه
اوله ممکن تبعیضیه اوله ممکن زائد اوله ده ممکن تأمل اوله معنی
مصدر میمی یعنی المفعول معانی بیتی بیاند معنادن مراد نه اولد یغنی
بیت کان خطاب و لف عامر واده و او قسم ایچون کتابک

نبی محترم حضرتلرینک معناسنی جمعه قویا اولد قلربی تا کید ایچون جمله
قسمیه بی ماد حون کتور دیلر لو شرطیه مشهور اولان معناسی اولک
انتفاسندن ایچون تائینک انتفاسنه موضوعدر لکن بومعنی بومقامده
توبیرمز بر معنای آخری دخی وارد در که شینک استمراری قصد اولنور ده
اوشی کند و سندن تقبضینک ابعده ربط اولنور مثلا لؤا هانتی
لا کر منه کی که وجود اکر امک استمراری بیان ایچوند زرا هانت اکر امی
استلزام اید بنجه اکر امی نه کیفیت استلزام اینتر سببکنده اولور
بومقامده دخی معنای مراد بود در که ثقلانک معنای نبی محترم دن ابداندر
وقبل و له رق جمعه انلرک قادر اولمملربنک استمراریدر بحارک انلرک
مدادی اولد یغنی وا غا جملرک بالدری و مداده قلم قلند یغنی تقدیرده آن
حرف مشبه بالفعلدن البحار بحرک جمعی آن نك اسمی مداد مرکب معناسنه
آن نك خبری جمع ضمیری هم کتابه راجع ثقلانندن اوله لری اعتباریله
والشعب شینک ضمیه عینک سکونیه شعبه نك جمعی اغاج دالی معناسنه
البحار اوزرینه معطوف اقدم قلمک جمعی مداد هم اوزرینه معطوف
عامل واحد معمولینی اوزرینه عطف قیلندن جعلن فعل ماضی مجزول
حرف مؤنث غایبه تخنده کی نائب فاعل هین قازمه راجع جمله سی قازمات
صفتی لذلک ده لام حرف جر جعلزیه متعلق ذالک بعیده موضوع

اشارت مشاربهمی دکره مقداری ولان مدد الف تلف تسباع
 لم یقدر الثقلان آه لولک جوابی الثقلان ثقلک تشیه سی انس ایه جن
 دیمک تجمع فعل مضارع مفرع مؤنث غائبه متخذه فاعل ضمیری همی
 جماعت اعتباریه الثقلان راجع وتاویل مصدرده اوله رق تسبع
 بالمعیدی کبی لم یقدرک مفعولی ندّه قلیل معناسیه تجمعک مفعولی
 بعض نسخه ده نزره زای هوزایله واقع اولمشدر قلیل معناسنه ندّه
 کبی ایداضرفی ایدزمان استقبالك بلا نهایت اولانی آخرت زمانی کبی
 خلاصه کلام انش و جن رسول کبریا علیه افضل التحایا حضرت تلینک
 معناسندن ایداز بنی جمع اتمکه قادر اولمدیلر چوغنی یاخود مجموعنی
 جمع اتمک زه قالدی وما استطاعوا لم یقدر او زرینه معطوف استطاع
 یسطیع دیرلر طایله مجتمع اولان تابی استیثالا حذف ایدرلر نتمک صاحب
 مراجع الباب الثانی فی المضاعف قولک آخرنده ولکن يجوز حذف تائه فی
 بعض المواضع نحو استطاع یسطیع کامر فی فیلک بیورر کوچ یتک و
 طاقت کنور مک معناسنه له استطاعوا به متعلق ضمیر غائب معنایه
 راجع ادراکام مفعولی استطاعوا نیک الفی حالت نصب الفی خلاصه کلام
 وانش و جن حبیب اکرم حضرت تلینک معناسنی ادراکه وبلیه کوجلری
 و بفتدی یتدی نیک عن وصف الشجره یتدی بعض نسخه و بفتدی

کلامی نقل ولندیدی بو تقدیرجه کاف خطاب ولندی استطاعوا نیک جمع
 ضمیری اولان ووالثقلان راجع افرد اعتباریه تجمع ده جماعت اعتباریه
 همی ضمیری راجع اولدینی کبی کوجه ترجمه ده ادراک ادراک یدرک دن مصدر
 دیو ترجمه ایدک بو تقدیرجه کاف خطاب اولمز اصل کایمه ن اولور
 لکن طین غالب ادری یدری ادراه مصدر اوله بلدر مک معناسنه
 بو تقدیرجه کاف خطاب ایچون اولور ایات سابقه ده کبی بونه کوره
 معنائلر قادر اولمز لر سنی بلدر میه زیرا انلر سنک معنایک و اوصاف
 ورتیه کی بلوب حاضره یدر نمشدر یدر زمت نه زه قدی شرف
 وزن ایچون همزه سی حذف اولندی یاخود بینه دزی یدریدن
 اسم تفضیل اوله بینه کاف خطاب ایچون اولور معنائلر سنی یا رسول الله
 کجه یلوزلر که انسانن وحق تعالی نیک پیپی رسولیسک ورحمة
 للعالمینسک لکن سنی زیاده سبیل وحققیه بلزلر زیر اسنک علو
 مرتبه کی وفضائل بی نهایتکی انحق الله تعالی یلوز بوجه کوره دخی
 همزه سی حذف اولندی دیمکه حاجت فالز زیر اصل او زرره ادری در
 یاخود ادری احمر و زننده صفت اوله معنائلر دن هریری سنی بلیجی
 اولدی یاخود جمع فلت وزنی او زرره دزی نیک جمع فلتی اوله جمع کثرت
 متاخره مستعمل اوله رق لکه کوره نر یعنی انش و جن سنی بیجید

وجودنده قلان روح بقیه سی فی الاصل و طوطام و و او ت معنسه محشوة
حنا جشوبانیدن اسم مفعول در طول و در لش معنسه بهو کاد د با
محشوة نه متعلق هوی محبت معنسه کافی خطب بچون الف لف طاق

بیان تقضعات بیت

لَا يَنْفَكُ قُلُوبُ الْمُتَّقِينَ بَعْضُهُمْ لِبَعْضٍ يَاسْتَعِظُونَ
وَحُشَاهُ مَتَاعًا لِّلْغَوَاةِ يَسْتَفْعِلُونَ

بویند مصرع اولی و ثانسی مضمون و عروسی سده و در و
زحاف اضماریله مزخوفه در و مصرع ثانیسک جز اولی سالم و ثانسی
مضمون و جزء ثالثکه ضربیدر اصل او زده مقطعع اولشدر
و از اسکت فقیه صمتی کله و از انطق و مدح علیا کا

بیان معانی بیت

و دخی یا سید السادات بن سکون ایلدیکم و قده بنم صتمک کلیسی سنک و صفا
و کالانک ملاحظه سنده در و دخی بن نطق ایلدیکم و قده سنک مرتبه
علیاکی مدح ایدوب سویلرم حد داننده امام ناظم حضرتلری بویئیده دخی
منقر موجودات حضرتلرینه اکل مجتهدن صمت و نطقلری دخی بنی محترم
حضرتلری ملاحظه و مرتبه عیاسنی محله و لدی فی ذکر و بیان بوردیلر

بیان مفسر بیت

و محشوة نه متعلق هوی محبت معنسه کافی خطب بچون الف لف طاق
بویند مصرع اولی و ثانسی مضمون و عروسی سده و در و
زحاف اضماریله مزخوفه در و مصرع ثانیسک جز اولی سالم و ثانسی
مضمون و جزء ثالثکه ضربیدر اصل او زده مقطعع اولشدر
و از اسکت فقیه صمتی کله و از انطق و مدح علیا کا

و از بوق مده ظرف زماندر جوابیه محلی منسوبدر سکت سکت در
فعل ماضی نفس متکلم و حده در قفیک ده فا اذ انک جوابیه داخل فامبویه
ز ظروف مبتینه دند ز مایه و نور مکینه دخی و نور زمانیه ویدی
وقده زمان مستقبل ایچون اولور هر نقد ماضی به داخل اولور سه ده
زیر استعمالنده اذ انک اصل اولان از منة مستقبلدن زمان ایچون اولمقد
و او از منة مستقبل بیننده متکلمک اعتقادنده وقوع قطع اولمش
کندیستنده حدنک وقوعنه مختصدر بویله اولدیغندن کتاب عزیزده
استعمالی چوق اولدی علام القیوب اولان الله تعالی نك امور متوقعه به
قطعی اولدیغ ایچون و دخی تحقیق اذ از زمان ماضیده استعمال اولنور
و حقی اذ اسای بین الصدفین و حتی
ذ جبهه را و و ازاده معنای شرط واردر یعنی مضمون جبهه نك
جملة اخرى و زرنینه ترتبی واردر پس حرف شرطی تضمن ایدر معنای
شرط اذ ازاده اولدیغندن بعدنده فعل اختار اولندی بو مقامده اذ معنای
ماضیده استعمال اولنمقد ممکندر بلکه انسبدر قفیک ده فا اذ انک
جوابیه داخلدر علی سبیل الوجوب و اللزوم زیرا جز الفظ یا خود تقدیرا
قد و مقسزن لفظ یا خود معنی ماضی و نور سه جزاده و نك دخی
جائز و نیز حرف شرط انده تا بنون تحقیق بندیکندن ایچون و ماضینک

و از بوق مده ظرف زماندر جوابیه محلی منسوبدر سکت سکت در

مضاف اوله رق من فاقی ده من حرف جر فاقه فقر و احتیاج متکام یاسنه
 اضافتله شافعی به متعلق فاقی تقدیرا یا خود محلا مجرور من ایله محلا منصوب
 مفعول به غیر صریحی شافعی نك اتی به ان حروف مشبیه بالفعل دن متکلم
 یاسی محلا منصوب اسمی فقیر خبری اسمی و خبری جمله سی مقام تعلیلده
 فی الوری ده فی فقیر متعلق وری مخلوق معناسنه کاستی لغتاده لامینه فقیر
 متعلق غنا قصر بیه فقره ضدی کاف خطاب ایچون والفاء اشباع

بیان تقطیعات بیت

یا ما لکی مستفعلاً کن شافعی مستفعلاً من فاقی مستفعلاً
 فی فقی مستفعلاً فی الوری مستفعلاً لغینا کافعلات

بو بیت مصرع اولنک جز اولی و ثانسی مضمحل و جز ثانی که عرو ضید
 اصل اوزده سالمه اولدقد نصکره زحاف اضمار ایله مضمحل اولمشد
 و مصرع ثانسنک جز اولی و ثانسی مضمحل و ضربی اصل اوزده مقطوع اولمشد

یا کرم الثقلین یا کرم الوری جودی جودک وارضی رضاکا

بیان معانی بیت

ای من و جنک اکر می ای مخلوق انک کثری من جود و محاله ایله بکاجود
 و محاله ایله و ذی من رضا ایله بندن راضی اول یا خود بنی راضی قبل
 و غیره معنی دت معانی ایله و سلمه حقه قیامک ده کرم و محال و محال

قاضی عیاض مرحوم شفا سنک قسم اولینک باب ثانیسنک اون دردیغی
 فصلنده احادیث شریفه ایله بیان بیورب دیرکه ابن منکدر بیوردیکه بن
 جابر بن عبداللہ قولنی استند مکه جابر رضی الله عنه بیوررنی محترم حضرت
 برشی سؤال اولنوب استندی نبی محترم حضرت لدی بن ویرم دیمک معنی
 شویله اولور که مناع دنیا دن برشی فی برکسه استندی نبی محترم حضرت لرنک
 اولده ای منع اتسن بویله اولدی بلکه اکا اولشی فی اعطاء ایدردی یا خود
 ویرمه ایله و عدا ایدردی الله تعالی نك قول شریفیله عمل اینه دن ایچون
 و اما نعرض عنہم ابتغاء رحمة من ربک رجوها فقل لهم قولاً مبسوراً و ذی
 سائر احادیث شریفه ایله مفر موجودات حضرت لرنک اوصاف مذکوره
 ایله موصوف اوله لرنی فصل مزبورده بیان بیوردی محب رسول الله
 اولانلر اول فصله بلکه شفاء شریف که شفاء القلوب بدراقسام و ابواب
 و فصولنه مراجعت و مطالعه ایله قبل لرنی تنویر و مجتلی بنی تکثیر ایله
 سید المرشدین و سند السالکین حضرت لرنی انتساب تحصیل ایدلر
 اما سید الکائنات علیه اکمل التسلیمات حضرت لرنک کثر الوری اوله لری
 شفاء شریفنک قسم اولینک باب اولینک فصل اولنده بیورر ابو بکر ابن
 طاهر دیدی الله تعالی محمد علیه السلامی زینت رحمت ایله تزیین ایلد
 پس کونی و وجودی رحمت اولدی و جمیع شنائی و صفای رحمت اولدی

قَلَّاتٍ أَكْرَمُ شَافِعٍ وَمُشَفِّعٍ وَمِنْ الْجَنَّةِ حِمَاكَ نَالَ وَفَاكَ

بیان معانی بیت

پس الله تعالى قسم ایدہ مکہ سن شفاعت اید بحینک اگر می و شفاعتی قبول
اولیائیک اگر میسک و دخی شول کسه که سکا قورنه یعنی شریعتک
الجنایده و صیغنه سنک وفا که و وعد بیور دینک عطا میزیکه نائیل
اولور شفاء شریفک قسم اولنک باب ثالثک اون برخی فصلند بیور
آدمین علی دن روایت اوله رقاؤل دیر که ابن عمر رضی الله عنهما بی
ایشند مکہ بیور موقوف اوله رق لکن عقل ایله بلید معنی اوله دینند
مرفوع حکمنده در تحقیقاتنن نوم قیامنده جماعت جماعت اولور در
امت نبی سنه تابع اولور نبیلرینه دیر اولد قلی حاله یا فلان اشفع
لنا یا فلان اشفع لنا حتی شفاعت عظمای نبی محترم حضرت ترینه منتهیه
اولجیه قدر پس شور کوندر که الله تعالی محمد علیه السلامی مقام محموده
بعث یدر ابی هریره رضی الله عنه دن روایت اولندی رسول الله صلی
الله علیه وسلم عسی ان یبعثک ربک مقاما محمودا ایه کریمه سنندن سوال
اولندی سعادت ایله بیور دیکه او شفاعتدر شارح دیر که او شفاعت
ایله مراد اهل موقوفه عامه سی ایچون اولان شفاعت کبرادر و دخی کعب
ابن مالک نبی محترم حضرت تریندن روایت ایلدی نبی محترم حضرت تری

بیور دیکه ناسن نوم قیامنده خیر اولنور لری امدی بن و اتمم برتل و مقام
مرتفعده اولور و دخی بنی حله خضر ایله کسوه لندیر لر لری اندنصکره
بکا اذن و بریلور سوبله به شارح دیر که خلق سوبله به قادر اولد قلدند
امدی بن سوبله رم الله تعالی سوبلد یکمی مراد ایلدی کی شئی ایشته شو
مقام محمود در و دخی سائر احادیث شفاعتی قاضی عیاض مرحوم نقل
ایدر فصل آخرینه و ارنجه قدر و دخی معلوم اوله که فخر عالم صلی الله
علیه وسلمک شریعتنه الجنانک معنای سائر ملاحد و زنادقه باخصوص
کفره نک کلاملرینه اعتبار و التفات اتمیوب باحق قرآن کریم و احادیث صحیحیه
احکامیه عمل ابدوب و اغتصموا بحبل الله جمیعاً و لا تفرقوا و دخی من طبع
الرسول فقد اطاع الله و دخی فلا وربک لا یؤمنون حتی بحکمک فیما شجر
بینهم لا یجدوا فی انفسهم حرجاً ما قضیت و یستلوا سلیماً و دخی و ان
هذا صراطی مستقیم فاتبعوه و لا تتبعوا السبل فتفرق بکم عن سبیلہ آیات
عظامتک استرارنه مظهر اولوب اهل هوانک کیدولرندن و کلاملرندن
کمال اجتناب ابدوب کیف ما اتفق انلر ایله تصادف اولنور سه سلاماً دیوب
تخلصک طریقنه باقل تنکم الله تعالی بیور و اذا خاطبهم الجاهلون قالوا
سلاماً و الا و یوم یعض الظالم علی یدیه یقول یا لیتنی اتخذت مع الرسول
سبیلاً یا و لیتنی لیتنی لم اتخذ فلاناً حلیلاً لقد اصلتني عن الذکر بعد از جاء فی

وكان الشيطان للانسان خذولا آيت شريفة سنه مظهر اولوب اورد به
ضالته قال نور نعوذ بالله تعالى من شرور انفسنا وشرور شياطين
الانس والجن آمين بحرمة من قال الامام الاقدم في حقه هذه القصيدة
الشريفة امام اعظم حضرت تلي الله تعالى بك اسمة حسنى منى جمع ايدوب
انرايله مناجاتى اولوب فازجرنى عني شياطين الانس والجن قولى شر حنده
شارحى بيورر كه وللانس شياطين كان للجن شياطين وكل عات شيطان
وقدم شياطين الانس لانهم اشد على المؤمن من شياطين الجن قال صلى الله
عليه وسلم لا يذير رضى الله عنه هل تعوذت من شياطين الانس قال
وللانس شياطين قال هو شر من شيطان الجن وعن مجاهد اذا عصى المؤمن
شيطان الجن ذهب الى شيطان الانس فاغوا به وعن مالك بن دينار
شيطان الانس ان شدد على من شيطان الجن لاقى اذا تعوذت بالله تعالى
ذهب عني شيطان الجن وشيطان الانس يحى في فجرى للمعاصى
عبانا بينه مناسبتله بودخى نقل اولندى ترجمه سنه نصدى اولندى

بيان مفردات بينواعرايه

فلانت ده فاما قبلنى تفصيلدر لامقدمه جوابه داخلدر انت خطاى سخن
كائنات حضرت تلي به مبتدا اكرم شافع خبرى وشفيع تعميل بابتدن
اسم مفعول شفاعتى قبول اولتمش معناسنه شافع اوزرينه معطوف

واكرم مشفع تقديرند رفع ايله او قوبوده اكرم اوزرينه عطفده ممكن
ومن موصول ياخود موصوف مبتدا التجا افعال بابتدن فعل ماضى
صله سى ياخود صفتى بحال ده باكا متعلق حقا قور ومعناسنه بو مقامدر
شريت محمد به مراد در كاف مضاف اليه نال باب نابتدن ياخود باب
رابعدن فعل ماضى نيلدن ابرشمت معناسنه مبتدا نك خبرى مبتدا وخبر
جمله سى انت اكرم آه جمله سى اوزرينه معطوف او اوب فاييله لام جوابيه
اولنده اولوب قلن تقديرند اولور ياخود جمله سى ابتدائيه اولور وفا
فى الاصل محدود در لكن وزن ايجون همزه سى حذف اولندى وفا عهده طور
كاملا اعطائتمك معناسنه كاف نبي محترم حضرت تلي به خطاب الف اشباع

بيان نقطعات بيت

فَلَا نَتَّكُ مَتَاعِلِن رَمُّ شَافِعِ مَتَاعِلِن وَمُشَفِّعِ مَتَاعِلِن
وَمِنْ لَتَجَا مَتَاعِلِن حِمَاكَ نَا مَتَاعِلِن لَ وَفَاكَ مَتَاعِلِن

بوينك مصرع اولنك جزء اولى و تانى سى سالملردر و عرضى دخی اصل اوزره ساله
و مصرع تانى سنك جزء اولى و تانى سى سالملردر و ضربى اصل اوزره مقطوعدر

فَعَسَاكَ تَشَفِّعُ فِيهِ عِنْدَ حِسَابِهِ | فَلَقَدْ غَدَا مَتِّكَ كَايْفُكَ

بيان معانى بيت

بسر اول كسه كه سنك حتما كه التجا ايلسه سنك وفا كه وعده كه نائل اولديسه

رجا اول نور که انک حسابی وقتند انک ذنونی ایچون و رفع در جانی ایچون
 شفاعت ایدر سنک بن الله تعالی به قسم ایدر مکه اول کسمن سنک شریعتک
 متمسک اولدی مترجم فقیر ظن ایدر که من هر نه قدر الفاظ عموم مدنسه اما
 همام حضرت تری کندنی مراد ایدر لکن بنه عموم نه مانع یوقدر تأمل اولنه

بیان مفرذات بیت واعرابه

فمساک ده فاشرط محذوفه جوابه داخلدر تقدیری بیان معانید بکدی
 عسی افعال مقاربه دن فعل ماضی اخفش قولی اوزره ضمیر ده تصرف
 ایدوب ضمیر منصوب و ضمیر مجرور اولغه موضوع اولان کافی ضمیر مرفوعه
 استعاره ایدر خلاصه فمساک قولی فعسیت مقامنده اولور تنکیم
 اظهار شارحی اطله مصنفک ولولا لامتناع شی لوجود غیره اذا اتصل
 بها ضمیر دیدیکی محله تفصیل ایدر بتقدیرجه فمساک فعسیت کبی فعل
 ماضی مفرد مذکر مخاطب اولور اسمی کاف اولور تشفع جمله سی خبری
 اولور جمله سی شرط محذوف جوابی اولور اگر فعسیت نسخه سی واریسه
 دیبجک قائمز فیه ده فی لام معنایه تشفع فعلته متعلق ضمیر غائبی
 من راجع عند تشفع فعلتک ظرفی حساب مضاف الیهی ضمیر غائبه حاکم
 مضاف الیهی فلقد فاعلیتیه لام قسمه جواب فدی تحقیق ایچون غذا افعال
 ناقصه دن کان معنایه تختنده کی ضمیر بنه من راجع متمسک خبری استمساک

کاورد فی بعض الفاظ مخلولان
 بهد عمرو فی سیوه تصرف
 فاعمال لتلا یلزم التاویل
 فی الفاظ کثیره و هو لولا
 لولا کما لولا کم الی اخره ففعل
 لولا حرف جر یعنی زاننه لینه
 لانه فی المثل واقع موقع لام
 تعین فان معنی لم بهد
 عمرو وجودک والاخفش
 مسکن فی ضمیر لان الاستدلال جاء من قبله فمعنی بالتأویل فمعنی مستعار للمرفوع کاف فومنه استمساک

حفظ
 المعلق

حفظ معنایه اغصام کبی بجر اکاده بامتمسکانه متعلق غری عنک ضمیر
 عروه نک جمعی قوه و امثالک فلی کبی نسبه لوه اطلاق اول نور بو مقامده مراد سنت
 رسولا که در منن رسول الله غرایه تشبیه ایدر رز مطلوبک تحصیلنه الت اولور
 علاقه سببه استعاره مصرحه اصلیه اولور طریقیه کاف خطاب و الف معلوم

بیان تقطیعات بیت

فمساک نشر متفاععلن فیه عن متفاععلن دحسایه متفاععلن
 فلقد غذا متفاععلن متفیکام متفاععلن بفرکا فعلات

بویتنک مصرع اول و ثانینک اجزاسی الملزدر غایتی ضربی اصل اوزره مقطوعه
 انا طامع بانجود منک و له بکت لای جینغه فی الانام سیواک

بیان معانی بیت

ودخی یا سید السادات بن سندن جود و عطای طمع ایدیحی و ایچیم و دخی
 مخلوقات ایچنده ابی جینغه ایچون سندن بشقه در دنه درمان و مطلوبونه
 و صوله سبب اولور کسه سی اولدی و اولور دخی ممکن دکلدرنکم بوصید
 مرحوم امام همام حضرت ترینک بویتنی مؤید اولار و بیورر ایات
 حاشاه ان مجرم الزاجی مکارمه او رجع الحار منه غیر محترم
 و منذ الزمت افکاری مدایحه وجدته لخلاصی خبر ملزم
 ولن یفوت الغنی منه یداتربت ان کجاینت الازهار و الانام

شارح ملا علی القاری رحمه الله تعالی ابیات ثلاثه نك معانیسنی احسن
تقریر ایله بیورر سید کائنات و مغر موجودات صلی الله علیه و سلم حضرت
کنند و سندن اکر ام رجا ایدن کسه بی اکر امندن محروم اتمزایدی و کند و سندن
عهد و امان ایستین کسه بی احترامی و زیاده اتمزایدی زیرا او معدن الکرامت
و منبع الاحترام اندر و انک مکارم حسنه سی و اخلاق مستحسنة سی بکا
اگاتوجه ایندی کم زمانند افکاری ملاحظه سندن اخلاص نیت ایله
مدایحی انشا حقنده صرف ایله بکاتکمل ایندی و هر شدت و بلیه دك
بنم خلاصه فائز اولدی و مغر موجودات حضرت ترند غنا و تبار
محتاجینک بد لر بنی البته فوت ایندی یوکسک بر لرده بنمورد چچکلری
نزدیکی کبی و بونده اشارت وارد رکه نبی محترم حضرت کر رحمة للعالمیند
و علماء عاملین ایچون غنای ظاهری و باطنی به سببدر انهی تقریر

بیان مفسر ذات بیت و اعرابه

انا ضمیمه منفصل مبتدا طامع خبری جمله سی حذف عاطف ایله اول بیاتده
جنک اوزرینه معطوف بالجود طامع نه متعلق جود سخا و عطا معناه
که زکیه بلا عوض شی و بر مکدر منک ظرف مستقر محلا مجرور الجود
صفی الکائن منک تقدیرند و لم یکن ده و او عاطفه انا طامع جمله سی
اوزرینه معطوف یا خود و او استینافیه استیناف معانی ایله کویا کدرنگ

ای امام سن نبی محترم حضرت ترند انجی جود طمع ایدرم دبدله مع هذا بود
ذوات کرام و ارکه انلردن دخی جود طمع اول نور حصرت معنای یوقدر
جوابنده و لم یکن آه بیورر لای حنیفه ده لام لم یکن فعلنه متعلق مجرور محلا
منصوب لم یکن نك خبری فی الانام ده فی بینه اکا متعلق نام مخلوقات معناه
سوی غیر معنای کاف فخر عالم حضرت ترینه خطاب الف الف اشباع

بیان تقطیعات بیت

اَنَا طَامِعٌ مِّنْكَ عَلَيَّ بِالْجُودِ مِنْ مَسْتَفْعِلٍ لَّكَ وَلَمْ يَكُنْ مَتَفَاعِلًا
إِلَّا بَنِي جَنَى مَتَفَاعِلٍ لَّكَ فِي الْأَنَا مَتَفَاعِلٌ مِّنْ سِوَاكَ فَعَلًا

بویتنک مصرع او نك جز اولی سالم و نایسی مضمون جز ثانی که عمرو ضید اصل اوز
سالمه و مصرع نایسنک جز اولی و نایسی سالم و جز ثانی که ضریب اصل اوز

فَاَجْعَلْ قِرَائِي شَفَاعَةً لِّي فِي غَدٍ اَفْعَسَى اَكُنْ فِي الْخَيْرِ تَحْتَ لَوْ اَكَا

بیان معانی بیت

پس بکاضیا فتکی یارن روز محشر دینم ایچون شفاعتکی قل یا شفیع المذنبین
پس یوم حشرده سنک لوانک تخنده اولمی بن رجا و امید اید اولدم یا خود
لوانک تخنده اولمی رجا ثابتد اولکینه کوره عسی فعل ناقص ثانیه کوره فعل تامد

بیان مفسر ذات بیت و اعرابه

فاجعل ده فاشرط محذوفه جوابه داخل در تقدیر شرط محذوف مخلوقات

ایچنده ابی حنیفه ایچون سندن بشقه برکسه دستگیری اولدینه یارد
 روز حشرده بکاضیا فتکی بنم ایچون شفاعتک قل اجعل جعل بجعل دن
 امر حاضر در افعال قلوبه ملحق اولان افعال دند مجرد مبتدا و خبر
 اوزرینه دخوله تفصیلی اظهارده و شرحنده قرای ده و افاقه کسری
 والفک قصر یله احسان اتمک معناسنه و قوتغه دخی دیر لر و طعامه
 دخی دیر لر بو مقامده احسان مراد اتمک ممکن دیمک اولور که سن احسانکی
 بکابنم ایچون شفاعتک قل اما قوتق معناسی الوبرمک کک اما طعام
 معناسی که ضیافت اوله جقدر الوبیر غایتی شفاعتده استعاره
 مکتبه اولور دیمک اولور که سن بکاضیا فتکی ضیافته بکزین
 شفاعتک قل متکلم یاسنه مضاف مفعولنه مضاف اوله رق فاعل
 مخدوف تقدیر کلام فاجعل قراله ایای دیمک اولور قرای تقدیرا
 یا خود محلا منصوب علی الاخلاف مفعول اولی اجعلک شفاعت مفعول
 ثانسی لی ده لام شفاعت متعلق فی غدره فی ینه اکا متعلق غید دن
 مراد یوم حشر یا خود عموم مجاز طریقیله یوم حشر دن یوم جنت دن اعم
 غد مراد اول نور یا خود غدر دن مراد بعد الحشر و البعث اولوب عموم مجاز
 حاجت فالترفعسی ده فاعاطفه اولوب اجعل اوزرینه معطوف اوله
 معنای نه قیبی فاده ایچون فایراد ایلدی غایتی عطف سبیل فاه جوابیه

شفاعتی نشنده ضیافته
 نشیه ایدیه روز قیامت
 قرینه سی شفاعتک قرای
 اوزرینه محلی مشبه ملای
 بلکه معنی اولان فواوزرینه
 جل ایلله جمهور سلک مذکور
 اوله رق معنی

اولنده معتبر در عسی خبرینک فاعلینه حصولک قرینی رجا ایچوندر
 کما مر اکن مرفوع و منصوب مقابله قائم تفصیلی ملاجا مید فی الحشر
 اکن فعلنه متعلق ظرفی تحت ظرف مکان ینه اکا متعلق ظرفی لواء
 مضاف الیهی تحت وزن ایچون همزه سی حذف اولندی لواءه کاف
 خطابه مضاف اولک خطا فخر کائنات حضرت تدرینه اولیکلر کی الف
 الفاشیاع لواء دن مراد لواء الحمد در که سید الانبیاء وسند
 الاصفیا حضرت تدرینه مخصوص بر علمید معلوم اوله که لواء بینیه
 زایه بیننده فرق لواء علم گیردر نزد سلطانده نصب اولنور وانکله
 اداره اولنور و دخی اولوا ده انحق بر اولور و دخی زایه اصحاب قتال
 ایچون علم صغیر ذر و او متعدد اللون اولور اول ایض ثانی استود
 اوله رقی زیرا او غبار و قنده این و اظهر اولور امان سرخسینک
 ذکر نه کوره انسان العیونده دیدیکه لواء شول بر علمدر که حربه
 حمل اولنور وانکله امیر جیشد موضع یلنور و بعض کزه مقدم
 جیشد قلنور و دخی اول لواء عقد ایلین ابرهیم علیه السلامدر
 اکا بالغ اولدیکه تحقیق قوم لوط لوط علیه السلام اوزرینه غار
 ایتدیلر پس ابرهیم علیه السلام بر لواء عقدا یلدی وانلرک اوزرینه
 عبد لر یله و از اولر یله یوریدی لواء الحمدی حمده استناد ده وجه

اولد که حقیقت محمدیه لسانی کند سیله الله تعالی به حمد ایلدی
 حمد حقیقی صورتی ولد یغیدر اوشول بر حمد که اکابر انبیا و افاضل
 اولیاد اولون و آخرون کند سیله حمد اید مد کبری حمد و بونک
 اوزرینه مفخر موجودات حضرتلرینک بعض اسماء شریفه سی دلالت
 ایدر اضافتک آذنی ملائسه ایچون اولسیند مجاوزدر زیر الحمد لله
 رب العالمین لوانک اجنه ثلاثه سندن بر جناحه مسطور در و دخی
 خبرده وارد اولدیکه یوم قیامت اولد یغی وقتده ابی بکر الصدیق
 رضی الله عنه ایچون لواء صدق نصب اولنور و هر صدیق انک لواء
 تختده در و دخی لواء العدل عمر رضی الله عنه ایچوندر و هر عادل
 انک لواء سی تختده در و دخی لواء سخاوت عثمان رضی الله عنه ایچوندر
 و هر سخی انک لواء سی تختده در و دخی لواء شهداء علی رضی الله عنه
 ایچوندر و هر شهید انک لواء سی تختده در و دخی لواء الفقهاء
 معاذ ابن جبل رضی الله عنه ایچوندر و هر فقیه انک لواء سی تختده در
 و دخی لواء الزهد ابی ذر رضی الله عنه ایچوندر و هر زاهد انک
 لواء سی تختده در و لواء الفقر لایزال در داء رضی الله عنه ایچوندر
 و هر فقیر انک لواء سی تختده در و دخی لواء المقرئین ابی بن کعب
 رضی الله عنه ایچوندر و هر قاری انک لواء سی تختده در و دخی

لواء المؤمنین بلال حبشی رضی الله عنه ایچوندر و هر مؤذن انک
 لواء سی تختده در و دخی لواء المقتولین ظالم حسین بن علی رضی الله
 عنها ایچوندر و هر مقتول انک تخت لواء سنده در اشد بوالله تعالی
 قول شریفیدر یومند عوکل اناس بامامهم الایة بوقدرجه بیان
 اسمعیل حقنک محمدیه شرحندن انمشد زباده تفصیله طالب اول
 لواء الحمد فصلند موسی الیهک شرحنه مراجعت اتسون و یوم مقامه محمد مصطفی
 یازجی زاده نک فصل فی لواء الحمد دیدیکی محله یازد یغی یانی مناسب کورک

فصل فی لواء الحمد

دکله امدی شبورده نیجه ایدر کردگار	نیجه صنعت کوسه ریمده اولدوردگار
اول قیامت بیریه اول که ظاهر اولسر	سنجفی غازیله اول اولسر اشکار
بس کله اول رسول الله لواء الحمد له	سنجفیدر اول انک الدهضو تیسر شاهور
دیدیم بن سیدم یوم القیامت بک	دم او غلا نلرینه فامرم الا افتخار
هم لواء الحمد له اوله جمله انبیا	سنجغم التنده ایدمیردر اول کوز قوار
صوردلر که یار رسول الله بیور اول سنجفک	نه قدر در طوی عرضی نیجه رحد و کار
دیجیک بلفدر سنجا غمک اوز نلغی	عرضی بش یوز یلق اولسر در انک اشهار
باشیدر یاقوت حمقظه سیدلق کشر	اوج قنادی وارد در اوج یا که اولور انشاه
بیر مشرقده اولسر بیر مغربده انک	بیر دنیا کوکک اور تاسنه همچون منار

اوج سزواروزرند شکی اشبور سمد در || هر سطر اوزر نغنی یک یل قدر در پایدار

السطر الاول بسم الله الرحمن الرحيم السطر الثاني الحمد لله

رب العالمين السطر الثالث لا اله الا الله محمد رسول الله

اول لواق تنده یمشیریک نور سنجق تمام || طوره هر سنجق لسته مازیک بی شمار

نورده هر سنجقه یمشیریک ملنک صفر || طوره هر صفرده بشیریک ملنک شمسو

جمله سی تسبیح و تقدیس اید لر اول خالف || اهل ایمان سنجم لسته طوره ناکه وار

بیان تقطیفات بیت

فاجعل فرامستفعلن ی شفاعه متفاعل ی فی غید مستفعلن

فغنی اکن متفاعل ی فی الحشر مخ مستفعلن ی لو کافعال ی

بویبتک مصرع اولنک جزء اولی مضمیر و ثانیسی سلم و ثالثی که

عرو ضیدر اصل اوزره سالمه اولد قد نصبر که زحاف اضمار ایل

مضمیره اولمشدر عرو ضی سالمه اطلاقه منافی دکن در و مصرع ثانیست

جزء اولی سالم و ثانیسی مضمیر و ثالثی که ضربیدر اصل اوزره مقطوعدر

صلى عليك الله يا علم الهدى || ما حن مشتاق الى مثواكا

بیان معانی بیت

ی همدانک سینوری یا خود ای همدانک نشا یا خود ای همدانک طاعی یا خود

ی همدانک سنجاعی الله تعالی سنک اوزر یک صلوة ایلسوز دینار شریفکی

بقاودینکی اغلا و عذاکی قهر ایله مشتاق و عاشق لسنک منزله شوق

وارزو ایندیکه یا خود شیدت آرزو و اشتیاقدن ناشی یک غلا دجه

بیان مفردات بیت و اعراب

صی تقعیل یا بندن فعل ماضی لکن بو مقامده دعا معناسنه در صلوة

دعا و استغفار و رحمت معنای رینه کلور دعا حقیقتدر و اسم مصدر

و بو تقعیل یا بندن مصدری موقعنده استعمال اولنور صلی صلوة دینلور

دعا ایندیکه وقتده و رحمت و استغفار معنای رینه مجاز لزو میدر که

حق تعالی به مسند اولور سه رحمت و ملنکه به مسند اولور سه استغفار

معناسی اراده اولنور زیاده سبیله تفصیل اول خیر انده علیک صلی به

منعوق الله فاعلی یا حرف ندا علم الهدی من دای مضاف اوله رقی منصوب

علم سنور معناسنه حدکی نشان معناسنه طاع معناسنه جبل کی

سنجاق معناسنه لواء کی معانی بیتده کجری غایتی استعاره مصرحه

اولور هدی ختم ها ایل طوغرو یوله دلالت ایلکه دینور که اسمدر

ما حن ده ما مصدر به حق فعل ماضی حنیندن که شوق وارزو معناسنه

یا خود شیدت آرزو و اشتیاقدن ناشی یک اغلامق بیان معاینده کجده مشتاق

اسم فاعل افتعال یا بندن اصلی مشتوق لی مشتاقنه متعلق مئوی منزله

معناسنه کاف فخر کائنات حضرت تهرینه خطاب الف الف اشباع

بی مختصر حضرت زینب سنور معناسنه
یا خود نشان معناسنه یا خود طاع
معناسنه یا خود سنجاق معناسنه
اولن علیک نشا ایدرز هدی
کند بسبیل ماضی اولن قد نک سنور
ایله بوشیک محفوظ اوله سی اصل
اولدینکی نشان و طاع و سنجاق
کند و جبهه سبیل اولدی فوئیه
استعاره فخر کائنات حضرت تهرینه
یا ایله ندا میسم

بیان تقطعات بیت

صَلَّى عَلَى مُسْتَفْعِلٍ لَكَ اللَّهُ يَا مُسْتَفْعِلُ عِلْمَ الْهُدَى مُتَفَاعِلُن
مَا حَرَّ مَشْرِ مُسْتَفْعِلُن تَأَقَّى إِلَى مُسْتَفْعِلُن مَثْوَاكَ مَفْعُولُن

بویستیک مصرع اولنک جزء اولی و ثانسی مضمر لر و جزء ثانی که عرو ضیدر
اصل اوزره سالمه در و مصرع ثانسنک جزء اولی و ثانسی مضمر لر در و جزء
ثالثی که ضربیدر اصل اوزره مقطوع اولوب و زحاف اضمار ابله مزخرف و لمشد

وَعَلَى صَحَابَتِكَ الْكَرَامَ جَمِيعِهِمْ وَالْتَّائِبِينَ وَكُلِّ مَنْ وَالَا كَا

بیان معانی بیت

ودخی با علم الهدی سنک صحابه کرامک جمیعسی اوزرینه اودخی تابعین
اوزرینه و دخی سکا محبت ایدنلر که کلیسی اوزرینه الله تعالی صلوة ایلسون

بیان مفردات بیت و اغرایه

وَعَلَى مَا قَبْلُ بِنْدِهِ كِي عَلَى اَوْزَرِيْنِه مَعْطُوفٌ صَلَّيْ وَلَنْدَه مَقْبُورٌ دُرْ شِيْعَه
شَنْعِيَه نَك مِنْ فَضْلِ بِنِي وَبَيْنَ اِلِي بِعَلَى فَلْيُسْرِمَتَا حَدِيثُ دِيورِ وَابِت
ایلیوب هر صا زده علی بی ترکی التزاملر نی امام اعظم همام اقدم
حضرتلری علی بی تکرار ابله رَدْبُورِب بُو قَوْلِكَ اَصْلِي بُو ف بلكه كندور
وضع ایتمشلدردر دیو حفاظ سَتَك انفاقبله دخی موضوعدر صحابه
مصدر در صَحْبٍ نَصِيبٌ صَحَابَه دینلور لكن بُو مقامده اسمدر اصحاب معنا

فلسر متاسخه

الترجم اهل السنة ادخال على
على الآلة لردا على الشيعة
و انه منقول ذكر على بين النبي
و انه و يقدر حديث و اعدت
من نفس بني و بين الى بعض
من شذاعتى و اجواب
عن تغير جملة احداث ان قوله بعل ليس كما قلت بل بعل اسم امير المؤمنين رضي الله عنه

صحبته باب رابع من حسن
فان يدور هم و اوله من

صاحب نهاییه نك قولنه كوره صحابه صاحبك جمعیدر قال ابن الملك في
شرح المشارق وهو بالفخ مصدر مستعمل بمعنى الاصحاب يقال صحبة
بالكسر صحبة و صحابة الا ان الاصحاب لغلبة استعماله في اصحابه صلى الله
عليه وسلم كان كالعالم فلا تستعمل في غيرهم ولهذا جاز النسبة اليها بان
يقال صحابي كما يقال بصري لتعني المنسوب اليه وهو البصرة و دخی صلوة
صحابه كرام اوزر لرینه بنی محترم حضرتلرینه تبعاً مشروعه در بلكه
مندوبه در اما استقلالاً مكروهه در الا انبياء عظام و ملائكة كرام
اوزر لرینه استقلالاً صلوة جائز اولور اجماع سلفه بونك اوزرینه در
روافض مخالفان بتدبیر بونك و همی شودر كه صلوة هر نقدر دعا
بالرحمت اولدیه دعا بالرحمة هر بر مسلم ایچون جائز لكن لسان
سلفه صلوة انبياء عظامه و ملائكة كرامه مخصوص اولدی نك عز
وجل لفظی و دخی نك امثالی الله تعالی به مخصوصدر نك محمد عز وجل
دینلر هر نقدر محمد علیه السلام عزیز و جلیل اولدیه ابوبكر با عمر
یا عثمان یا علی صلی الله علیه وسلم دینلر هر نقدر معناسی صحیح
اولدیه ده ینه صلوة کبی علیه السلام لسان شرعه معهود اولد
الاتباعاً فلان علیه السلام دینلر نسر واجب اولان سلفه اتباعدر
واجتناب ابتداءدر اما بنی محترم حضرتلر نك اللهم صل على آل ابی او

رافضة نسبة لما نفع من
بنو قومه به طواف و نور
مقدم ازیدن علی بن الحسن
از علی بن رضی رضی الله عنهم
حضرتلرینه بنی بدوب بعد
زید بن حضرت ابوبکر و عمر
رضی الله عنهما بنی بنی
استدعا ایلدیه زید بن حضرت
عبدالمجید علیه السلام حضرت
وزیرلری ایدی که کونه تیری ایم
دوبایا ایلدیکدن زید بن ابی
نیلدن طاعلرله رافضة المذنب
اولندن نسبتلر و افضی

و دخی نك امالی بنی محترم حضرت ترینه خاص قلندی الله تعالی نك قول نبی
 سببیه وصل علیهم ان صلاتك سكن لهم ای شی بسکون الیه و تطمین
 قلوبهم بان الله تعالی قد تاب علیهم کذا فی الکشاف بومعنی فخر عالم
 حضرت ترینه غیریده بولنماز که اکا قیاس اولنه و دخی صلوٰۃ صحابه کرام
 الی اخره ترجمه سندن حلبی کبیرده شارحک ذکر ایتدیکدر بومقامده
 بر سوال مشهور وارد در که بعض مؤلفین صلوٰۃ اوزرینه قصر ایدوب
 سلامی ذکر ایتنزل امام هام حضرت تریده اوبله ایتدی مع هذا الله تعالی
 صلوٰۃ و سلامی مقارن قلدی صلوٰۃ علیه و سلم و انسلما قول شریفنده
 پس افراده کراحت وارد در رجا اولنور که ناظم حضرت تری لفظ سلام
 ذکر ایدوب و سلم دیدی و زنک تخلی اولدیغندن یازمدی بوا امام
 ترینه دیدیکه مینبدر لکن امام جزری مفتاح الحصنه دیدیکه
 و اما الجمع بین الصلوٰۃ و التسلم فیقال صلی الله علیه و سلم فهو الاولی
 و الاخر و الاكمل و لو اقتصر علی احدهما جاز من غیر کراهة امده سلفند
 بر جماعت نك اوزرینه جاری اولدی امام مسلم اول صحیحند انلرند
 حتی امام ولی الله ابو القاسم الشاطبی قصیده لایته سندن و قصیده
 رایتیه سندن سلامی ذکر اتمه اوزرینه جاری اولدی وایت کریمه
 بیندینی جمعه دلالت یوقدر زیرا او مطلق الجمع ایچوندن مثلاً جماعتی

زید و عمرو دینلسه عمرو زید ابله زمان واحده کلمک لازم دکدر
 کرکه برابر کلسون کرکه اول کلسون و کرکه صکره کلسون علی القاری
 مرحومک جزری شرحنده تفصیلی بو وجهه در فتاقل بوندن صکره
 صحابینک تعریفنده علماء اصول حدیث اختلاف ایتدیلر اصحی نخبه
 الفکرده اولان تعریفدر صحابی شول کسه در که رجال وینشواندن
 بنی محترم صلی الله علیه و سلم ملاقی اولور اکا والله تعالی عندند
 کتور دیکه شیشه ایمان ایدیحی اولدیغی حالد و اسلام اوزرینه
 اولور هر نقدر ردت و کفر تخیل ایدرسته لکن یوشافعی مذهبی
 مقتضاسی اوزره در که ارتداد اعمالی ابطال اتمه کفر اوزرینه
 اولور سه ایدر اما بزم مذهب مقرر مزده ردت جمیع اعمالک
 ثوابی ابطال ایدر هر نقدر اسلامه رجوعده ایدر سه وانک
 اوزرینه جمعه واجب اولور پس صحبتی باطل اولور ردتله پسر اول
 صحابی اولمر مکرم رؤیه ثانیه اکا حاصله اوله امام مالکده بو
 مذهب اوزرینه در امام سخاوی دیدیکه چند بنی محترم حضرت
 کورب ایمان بدنلرده تعریفده داخلدر زیرا علیه الصلوٰۃ و السلام
 انلره قطعاً بعث اولندی انلرده مکلفدر و دخی سائر تفصیل
 کتاب مذکورده و علی القاری مرحومک شرحنده مفصلدر

در این باب موافق عقیده قوم معروف در که ناسد در بعضی جماعت مسلمانان خروج ابدی در مذهب جنتان
 کشیدند مخصوص مقاله هذبان آمیز روی و در معلوم اوله که اوزرینه جماعت تفاق بدکوی امام حقل اوزرینه
 خروج ابدن کسبه خارجی در بر گرفته اوزرینه و کونه تابعین زمانده و کونه هروقتده اوسون و اول
 طائفه به خارجه و طوائفه ۲۰۲

و دخی معلوم اوله تابعین بو مقامده اعدر تابعی کیدن و صغیردن
 تبعی کیر صحابه دن جو غنه ملاقی اولور و انلرایله بحالسه ایدر
 و انک جل روانی صحابه دن اولور قیس بن ابی حازم و سعید بن المسیب
 کبی تابعی صغیر صحابه دن عددن سیره ملاقی اولور یا خود جماعته ملاقی
 اولور جل روانی تابعیندن اوله سبیلله بله بجی بن سعید الانصاری
 کبی امام سخاوی این ذکر ابدی شرح علی القاریده مسطور در
 الکرام قوی کافیک کسریله صحابه نک صفتی کرام کریمک جمعی فاعیل معتر
 المفعول مکرم معناسنه جمیعهم تأکید اوله رق لکن تأکید لغوی
 اوله رق زیرا تأکید بخونیک ابکی قسمنه کوزه الیوم من قسم اول لفظ
 اولک عیننی تکریر اوله لی بواراده او یوق قسم ثانی لفظ محصوره
 بری اوله لی اوده یوق فائده تأکید خوارج و شیعه طائفه ردیه لری
 رد اولوب اهل سنت مذهبنی بیان و تحقیق در زیر خوارج طائفه ردیه
 حضرت علی کرم الله وجهه لی حاکمین حکمرینه راضی اولد یغندن تکفیر
 ابدی بلر کند و زعم فاسد لر نجد زیرا انک مذهب باطل لرند مرتکب کبیره
 و مرتکب صغیره کافر اولور و شیعه طائفه باطله سی شیخین رضی الله
 عنها حضرت نرینه و حضرت معاویه به رضی الله سب و طعن ایدر لروام
 المؤمنین حضرت عائشه صدیقه رضی الله عنها به زنا ایله قذف

خارج اطلاق و تلور و انلر
 بدی فرقه در فرقه اولی
 مخیمه در که وقت تحکیمه امام
 علی کرم الله وجهه اوزرینه
 خروج ابدی و فرقه ثانیه
 به سیره در که به سبیل
 و بعد در خراج نک دست
 و بایر قی قلع و قتل ایلشد
 بو خصوصه عدلی واقع
 و شد در وقت نشانه زرق
 و بونلر نافع بن الازرق نام
 شخصک تابعین و فرقه
 به بعد ندر که ندر بن عمر
 الحنفی توابعین و بونلر
 مسند ذریه طلاق بدی که
 به بن حمد شده ناسی معتر
 حاکمین ذوق خامس صغیر
 در که زیاده بن الاصفه تابعین
 فرقه سادسه اباضیه در که
 عبدالله بن ابیه تابعین و فرقه
 سابعه چهارده در که عبدالکریم
 ابن حجر توابعین و بونلر

و افان
 مریخی نیمه فرقه مشعب و اشرد در تفصل مل و غل نام کابده مشر و حد اوقیانوس صغیر
 ۱ حاکمین بری حضرت مل طر قندل بو موسی الاشعری و او بری
 حضرت علی کرم الله وجهه بن امام رضی الله عنه

و افان ابدی بلر خذلهم الله تعالی پس اهل حق لایق اولدیکه اول اهل
 ضلالت و خذلانی رد ایدوب صلاح صحابه کرامک جمیعسی اوزر لربنه
 اوله سنی بیان و تحقیق ایدر لری ضمیر جمع مضاف الیه صحابه به راجع
 و التابعین صحابه نک اوزرینه معطوف و کل یا قریبیه و یا بعیدنه
 معطوف من موصول یا موصوف و الاموالا ثدن که مفاعله بایندند
 مشارکت مراد اولند یعنی تقدیرده مبالغه افاده ایدر لری محبت معناسنه
 در لکن مشارکت ایچون اولمقدد ممکن دیمک اولور که هر یکسه که یار رسول
 سکا محبت ایدر سنده اکا محبت ایدر سک کاف بنی محترم حضرت نرینه خطاب الف
 الف اشباعدر من کل کلمه سنک مضاف الیه و الامنک یا صله سی یا صفتی

بیان تقطیعات بیت

و علی صحابته اعلن بیک الکرام متفاعلین جمیعهم متفاعلین	
و التابعی مستفعلین و کل من متفاعلین و الا کامفعولین	
بو بیتک مصرع اولنک جز اولی و ثانسی سائلر و جز ثانی که	
عروضیدر اصل اوزره سائله در و مصرع ثانسنک جز اولی مضمیر	
و ثانسی سائلر و جز ثانی که ضمیر پیدر اصل اوزره مقطوع اولوب	
در حاف اضمار ایلر منزح و قدر بو قصیده مبارکه نک ناظمی امام	
عظم حضرت نرینی اولد یغنه بو نقل لالت نص ایلر دلالت ایدر	

مستطرفك امام اعظمت دكلدر ديديكته اعتقاد اولئيه وبونقل قصيده نك
اسمى در مكنون اولديغنى دخا فاده ايدر اونقل بودركه بمصدره
بوارابه يازدق حكي ان شمس الائمة الحلواني راى فى الرؤيا عبد الله بن
عباس رضى الله عنها وقال يا شمس الائمة ان ابا خيفة رحمه الله تعالى
مدح النبى صلى الله عليه وسلم فى زيارته بقصيدة مباركة ميمونة فى
الغاية ودر مكنون وتمدح النبى صلى الله عليه وسلم الملكة فى الروضة
المقدسة بهذه القصيدة فى كل صباح ومساء ومن قراها يا من من الآفات
والبلاء وشماتة الاعداء وموت الفجاءة ويدفع عنه الطاعون ولا يؤثر
فيه السحر ويغفر ذنوبه ويقبل دعاؤه واعماله واذا قرأ هذه القصيدة
ودعا عقبها استجيب دعاءه ولا يرد ومن قراها يدفع عنه كل شر
ويصل الى كل نعمة فقال شمس الائمة فانتبهت من المنام وطلبت هذه
القصيدة فى مكة والمدينة والكوفة ولما جدها حتى وجدتها فى
بغداد عند شيخ كامل وحكى الشيخ خواصها العجيبة وقال يفهم
ذقاتها من يقرؤها وقال شمس الائمة فسرت وشكرت الله
ونذرت الله تعالى ان اقرأها كل يوم مرة من تحفة الامام النسفى رحمه الله تعالى

بجهد الله تعالى وحسن توفيقه بترجمه ياولا بليك ابكى يوز الى برسنه سى

محترم احرامك غرة غراسى جها رشنه كوفى تكميل ايدوب وبوخدمه
جليله بركنه مكة مكرمه قاضى لى توجه ايدوب وقرق برسنه سند
مدينة منوره نورها الله تعالى قاضى سى اولديغى نضكره وانوزاوج
سنه سند قدس شريف قاضى سى اولديغى نضكره واول مكة
مكرمه نك محكمة جنت مكابنده برسنه حسن حال ايله اقامت ايدوب
ومد تمزجنى حج الاكبره تصادف ايدوب الحمد لله على ما انعم اول موقف
عظيمه جبل رحمت وسطنده اول محل معهود نده خطيب اهل الموقف
اولوب حزب الاعظم وورد الالفم تمامه او قوبوب عود تمزده مزدلفه
مشعر نده جمع تاخير ايله صلات مغرب وعشاىى قلوب ووقفه مزدلفه
ايدوب ومنى ده اوج كون اقامت ايدوب وسائر نسل حجى ادا نضكره
بعد تكميل مدة القضاء صحت وسلامت ايله طريق بگردن اسلامبوله
كلوب اول ديار حرمينك حسرتيله مختبر اول ديارك فراقيله متفرق
اوله رفق بواشاده او ترجمه تببيض وبعض زيادات ايله نور على نور اولئيه سنه
الله تعالى دن استمداد ايله بوتببيض دخا اصلى وتسويدى كنى ختامه رسيد
اولوب مشتمل اولديغى معانى لطيفه وحكايات شريفه وبيانات مفردة
قرة عين العقلاء ونتيجة افكار الفضلاء اولمق حبيبيله عين رضا وچشم
انصاف ايله نظر ايدن اخوان مؤمنينه آسمان اوصاف نبوتك وسپهر حكايات

سرور سينك ورنك خيل
رادى سوندرمك وشاران
بلك يقال تر سرور ايدوب
دولور بوك كوره قسردن همون اولئيه
سرور سونج نغاسنه ده كلوب
قسردن معلوم اولئيه
قاموسك ناصح
صحت

رسولیه دن هر بر وصف نبویه سی و هر بر قصه رسولیه سی کوک کبی
ضیا و یروب ظلمات مشکوات قلبیه یی تنویر ایدر و بو حقیر عاجز ضعیف
بو تبییضی و بو ترجمه ثانیه یی بیک ایکیوز الی بشر صفر اخیرینک سکرنجی اثین
کونی تکمیل ایدو باخوان باصفادن رجا و نیازا و لنور که لکل صارم نبوة
و لکل جواد کبوة و لکل عالم هفوة مصداق فیه اثنا ترجمه ده حسب البشیریه
صادر اولان قصور و کسور منزی اصلاح و تصحیح و بو حقیر افاده
واخطار ایتمه لریله ممنون و مسرور ایدوب و کندولری دخی اقام طبر اینک
ابن مسعود رضی الله عنه حضرت لرندن روایت ایلدیکی حدیث شریف ایلر
مبشر اوله لر قال لبتی صلی الله علیه وسلم الخلق کلهم عیال الله واجبهم
الی الله انفعهم لعیاله صدق قائله اللهم صل وسلم وزد وبارک
علی اسعد العرب والعجم سیدنا و مولانا محمد و علی آل سیدنا محمد و صحبه
زده یارب شرفا و کراما و مهابة و رفعة و ترا و فخرا و مجدا و نصرا و غزا
و ناجا و تکریم و تعظیما مشایخ اسلامیه دن شیخ الاسلام اسبق کامل ملا
افندی مرحومک دامادی سبک زاده محمد رفیع افندی مرحومک او توز
برسنه سند مکرمه قاضی سی ایکن بیت شریفک فضائل حقنه اثنا
ایلدیکی ابیات عشاق حرمین محترمین اولان لک عشق و شوقنک زیاده
اوله سنه و سیله اولدغی ایچون بو محله یازلمسی مناسب کورلدی

موسم
کرم
بجوبه
روز و ریزه
مقصود طایفه
و باقی

کلوب ادا بله رخسوده اولیست خداوند
 خلوص قبله طورمه طواف سعی قلزیرا
 بولان بونده بولور نقدینه اکسیر غفرانی
 اولور رخسود کافی واصل سرمه زلف مقصود
 غبار آستانی سرمه حورای جند در
 ادای شکر ممکن اولیان نعمت درای غافل
 سیه پوش اولدیغند نکته اسرار قدسیه
 بهشت جاوداندر بحرم بیت الهی در
 کوزن بونده آخر نائل اولنلر عفو غفرانم

تمت

<p>وَمَنْ يَلْزَمَكَ بَعْدَ الْمَوْتِ يَجِينَا يَا قَارِئُ الْخَطِّ قُلْ بِاللَّهِ آمِينَ</p>	<p>تَرَى الْكَتَابَ بِحَمْدِ اللَّهِ مَبْدِينَا يَا رَبِّ اغْفِرْ لِعِبْدَانَتِ مَلِيحَانَا</p>
<p>مَالِي سِوَالِكْ وَلَا الْوَيْلَ إِلَيَّ أَحَدُ وَأَنْتَ سِرُّ الْتَدْيِ يَا خَيْرَ مَعْتَدِي</p>	<p>يَا سَيِّدِي يَا رَسُولَ اللَّهِ خَذِيذِي فَأَنْتَ نُورُ الْهَدْيِ فِي كُلِّ كَاشِفَةِ</p>
<p>قَدْ كَمَلَ طَبْعُ هَذَا الشَّرْحِ الْلطِيفِ فِي ذَارِ الطَّبَاعَةِ الْغَامِرَةِ بِنِظَارَةِ مُحَمَّدِ رَجَائِي فِي أَوَّلِ رُبْعِ الْوَلَدِ لِسِتْ كُنْهَةِ</p>	

عبره فجدد من الانوار
 بوابان مكة مكنى
 ما بين اوله منك دواوير
 تغلق على المبرمجين
 وبعض على المسجونين
 اولئك يدعى حرمه

من الحاشية

